JUN - 4 1956
JUN 14 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, MAY 30, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

43./476. n-rs TREŠDIEN, 1956. GADA 30. MAIJĀ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

PĀRMAIŅAS LAK EIROPAS CENTRA VADĪBĀ

Par LAK EC pārstāvjiem BPLA prezidijā izraudzīti A. Alksnītis, V. Janums un J. Breikšs

LAK EC kopsēdei, kas sanāca Londonas DV namā, šoreiz bija jāizlemj visai nozīmīgi jautājumi. Vispirms bija jāapstiprina prezidija vienošanās ar ALA's prezidentu prof. P. Lejiņu pag. g. septembrī par Brīvās pasaules latviešu apvienību un tās pagaidu iekārtu. Šai pašā reizē bija jāizrauga arī trīs BPLA prezidija locekļi — viens no tiem viceprezidents. Otrkārt, bija jāizlemj jautājums par Skandināvijas LNFonda un Eiropas Latviešu Jaunatnes apvienības iesaistīšanu LAK EC darbā un sastāvā. Treškārt — vienreiz par visām reizēm bija jāizšķir sasāpējusī Zviedrijas latviešu pārstāvības lieta. Un beidzot, jāievēl jaunais LAK EC prezidijs.

Visos šajos jautājumos partiju sektoram no vienas puses un zemju vēlētiem pārstāvjiem no otras — bija savi atšķirīgi viedokļi.

BPLA vienošanos kritizēja liberāļu partijas līderis J. Breikšs un tāpat arī viņa domubiedrs, delegāts K. Dziļleja, jo politiskās partijas praktiski atstājot ārpusē. BPLA esot jābūt politiskas cīņas organizācijai, un kā tādai politiski reprezentētīvai. Tikai tādai tai varot būt sekmes Rietumu pasaulē. V. Janums kritiķiem aizrādīja, ka mums šeit no Eiropas nav jāuzspiež, kā Sav. Valstu un Kanadas latvieši izrauga savus pārstāvjus. Viens partiju pārstāvis tomēr no Eiropas BPL-Apvienības prezidijā būs. — Pēc ilgākām domu apmaiņām **LAK EC kopsēde tomēr pieņēma vienbalsīgu lēmumu: BPL Apvienībai nekavējoties jāsāk darbība** un jādarbojas uz pagaidu noteikumu pamata.

Par BPLA prezidija locekļiem no Eiropas kopsēde izraudzīja LAK EC prezidija priekšsēdi A. Alksnīti (ar 25 balsīm), LAK EC prezidija priekšsēža vietnieku V. Janumu (18 b.) un J. Breikšu (16.). No sava vidus trīs ievēlētie par priekšsēža vietnieku BPLA prezidijā izraudzīja A. Alksnīti.

Garas debates bija arī par LNFS un ELJA iesaistīšanu LAK EC Centrā un par balstiesību piešķiršanu šiem visai nozīmīgajiem iestādījumiem. Partijas iestājās par balstiesībām, kurpretim Zviedrijas un Vācijas pārstāvji A. Kroders, A. Oše, V. Janums un citi bija pretim. Beidzot ar 19 balsīm, 9 atturoties, pieņēma rezolūciju par sadarbošanos ar LNFS un ELJA, bet nedodot pilntiesīgu statusu. Sapulces vairākums bija tādās domās, ka pretējā gadījumā mainītos visa LAK EC struktūra un tas pārvērstos par organizāciju apvienību.

Balsojot pretim partijām, A. Oši un A. Kroderi (no Zviedrijas LC Padomes) uzņēma par pilntiesīgiem delegātiem.

LAK EC jaunais prezidijs lielākā daļā palika līdzšinējais. Vairs netika ievēlēti divi: līdzšinējais administratīvās daļas vadītājs K. Gulbis, kas bija kļuvis ne gluži populārs. Neievēlēja arī līdzšinējo informācijas daļas vadītāju P. Reinhardu. Viņa vietā nāca A. Oše no Zviedrijas un T. Strēlerts no Anglijas. LAK EC priekšsēdis joprojām paliek A. Alksnītis, prža vietnieks un nacionālo uzdevumu daļas vadītājs — V. Janums, prža vietnieks un izglītības daļas vadītājs — K. Dziļleja, ārējās daļas vadītājs R. Liepiņš, kultūras daļas vadītājs — J. Andrups, saimnieciskō uzdevumu daļas vadītājs — E. Zelmenis (zemn. sav.), aprūpes daļas vadītājs — J. Roskošs (katoļu bloks). A. Ošem (Zviedrijas pārstāvim un turienes DV vadītājam) uzticēti aprūpes uzdevumi aiz dzelzs priekškara, bet T. Strēlertam — administratīvās daļas vadība.

Vēl lielāku nozīmību LAK EC sanāksmei piešķīra aizokeāna viesu — Dr. V. Māsēna un Kanadas DV valdes priekšsēža V. Mukta — klātiene, kas varēja sniegt ziņojumus par tālo kontinentu. Bija ieradušies arī LNFS un ELJA pārstāvji A. Landsmanis no Zviedrijas un P. Strante no Vācijas.

Pār LAK EC sēdi vēl gūlās divas ēnas, neatkarīgi no pārrunājamiem jautājumiem. Pirmā bija atjaunotās Latvijas Centrālās Pedomes asā polemika ar sūtni K. Zariņu; tā rakstveidā bija sākusies jau kopš vairākiem mēnešiem. Tā kā klāt bija pats LCP priekšsēdis J. Breikšs, bet vairāki zemju delegāti šo LCP nostāju bija jau iepriekš as nosodījuši, tad „sprāgstvielas" bija pietiekamā daudzumā. — Otrkārt — tieši pirms sēdes Londonā bija pienācis Ņujorkas „Laika" 9. maija numurs, kur ievadrakstā bija apgalvots, ka Apspiesto tautu asamblejā Strasburgā latviešu delegāti V. Māsēna vadībā stādījuši jaunu valdību. Delegāti šo ziņu atšifrēja kā Komitejas (Latvijas Brīvībai) akciju pret V. Māsēnu. Pats M. un pārējie Strasburgas delegāti katēgoriski noliedza šādus nodomus, plānus un mēģinājumus.

Nākamā dienā LCP vīri — J. Breikšs un K. Dziļleja sastapās ar sūtni K. Zariņu, un, kā stāsta, daudzi negludumi nolīdzināti. V.

LAK EIROPAS CENTRA SĒDĒ LONDONĀ

LAK EC prezidija priekšsēdis un jaunievēlētais BPLA viceprezidents A. Alksnītis runā. Sēž no kr.: V. Janums, K. Gulbis (Beļģija) un J. Zegners (Vācija).

ĢEN. LEMEJS BRĪDINA AMERIKĀŅUS

SAV. VALSTU STRATĒĢISKĀS GAISA KOMANDAS KOMANDIERIS ĢEN. LEMEJS NEDĒĻAS NOGALĒ IZTEICĀS, KA 1959. GADĀ PADOMJU SAVIENĪBA AR SAVU UZBRUKUMU VARĒTU IZNĪCINĀT SAV. VALSTIS.

Vašingtonā. — Turpinoties Sav. Valstu militārās gatavības izpētīšanai, stratēģiskās gaisa komandas komandieris ģen. Lemejs, kas pirms pāris nedēļām brīdināja, ka pēc diviem gadiem krieviem būs vairāk tāllidojumu bumbvežu, nedēļas nogalē izteicās, ka pēc viņa domām 1959. gadā Padomju Savienība būs pietiekami spējīga, lai pilnīga pārsteiguma uzbrukumā iznīcinātu Sav. Valstis. Ģen. Lemejs paskaidroja, ka, bruņojoties pašreizējā ātrumā un pašreizējos apmēros, Padomju Savienībai, līdz 1959. gadam būs divreiz vairāk tālidojumu bumbvežu nekā Sav. Valstīm, „Sākot ar 1958. gadu, tālo distanču gaisa uzbrukumos Pad. Savienība būs pārāka par mums. No tā var secināt, ka, ja viņi apzinās savu pārākumu, viņi var izšķirties uzbrukt."

Kā zināms, Sav. Valstīs pašreiz notiek asas cīņas aviācijas, flotes un armijas starpā. Jo sevišķi tas izjūtams aviācijas mēģinājumos pierādīt kara flotes nelietderību modernajā karā, kamēr kara flote ir pārliecināta, ka milzīgajiem Forrestal klases bazes kuģiem būs izšķiriga loma jauna kara iznākuma.

PĪRSONS APMEKLĒS VAŠINGTONU

Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons 9. jūnijā Vašingtonā sastapsies ar Sav. Valstu ārlietu ministru Dallesu, lai pārrunātu Ziemeļatlantijas organizācijas paplašināšanas plānus.

Vašingtonā. — Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons, viens no trim ārlietu ministriem, kas Parīzē tika izraudzīts, lai uzsāktu Ziemeļatlantijas organizāc. paplašināšanas plānu izstrādāšanu, 9. jūnijā ieradīsies Vašingtonā, kur apspriedīsies ar Sav. Valstu ārlietu ministru Dallesu. Domā, ka Pīrsons paredzējis iepazīstināt Sav. Valstu ārlietu ministru, kā Ziemeļatlantijas organizācija, no trīs militāras alianses būtu izveidojama arī politiskas un saimnieciskas sadarbības sistēmā. Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons Vašingtonā uzstāsies ne tikai savā, bet arī Itālijas ārlietu ministra Martino un Norvēģijas ārlietu ministra Langes vārdā, tā reprezentējot Parīzē izraudzīto Ziemeļatlantijas organizācijas turpmākās plānošanas komisiju.

Ziemeļatlantijas organizācijas nākotne būs Vašingtonas sarunu darba kārtībā ne tikai ar Kanadas ārlietu ministru. Pīrsons ar Dallesu apspriedīsies no 9.-11. jūnijam. Jau 12. jūnijā Sav. Valstu galvaspilsētā sagaida ierodamies Rietumvācijas kancleru Ādenaueru, un 18. jūnijā sarunas ar Sav. Valstu valdības pārstāvjiem paredzētas Francijas ārlietu ministram Pinē.

Kviešu krājumi aug

Visjaunākais Kanadas Federālās statistikas biroja ziņojums rāda, ka decembra mēnesī eksportam bijis krājumā 748.300.000 bušeļu kviešu, pie kam no pagājušā gada bija pārņemti 100.300.000 bušeļu.

Abās galvenās kviešu eksporta zemēs kviešu krājumi sasnieguši kopā 2.157.400.000 bušeļus, apm. 8% vairāk nekā bijs krājumā 1954. gadā.

ANGLIJA PASTIPRINA ADENAS APSARDZĪBU

Apdraudēti angļu stratēģiskie centri

Londonā. — Anglijas valdība nolēmusi pastiprināt karaspēku Adenas protektorātā, kurā ietelp 18 sultānu un šeihu īpašumi, to skaitā Muskata un Omana.

Piekrastes josla, kas stiepjas no Adenas līdz Bachirinai Persijas jūras līcī, ir apm. 200 jūdžu gara. Šinī tuksnešainajā Arabijas pussalas apgabālā, kur angļi izdara urbumus, meklējot naftas avotus, ir tikai 5000 karavīru.

Ar arabu pretangļu aģitāciju vietējos iedzīvotājos izraisītais savilņojums spiež Angliju pastiprināt apsardzību, lai šeit nodrošinātu savus svarīgos stratēģiskos un saimnieciskos punktus.

AICINĀJUMS UZ MASKAVU

Padomju Savienība aicina Sav. Valstu virsniekus apmeklēt padomju aviācijas dienas svinības 24. jūnijā Maskavā.

Pagājušā nedēļā kāda vairākas dienas noslēpumā turēta telefona saruna radīja sajukumu Sav. Valstu militārās aprindās. Sajukums sākās, padomju aviācijas atašejam pulkvedim Bačinskim telefonējot uz Pentagonu, lai padomju gaisa maršala Sokolovska vārdā nodotu ielūgumu ģen. Tvainingam, aicinot uz padomju aviācijas dienām 24. jūnijā Maskavā vairākus amerikāņu aviācijas virsniekus.

Trīs dienas telefona saruna tika turēta vislielākā noslēpumā. Ceturtā dienā NYDN slejās parādījās kāds raksts, kurā, it kā pamatojoties uz Apvienoto Nāciju informāciju, bija apgalvojums, ka Pad. Savienība aicinot viesos visu Sav. Valstu bruņoto spēku (armijas, flotes, aviācijas) stābu. Sazinoties ar Padomju Savienības sūtniecību Vašingtonā, žurnālistiem izdevās uzzināt patiesību par Sokolovska piedāvājumu ģen. Tvainingam. Bet par bruņoto spēku stāba priekšnieku plāniem skaidrību vēl līdz šim nav izdevies iegūt. Baltā nama preses šefa vietnieks Snaiders vispirms noliedza ielūguma patiesību, bet jau pēc brīža paskaidroja, ka bijušas netiešas sarunas par augstāku militāru personu varbūtēju braucienu uz Padomju Savienību. Žurnālisti pratināts, vai stāba priekšnieki brauktu, ja būtu icināti, Snaiders atbildēja, ka tas ļoti iespējams.

Vašingtonā šai sakarā cirkulē baumas, ka prezidents Eizenhauers, neapspriezdamies ar savas valdības ministriem, mēģina panākt, lai stāba priekšnieki tiktu aicināti uz Maskavu. No šīs vizītes Eizenhauers gribot izveidot pamatu jaunai lielo konferencei — šoreiz gan tikai Sav. Valstu un Padomju Savienības starpā.

Darbos aiz Urāliem sūtīs 500.000 komjauniešu

Padomju presē sākusies aģitācija par darba spēka vervēšanu Sibirijas un Kazaohstanas apgabalu apsaimniekošanai. Pravda ievietojusi rakstus par to, ka tur trūkstot strādnieku celtniecībā, raktuvēs un sovchozos.

Kompartijas CK publicējusi uzsaukumu, kurā teikts, ka nepieciešams mobilizēt 500.000 komjauniešu, lai pastiprinātu darba spēku austrumos.

Demilitarizācijai paredzētie 1,2 miljoni sarkanarmiešu arī tikšot dām laborātorijām, uztveršanas un raidstacijām.

Bet Padomju Savienība spiegošanas vajadzībām izgāž nesalīdzināmi lielākas naudas summas nekā Sav Valstis; tās ričībā ir arī daudz lielāks spiegu skaits nekā Sav. Valstīm. Neievērojot starptautiskos likumus, visa Padomju Savienības spiegošanas mašīnērija centrējas ap tās sūtniecībām, kā tas novērots ne tikai Eiropas valstīs un ASV, bet arī Austrālijā, Kanadā un Zviedrijā. Pēdējās trīs valstīs vairāk nodarbojas ar spiegu ķeršanu un šai laukā pierādījušas labas sekmes.

Rietumu pasaulē padomju spiegu darbība ir stipri „atvieglināta," jo viņu aģentiem bez jebkādām grūtībām iespējams iegūt jaunāko patenšu kopijas, jaunākos mēchanikas un zinātnes žurnālus u. t. t. Amerikāņu periodiskie izdevumi saiņu saiņiem ceļo uz Padomju Savienību, kur tad notiek tik viegli iegūtās un bieži vien ārkārtīgi vērtīgās informācijas sijāšana un analizēšana. Bet arī ziņas par izgudrojumiem, kas Padomju Savienībā tiek turēti vislielākā slepenībā, bieži vien parādās Rietumu, īpaši ASV presē.

IENAIDNIEKS KLAUSĀS

Kopš Otrā pasaules kara beigām kā aukstā kara, tā arī miermīlīgās koeksistences sarunu laikā spiegošanas paņēmieni turpina pieņemt neiedomājamus apmērus.

Nekad vēl pasaules vēsturē spiegošanai nav bijusi ierādīta tik ievērojama vieta kādas valsts politikas veidošanā kā tieši šodien. Neskaitāmas spiegošanas aģentūras, jo sevišķi pasaules lielvalstīs, sacenšas savā starpā dažādu noslēpumu iegūšanā. Šādām vajadzībām izdod milzu summas, algojot tūkstošiem aģentu. Arī pievilcīgo dāmu un slepeno šifru laikmets spiegošanā nav vēl pilnīgi izbeidzies, kaut gan stipri sašaurinājies. Toties tagad spiegošana, tāpat kā daudz kas cits, pārvērsta tīri zinātniskā nozarē, kuŗā darbojas dažādi speciālisti un tiek izgudroti viskomplicētākie instrumenti.

Bet arī bez visas šīkās informācijas tomēr nevar iztikt un tieslu daļu uzdevumu vēl vienmēr veic aģenti — spiegi. Kas tad ir šie cilvēki, kuŗi riskē ar savu dzīvību, lai uzzinātu kādas citas valsts noslēpumus? Angļi par miera laika aģenta tipu tagad sākuši atzīt 20. aprīļa naktī pazudušo jūras virsnieku Krabu. Viņa uzdevums, kā tagad to var puslīdz ticami iedomāties, bijis izpētīt, kādi ir krievu kreiseŗa Ordžonikidze jaunināJumi. Jo sevišķi angļu admirālitāti interesējusi krievu kreiseŗa propellera darbība un ierīces zemūdeņu atrašanās vietas noteikšanai — kaut kas komplicētāks par tagad jau parasto radaru.

Kraba vārds angļu kaŗa flotē bija labi pazīstams. Jau Otrā pasaules kaŗa laikā viņš pierādīja savu varonību, veicot dažādus bīstamus uzdevumus, piemēram, pielavīdamies ienaidnieka kuģiem un piestiprinot tiem sprāgstķermeņus. Arī kaŗam beidzoties, Krabs nekad neatteicās veikt visbīstamākos ūdenslīdēja pienākums angļu flotē. Vispār Krabs tika ieskatīts par vienu no labākajiem savas nozares speciālistiem. Viņu raksturoja kā zināšanu bagātu, varoņīgu vīru, kas gan bijis ļoti runīgs un mīlējis stāstīt draugiem par saviem piedzīvojumiem. Tā, pirms izbraukšanas uz Porsmutu viņš draugiem Londonā pastāstījis par savu ceļa mērķi, kas, kā tagad domā, nācis zināms arī krievu aģentiem. Šī viņa neuzmanīgās plāpības rezultātā angļiem bija jāzaudē viens no saviem ievērojamākiem zemūdeņu spiegiem.

Lai gan diplomāti jau gadiem ilgi runā par ilgstošu mieru un atbruņošanos, draudzību un miermīlīgu sadzīvošanu, tūkstošiem lielvalstu spiegiem pašreiz ir siena laiks. Labi piemēri: Padomju Savienība apgalvo, ka amerikāņu aģenti izrakuši tuneli Berlīnes krievu joslā, lai pieslēgtu savu telefona centrāli galvenajai telefona līnijai no Maskavas uz padomju armijas galveno mītni Austrumberlīnē. Vašingtonā un citās Rietumu lielvalstu galvaspilsētās Padomju Savienības sūtniecības darbinieki bieži vien pienākti mēģinājumā pierunāt atsevišķus pilsoņus piegādāt informāciju Padomju Savienības vajadzībām. Pēdējās slepenā dienesta aģenti sūtniecībās ieņem neievērojamus amatus, nereti pat gadās, ka durvju sargs dod rīkojumus pašam sūtnim.

Nekur pasaulē pretizlūkošana nav gājusi uz priekšu ātrākiem soļiem, kā tieši Sav. Valstīs, jo sevišķi pēc 1947. gada Kongresa lēmuma. Pirms Otrā pasaules kaŗa sākuma par Sav. Valstu spiegu tīklu vispār nevarēja runāt. Savu demokratisko ideju pārņemti, amerikāņi bija iedomājušies, ka nav godīgi skatīties citu cilvēku vēstulēs, un savā vientiesībā aizgāja pat tik tālu, ka likvidēja Ārlietu ministrijas paspārnē esošo šifra nodaļu. Otram pasaules kaŗam beidzoties un aukstam kaŗam sākoties Savienotās Valstis spiegošanas laukā bija spiestas sākt no pašiem pamatiem. Šodien ASV pretizlūkošanas birojs CIA, kuŗas direktors ir Allens Dalless (ārlietu ministra brālis), sasniedzis jau grandiozus apmērus. Tuvākā laikā paredzēts uzsākt jaunas CIA galvenās mītnes celšanu. Tā izmaksās 49 milj. dolāru; tajā nodarbinās līdz 10.000 personu: zinātniekus, valodniekus, aģentus u. t. t. Jaunajā ēkā paredzētas telpas dažādām laborātorijām, uztveršanas un raidstacijām.

PALESTĪNAS JAUTĀJUMS DROŠĪBAS PADOMĒ

Sprież par Hammeršilda miera misijas panākumiem

Šī gada 29. maijā uz sēdi sanāca Apvienoto Nāciju Drošības padome, lai pārrunātu ģenerālsekretāra Hammeršilda miera misijas rezultātus Vidējos Austrumos un lai nospraustu darbības plānu pamiera stāvokļa turpināšanai Izraēlas un arabu valstu starpā.

Bet, lai varētu cerēt uz efektīvu pamiera turpināšanos, vispirms nekavējoties praksē jāpanāk to jautājumu atrisināšana, par kuŗiem Hammeršilds un Vidējo Austrumu valstu valdības vienojās teorijā. Viens no šiem jautājumiem ir Apvienoto Nāciju pamiera pārraudzības komisijas novērošanas punktu skaita palielināšana gar Izraēlas un arabu valstu robežām un lielāka kustības un rīcības brīvība Pamiera pārraudzības komisijas ierēdņiem.

Arabi pret šādu plānu necej ne mazākos iebildumus, jo, tikmēr, kamēr Apvienotās Nācijas paliek policijas lomā, arabi var izvairīties no tiešām sarunām ar Izraēlu. Izraēla tai pašā laikā grib tieši pretējo — sarunas ar arabiem, lai panāktu Izraēlas valsts atzīšanu un lielāku drošību turpmākam mieram. Pašreiz tomēr nekas nenorāda, ka Izraēlai būtu cerības panākt tiešas sarunas vai arī panākt, lai arabi viņu valsti oficiāli atzītu.

Alžīrijas nemiernieki uzbrūk eiropiešiem

Uzbrukumā kādai lielceļa būvstrādnieku nometnei Alžīrijas austrumos terroristi nogalina divpadsmit franču kolonistu.

Alžīrā. — Pagājušās nedēļas nogalē alžīriešu nacionālistu nemiernieki bija tā sakāpinājuši savu aktīvitāti, ka franču militārās iestādes bija spiestas atzīt, ka pēdējo 8 mēnešu laikā nekas tamlīdzīgs nav redzēts. Franču militāristi pieaugošo nemiernieku aktīvitāti izskaidro ar tuvākā laikā paredzēto franču papildspēku ierašanos no Francijas. Nemiernieki saprot, ka, franču armijai kļūstot spēcīgākai, viņu darbība tiks apgrūtināta. Tādēļ tagad, pirms vēl papildspēki nav pienākuši, nemiernieki cenšas nodarīt pēc iespējas daudz posta. Tā, piemēram, nedēļas nogalē kāda nemiernieku grupa uzbruka kādai lielceļu būvstrādnieku nometnei, nogalinot 12 franču kolonistu, lai pēc tam pazustu grūti pieejamos Auru kalnos. Citās Alžīrijas daļās nemiernieki nodedzināja vairākas labības noliktavas, iznīcināja kādu lielu ūdens aizsprostu — Idimaddenas dambi Boghani tuvumā, 70 jūdžu no Alžīras un no slēptuvēm svieda granātas laužu pilnās pilsētu ielās.

Arī franču pretuzbrukumiem netrūka panākumu.

Cīņas dienvidaustrumos no Alžīras un rietumos līdz pat Orānai, franču vienībām izdevās nogalināt vairāk kā 80 nacionālistu nemiernieku. Plašās policijas tīrīšanās Orānā un Alžīrā apcietināti ap 100 aizdomās turētu nacionālistu nemiernieku.

Ieteic pāradresēt Eiropai domātos ieročus

Tā kā pašreiz nav skaidrs, kādu aizsardzības politiku gatavojas pieņemt Rietumeiropas valstis, pēdējām domātie ieroči tādēļ būtu nosūtāmi uz citurieni.

Vašingtonā. — Sav. Valstu Tautas pārstāvju nama ārlietu komiteja nedēļas nogalē ziņoja, ka pēc tās ieskatiem, kamēr nav skaidrs, kādu aizsardzības politiku Eiropa domā pieņemt, Eiropai domātie ieroči būtu nosūtāmi uz citām valstīm, kā, piemēram, Dienvidkoreju, Formozu, Taizemi, Pakistanu un Turciju. Pēdējā laikā Eiropā savas aizsardzības centienos visvairāk atpalikušas esot Anglija, Francija un Rietumvācija.

BALTIEŠU FEDERĀCIJAS PĀRSTĀVJI HAMILTONĀ (ONT.)

Šogad Aizvesto atceri Hamiltonā rīkos 10. jūnijā visas trīs Baltijas tautas kopīgi. Attēlā tautību pārst.: O. Zvirgzdgrauds (latv.), E. Viljass (igs.) un A. Vainauskas (liet.).

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt;
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VALSTU SADARBĪBA

P.DREIMANIS

Vairākām Eiropas valstīm kādu laiku bija un vēl tagad ir kolonijas. Tās deva iespēju lēti vai pat bez maksas iegūt daudz izejvielu savai rūpniecībai un arī dažus pārtikas līdzekļus. Tāpēc šīm valstīm bija diezgan lielas priekšrocības savas dzīves celšanā. Dažas no tām ar to vien neapmierinājās, jo centās tirdzniecības darījumos ar citām valstīm pērkāmas preces novērtēt pēc iespējas līdzīgi tām cenām, kādas maksāja par attiecīgām koloniju precēm. Šādas tendences rezultātā, piemēram, varēja rasties tas, ka par cariskā Krievijā ražoto cukuru Anglijas pilsoņi maksāja apmēram četras reizes zemāku cenu, nekā krievi savā zemē; arī Latvijas brīvvalsts pārdeva angliem sviestu daudz lētāk nekā tai maksāja, piemēram, Vācija, kurai koloniju nebija.

Tāpēc tā nebija pieradusi nosist cenas citu valstu ražojumiem, un tās tirdzniecības aģenti šī gadu simteņa sākumā ļoti viegli konkurēja ar Anglijas preču piedāvātājiem, jo centās pieturēties pie attiecīgo preču pašizmaksas. Šis apstāklis ir arī viens no tiem, kura dēļ Anglija allaž ir Vācijas pretinieku pusē.

Koloniju politikas laikmetam izbeidzoties, to metropolēm savās attieksmēs ar citām valstīm būs jāatsakās no minētām priekšrocībām, jo ražošanā nepieciešamās izejvielas un pārtikas līdzekļi nebūs vairs lēti iegūstami kolonijās, bet jālegādājas brīvā konkurencē tanīs valstīs, kur tie būs atrodami.

Saimniecības laukā ar varas līdzekļiem grūti panākt vēlamus rezultātus; tie tirdzniecības darījumos drīzāk sasniedzami, ievērojot labvēlības principu, kas balstās uz savstarpēju uzticību un ilgstošāki stabilu preču apmaiņu. Tādā veidā visvieglāk nostiprināma arī attiecīgo valstu sadarbība. Tā nevar ilgi pastāvēt, ja viens partneris cenšas otru financiāli izmantot. Tāpēc apmaināmo preču cenām jābūt tā aprēķinātām, ka nevienam no partneriem nav jāuzupurējas otra labā. Valstu sadarbībā nākotnē pie šī principa būs jāpieturas un preču ražošanā jāateeras pamatnoteikums — ražot tādas preces, kas vislētāk izmaksā un visērtāk nogādājamas citās valstīs. Tad ieinteresētās valstis varēs viegli savstarpēji vienoties un sadarboties saimniecības laukā.

Bet valstīm arī idejiski jāsadarbojas, lai zinātnē, mākslā, reliģijā un citās kultūras nozarēs varētu izmantot ikvienas tautas un pat atsevišķa cilvēka panākumus gara attīstībā. Šī mērķa sasniegšana iespējama tikai brīvās attieksmēs kā valstu, tā arī atsevišķu cilvēku starpā. Tātad brīvība, ko aizstāv Rietumu demokratijas „ir idejiskas sadarbības priekšnosacījums. Kamēr valstu attieksmēs un arī atsevišķās zemēs tā nav konstatējama, brīvības aizstāvētājām valstīm jābūt ļoti uzmanīgām kā savstarpējās attieksmēs, tā īpaši ar zemēm, kas šo principu neievēro un pat apkaro; piem., ja kāda valsts ar saviem līdzekļiem var atbalstīt citas zemes, kuras dzīves grūtību dēļ var nonākt atkarībā no tautas verdzinātājām valstīm, tad tā tomēr nedrīkst to darīt bez zināmiem noteikumiem, jo mūsu dienās vairākās demokratijās bieži maināmas valdības, kuru idejisko virzienu grūti paredzēt. Iespējams, ka pabalstu saņem valdība, kas aizstāv brīvību, bet to izlieto tās pašas valsts valdība, kas sadarbojas ar brīvības pretiniekiem.

Vispār nodokļu maksātāji neviennai valdībai nepiedod nelietderīgu līdzekļu izlietošanu. Valsts līdzekļi bez noteikumiem izlietojami savu un citu zemju pilsoņu atbalstam labdarības nolūkos, bet ne valdību pabalstam. Šī principa neievērotājiem vieži vien ir bijis jāpārliecinās, ka izsniegtie pabalsti tiek vērsti pret viņiem pašiem, jo nepateicība ir pasaules alga. Tāpēc nav pamatoti pasauli aplidojušie pārmetumi kādai valstij, ka tā izsniedz pabalstus uz noteikumiem. Tā ir pareiza nostāja, bet nepareiza ir tās pašas valsts valdības rīcība tos gadījumos, kad tā ir atbalstījusi cita idejiska virziena valsti, kas var sadarboties ar savu labvēlīgu pretinieku.

Valstu sadarbībā jāievēro kā saimnieciskā labvēlība, tā skaidra idejiska nostāja un pat zināma tās stabilitāte.

Aktīvizēs LPB Kanadas kopas biedru darbību

LPB Kanadas kopas valdes sēde Dr. H. Tichovska vadībā notika š. g. 23. maijā. Tajā apsprieda un lēma par kopas turpmāko darbību. Nākošā janvāra mēneša pēdējās nedēļas piektdienā kopa rīkos Toronto Columbus zālē tradicionālo Preses balli, kuŗas programmas noorganizēšanā aicinās visus kopas biedrus. Vienojās turpmāk rīkot preses un rakstniecības darbinieku tuvināšanās vakarus, pirmo rīkojot vasaras beigās. Šādos vakaros būs paredzēta programma ar pašu biedru piedalīšanos. Domāts tos izvērst par atklātiem sarīkojumiem ar referātiem un diskusijām par rakstniecības un žurnālitikas jautājumiem un profesionālām problēmām.

Nākošā sarīkojumu sezonā kopa rīkos 1-2 diskusiju vakarus, par latviešu literatūras aktuālitātēm, kā arī pēc vajadzības atceres un piemiņas vakarus veltītus literatūras un žurnālištikas izciliem pārstāvjiem.

Kopas biedru informācijai turpmāk izdos regulāri 3-4 reizes gadā paplašinātu apkārtrakstu, kuŗa satura veidošanā aicinās visus kopas biedrus.

TLB sestdienas skolas š. g. absolventu grāmatu balvām atvēlēja desmit dolaru, kā arī vienojās reizē ar apsveikumu kā jubilejas balvu nosūtīt divdesmit ($20.00) dolaru LPB biedrām Vold. Dambergam Dānijā.

Sakarā ar Latviešu tautiskās atmodas 100 g. jubileju kopas valde aicina preses un rakstniecības darbiniekus, aktīvi atbalstīt to atceri ar piemērotiem rakstiem un priekšlasījumiem.

JAUNATNES IESVĒTE ST. KATARINAS EV.-LUT. DRAUDZĒ

No kr.: draudzes pr-ks H. Greble, iesvētītā Daina Sakse, mācītājs V. Sēlers, iesvēt. Raita Briede un Uldis Sakss. J. Ligera uzņ.

TORONTO UN APKĀRTNES LATVIEŠU KATOĻU IEVĒRĪBAI

Svētceļojums uz Martyrs' Shrine pie Midlandes notiks svētdien, š. g. 10. jūnijā. Dalībniekus lūdzu iziekārtot braukšanas iespējas ar draugiem un paziņām privātās mašīnās. Svētceļojuma vietā sapulcēšanās pie baznīcas plkst. 11:30. — Latviešu katoļu dievkalpojuma Toronto minētā svētdienā nebūs.

Prāv. B. Kokins

GATAVOJAS 2. DZIESMU SVĒTKIEM

Kanadas latv. 2. dziesmu svētku prezidija sēdē, 23. maijā, pr-dis E. Krūka ziņoja pārējiem prezidija locekļiem, ka pēdējā rīcības komitejas sēdē lēmumi un uzdevumi prezidijam reālizēti un ka prezidijs var ķerties pie turpmāko darbu veikšanas. Dziesmu svētku koncertam telpas Varsity stadionā sarunātas un nolīgtas, tāpat arī telpas svētku ballei Royal York hotelī, kā arī sarunātas telpas Sv. Andreja baznīcā kopmēģinājumiem un koristu maltītēm.

Prezidijs paspējis arī izsludināt sacensību jaukta koŗa un solo dziesmām, ar $300 kopsummu godalgām. Sacensībai $75 godalgu atvēlējusi DV organizācija, kas piešķirama labākai vīru koŗa dziesmai. Žūrijas komisijā piedalīties apsolījuši T. Reiters Zviedrijā un J. Cīrulis un T. Ķeniņš Kanadā.

Prezidija sekretārs A. Jankovskis vēstīja, ka no ASV vēl pieteikušies divi koŗi: Milvoku ev.-lut. Sv. Jāņa draudzes koris un Clānas draudzes koris no Čikāgas. Līdz ar to dziedātāju skaits pieaudzis uz 701. Sarakste ievadīta arī ar koriem Montreālā, Ročestrā, Nujorkā un Detroitā.

Pārrunājot turpmākos darbus, prezidijs sastādīja pagaidu plānu svētku sarīkojumiem. Tā svētku laikā piektdienas vakarā paredzēts rakstnieku vakars, sestdien sporta sacīkstes, koncerts, svētku balle, bet svētdien teātŗa izrāde un jaundarbu vakars. Paralēli šiem sarīkojumiem iecerētas arī gleznu un dailamatnieku darbu izstādes.

Šinīs dienās visiem koŗiem un latviešu organizācijām izsūtīs apkārtrakstu, informējot par rīcības komitejas līdzšinējiem veikumiem svētku sarīkošanā, sniedzot arī tīri tehniskās dabas informāciju koristiem. Līdzīgus apkārtrakstus paredzēts izsūtīt laiku pa laikam, lai visām tieši ieinteresētām personām būtu ciešs un tiešs sakars ar rīcības komitejas un prezidija darbību.

Tuvojoties dziesmu svētkiem, plaši jo plaši izsūtīs skrejlapas ar koncentrētu svētku norises informāciju. Plašu informāciju ieievietos arī trimdas presē, lai nebūtu neviena latvieša, kas nedzīvotu līdzi mūsu Dziesmu svētkiem Kanadā.

Par informācijas nozares vadītāju prezidijā uzņēma Birutu Pops.

Niagaras latv. ev.-lut. draudzes 5 g. darba atcere

No kr.: V. Lauge, A. Steinbachs, J. Ligers, P. Treijers (draudzes pr-ks), R. Grigors un K. Vītols.

PADOMJU ‚PARLAMENTĀRIEŠI' ZVIEDRIJĀ NEAPMIERINĀTI

Latviešu studenti protesta demonstrācijā dzied Dievs, svētī Latviju

Padomju Savienības „parlamentārieši" beiguši viesošanos Zviedrijā un diezgan neapmierināti atgriezušies mājās. Lai gan policija bija aizliegusi naidīgās demonstrācijas, lietuviešu, igauņu un latviešu studenti tomēr noorganizēja auto braucienu gar Grand hoteli, kur bija apmetušies krievu delegāti. Braucienā piedalījās ap 30 automobiļu ar plakātiem un Latvijas, Igaunijas un Lietuvas karogiem. Zviedru policija jau iepriekš bija sagatavojusies novērst katru demonstrāciju un devās uzbrukumā, lai izklīdinātu demonstrantus automobiļos. Policija saplēsa vairākus plakātus, tomēr nacionālos karogus tiem neizdevās atņemt. Latviešu grupa pie viesnīcas nodziedāja Dievs, svētī Latviju, bet igauņiem savu himnu vairs neizdevās nodziedāt, jo iejaucās policija.

Pirms aizbraukšanas 17. maijā krievu „parlamentārieši" rīkoja preses konferenci Rigsdaga telpās, kur bija ieradušies ap 70 zviedru un ārzemju žurnālistu. Bija paziņots, ka jautājumi jāiesniedz rakstveidā dienu iepriekš. Kā tas pie krieviem tādos gadījumos parasts, viņi paši teica garas runas, lai beigās varētu aizbildināties, ka jautājumiem neatliek laika. Tomēr pēc krievu runām angļu laikr. Daily Mail korespondents krievu valodā jautāja „igauņu delegātam" Ivanam I. Vinam un „latviešu delegātam" J. Voltmanim, kas noticis ar Baltijas valstu bij. parlamentu locekļiem? Krieviem tas bija pārsteigums un tie rādīja uz savu tulku Ņinu Krimovu, ar kuŗas starpniecību jāiesniedz jautājumi, bet viņas zināšanas arī bija trūcīgas. Kebins, manāmi nervozs un sasarcis, sāka stāstīt, ka viņš visus neatceroties un nepazīstot; tie, kas esot sadarbojušies ar vāciešiem, esot sodīti, bet tagad amnestēti. Tad angļu žurnālists tālāk jautāja, vai viņš varot nosaukt kādu bij. parlamenta locekli vārdā, kas amnestēts. Kebins nezināja neviena.

Tad Stockholms Tidningen pārstāvis, arī krievu valodā, jautāja, kā esot ar vergu nometņu likvidēšanu. Atbildēja prof. Rumjancevs, plaši paskaidrojot, kāpēc Padomju Savienībā šādi ārkārtēji soļi esot nepieciešami. Ārzemju žurnālisti par viņa paskaidrojumiem ironiski smīnēja. Rumjancevam palīgā gāja delegācijas vadītājs Volkovs un pieminēja naidīgas demonstrācijas (kuŗas rīkoja baltieši). Šo demonstrantu aizmugurē esot aukstā kara piekritēji, kas iejaucoties Padomju Savienības iekšējās lietās! Baltijas valstis esot brīvprātīgi iestājušās Padomju Savienības brālīgajā saimē.

Krievu delegāti neņvozēja un bija redzami neapmierināti par šādu „disciplīnas trūkumu," kādu parādījuši žurnālisti. Arī žurnālisti neapmierināti klusēja. Viens no tiem diezgan skaļi pateica, ka krievi organizējot savas preses konferences kā bērnu dārzu.

Turss ar padomju garīdzniekiem ieradīsies ASV

Grupa vadošo garīdznieku no Padomju Savienības 2. jūnijā ieradīsies ar lidmašīnu Ņujorkā. Grupas vadītājs būs metropolīts Nikolajs Krutickis. Kopā ar viņu iebrauks arī komūnistu ieceltais Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps G.Turss un Igaunijas bīskaps J. Kivits. Pārējie grupas locekļi ir pareizticīgo baznīcas pārstāvji.

Baptistu garīdznieku grupa, kas ieradās no Padomju Savienības 18. maijā, pašlaik apceļo ASV. Kā tulks viņus pavada Amerikas latviešu baptistu mācītājs A. Klaupiks. Baptistu garīdznieki uzturēsies ASV vienu mēnesi. Viņu ceļojuma plānu neizpauž, jo tie baidās no naidīgām demonstrācijām.

Padomju propagandas augļi

Zviedru laikraksta Stockholms Tidningen galvenais red. Kreugers, kas pavadīja Zviedrijas ministru prezidentu Erlanderu viņa ceļojumā pa Krieviju, savā laikrakstā apraksta ceļojuma iespaidus. Sarunās ar vienkāršiem padomju piisoņiem viņu pārsteidzis tas, ka tie esot bijuši pārliecināti, ka Somija 1939. g. uzbrukusi Padomju Savienībai un Baltijas valstis esot labprātīgi pievienojušās Padomju Savienībai. Kad zviedru žurnālists teicis, ka daudzie bēgļi no Baltijas valstīm pierāda pretējo, krievi atbildējuši, ka bēgļi esot tautas mazākā daļa, kas bijusi pret pievienošanos Padomju Savienībai.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UZĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SĀLNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5193.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7796, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

LASĪTĀJU VĒSTULES

PALDIES PAR JAUKO GRĀMATU

Paldies majoram J. Ķīlītim par jauko grāmatu Es karā aiziedams. Šai grāmatā, bez kauju aprakstiem Krievijā un Vācijā, es radu arī atbildes uz trīs jautājumiem, kuŗus vēl šim man nebija izdevies pilnīgi noskaidrot. Vispirms autors apliecina, kā Dr. A. Valdmanis darījis iespējamo mūsu atbrīvošanai no gūsta Cēdelgēmas nometnē. Viņā nav lūdzis, bet prasījis atbrīvot. Tālāk J. Ķīlītis tuvāk noskaidro jautājumu par DV organizācijas dibināšanu. Ierosinātājs un viens no dibinātājiem bijis kapt. Akermanis. To es arī savās gūsta atmiņās esmu minējis, bet nebiju pilnīgi pārliecināts. Savā grāmatā J. Ķīlītis tagad to apstiprinājis. Žēl, ka pēc atbrīvošanas no gūsta neesmu vairs nekur DV darbā manījis kapt. Akermani. Man pat nav zināma viņa dzīves vieta. Un beidzot majors J. Ķīlītis atzīstas, ka viņš ir mūsu organizācijas krusttēvs proti, devis trimdas lielākai organizācijai vārdu Daugavas Vanagi.

Gaidīsim grāmatas autoru nākamo vasaru Kanadā.

J. Gailītis, Hamiltonā.

IEGUTS VAI ZAUDĒTS?

Latvijas Amerikā red.: R. Ancāns DV KV sēdē paskaidrojis par iemesliem, kādēļ dibināta latv. kara invalidu apvienība. Kā pirmo un svarīgāko iemeslu R. Ancāns piemin netaisno ziedojumu sadali. Bet vai tad 9 gadus viss bija kārtībā un sadale pareiza, un kļūdas sākās tikai tad, kad R. Ancāns atstāja DV CV? Ja nu sadalē ir pielaistas kādas kļūdas, tad manuprāt par šīm kļūdām būtu tiesīgas saņemt ziņojumus lielākās ziedojumu devējas apvienības — ASV un Kanada. Tādus būtu bijis ļoti patīkami saņemt tai laikā, kad Kanadā viesojās plkv. V. Janums, un kad būtu bijis iespējams visās neskaidrības uz vietas noskaidrot. Strādājot apstākļos uz vietas, ļoti bieži noskaidrojies, ka raudātājs no DV saņēmis pabalstus ne tikai simtos, bet pat tūkstošos RM. Šogad Lieldienās vācot dziedājumus un jautājot, kam ziedotājs vēlas nodot savu ziedojumu — kara invalidiem vai vergu nometnēm, ļoti bieži nācās dzirdēt frazi „Ak, ko nu tiem dzērājiem Vācijā. Sūtiet tautiešiem uz vergu nometnēm." Šie ir rūgti, bet patiesi vārdi, ar kādiem mums, ziedojumu vācējiem, nākas sastapties. Šo jautājumu atrisināšana manuprāt bija iespējama arī bez kara invalidu apvienības dibināšanas.

R. Ancāns vēršas arī pret UK vīriem un to iestāšanos DV. Vai R. Ancāns pats ir brīvprātīgais karavīrs, vai iesaukts? Ja viņš ir starp pirmajiem, tad cepuri nost, bet ja pēdējais, tad viņš ir tāds pats „UK vecītis," tikai ar to starpību, ka viņam iesaukšanas pavēle nav gājusi secen. Bet ja nu kara invalidi nodalās no DV organizācijas, tad jau pēc Latvijas parauga vajadzētu atdalīties Dzelzs krusta kavalieŗiem, nodibināt savu biedrību, Januma pulka apvienībai, Tornas grāvraču apvienībai, kuŗā kalpoju arī es, un mani tad varētu ievēlēt par priekšnieku... Bet kas tad būs palicis pāri no mūsu DV organizācijas? Jau tagad kalpakiešu saimes locekļi ir saskaitāmi uz pirkstiem ,un lai tā pavisam neiznīktu, tad tur tagad uzņem kalpakiešu ģimenes locekļus resp. kalpakiešu dēlus. Kas notiks ar Lāčplēšiem? Vanadžu neatzīšana no R. Ancāna puses liekas pavisam dīvaina lieta. Hamiltonas Daugavas Vanadzes Lieldienu palīdzības akcijā 1956. g. savāca pusi no visiem ziedojumiem. Ja R. Ancānam zināmi DV statūti, tad viņš nepaskaidrotu, ka kara invalidiem jāmaksā biedru nauda DV organizācijai. VI nodaļas 3. p.Zēdelghemas statūtos nosaka, ka no biedru naudas atbrīvoti tie kara invalīdi, kas zaudējuši 30% darba spējas un vairāk. Ja R. Ancāns visu laiku ir maksājis biedru naudu pret šo paragrafu, tad viņš ir darījis nevajadzīgi, un samaksāta nauda viņam pienākas atpakaļ. Ar Kara invalīdu apvienības nodibināšanu ir panākts tieši pretējais iecerētam, invalīdu cieņa un prestižs ir mazinājušies, to varu apliecināt kā ziedojumu vācējs un DV organizācijas darbinieks un līdzdibinātājs.

G. G., Hamiltonā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DAUGAVAS VANAGI

DV APVIENĪBAI BOSTONĀ SAVS NAMS

Bostonas DV apvienība ir ieguvusi savā īpašumā namu. Tā laikam ir pirmā DV apvienība ASV, kas iedrošinājusies un spējusi to izdarīt.

Bostonas Vanagu dzīve ir bijusi, kā veci laudis saka, raiba kā dzeņa vēders; ir piedzīvotas augšup un lejup ejas. Jaunākais un, droši vien, vērtīgākais šo Vanagu dzīvē ir tas, ka tiem ir savs nams — DV mītne — 23 Kenilworth Street, Roxbury, pie laba satiksmes mezgla — Dudley Station. Nams ar trīs stāviem; augšējā stāvā sarīkojumu zāle (telpa 375 cilvēkiem) ar skatuvi un dažādām blakus telpām. Vidējā stāvā — 3 lielas telpas (lielākā telpa nodota skautiem un gaidām), virtuve un vairākas mazākas telpas, un puspagraba stāvā — zāle un vairākas mazākas telpas.

Nama cena — $21.000, iemaksāts $7.000, bet pārējā summa nomaksājama 15 gados.

Tas šumā būtu viss, ja ne jautājums: vai tāds nams Bostonas Vanagiem bija vajadzīgs? Lai uz to atbildētu, pasekosim bostoniešu gaitām un darbiem.

Bostonas latvieši, kuŗu skaits ir daži tūkstoši, vienmēr sajutuši telpu trūkumu sanāksmēm un dažādu grupu sabiedriskām nodarbībām. ALTS'as Baltais nams un DV līdzšinējā mītne nedeva pietiekami daudz telpu dažādu grupu nodarbībām. Tamdēļ jau pirms vairāk gadiem Bostonas DV apvienība bija atzinusi, ka iegūstams nams, derīgs sabiedriskās dzīves veidošanai un kopšanai, ne tikai DV apvienībai vien, bet arī citiem Bostonas latviešiem. Un kad kādā dienā Bostonas DV apv. valde sāka apmeklēt tautiešus, lūdzot ziedojumus un aizdevumus, tad tautiešu izpalīdzība bija tiešām apsveicama. Nepārmetīsim tiem, kas palika pie saviem principiem un šo pasākumu neatbalstīja. Nepārmetīsim arī tiem, kas nevar tanī namā ieiet, jo tas ir pirkts no veclatviešiem, kam sarkana nokrāsa. Ja tas arī ir taisnība, tad pircēji tomēr zina, ka pārdevēji namu par tik zemu cenu atdeva tikai kā latviešī latviešiem. Otrkārt, namu pārdodot, veclatviešu biedrība izbeidz savu darbību, kas ir ieguvums visiem tautiski noskaņotiem latviešiem.

Katrs ir mīļi aicināts nākt jaunajā DV mītnē, kur valda nacionāli latvisks gars, tur lielākā daļa ir cīnītāji, kas ar ieročiem cīnījušies par savu tautu pret komūnismu.

Līdz ar namu iegūts arī viss inventārs, skatuves iekārta, dekorācijas, tērpi, 3 klavieres u. t. t. Seviška ievērība jāpiešķir bibliotēkai, kuŗa gadu desmitiem krāta un kuŗā esot daudz tādu grāmatu, kuŗu pat vecajam bibliofilam Misiņam neesot bijis.

Mantu un telpu ir daudz, bet arī ko tīrīt un kārtot ir ļoti daudz. Nama izveidošana un izkrāsošana nav veicama dažās dienās ,tai vajadzīgs ilgāks laiks. Savu laipno palīdzību un padomu nama izveidošanai īsti latviskā gaumē apsolījis mākslinieks prof. J. Kuga.

Pašreiz Vanagi rosīgi kārto, krāso un tīra telpas, lai tās būtu kaut cik kārtībā jaunās DV mītnes iesvētīšanas un atklāšanas dienā 29. maijā, pl. 7.00 vakarā Bostonas DV mītni iesvētīs mācītājs D. Grauds. Nama atklāšanā aicināta piedalīties DV ASV valde un sabiedrisku darbinieku no Bostonas un ārpuss tās.

Lai latvisks paldies šī dižā darba darītājiem. Lai jaunajā DV mītnē vienmēr mājotu latvisks gars un jaunatne augtu, Tev Latvija, par godu!

T. Dreimanis.

KANADĀ

TORONTO

Latviešu baptistu draudzes jaunieši piektdien, 25. maijā bija sanākuši pie mācītāja R. Ekšteina, 161 Donald Ave., noslēgt aizgājušās ziemas darba posmu. Vakars aizritēja pārrunās pie tējas glāzēm, tika kalti arī jauni plāni nākošajai sezonai.

Mācītājs A. Čops kristījis Amanda Viju Jansoni, Ausekļa un Melitas meitiņu, Lorēnu Ievu Ziedīņu, Valtera un Ineses meitiņu, Silviju Rausku, Olega un Alīdes meitiņu, Skaidrīti Almu Rutki, Edvarda un Otilijas meitiņu un Mārī Kārkliņu, Alfreda un Cecilijas dēliņu.

MONTREĀLĀ

Viru koris Junda savu pirmo patstāvīgo koncertu ar brīvmākslinieces L.Karlsones piedalīšanos rīko sestdien, 9. jūnijā, pl. 7.30 vakarā, 3590 Dupuis Ave, Cavin skolā. Diriģenta Daumanta Vītola vadībā, koris pulcina ap 30 dziedoņu. Pusgada pastāvēšanas laikā intensīvā darbībā iestudēts plašs dziesmu repertuārs, ar ko koncertā koris iepriecinās latviskās dziesmas cienītājus.

O.

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu bēŗu fonda valde ziņo, ka 14. maijā mira Hamiltonas latviešu bēŗu fonda dalībnieks Roberts Štengels, Londonā, Ont. Fonda valde viņa piederīgiem izmaksāja statūtos paredzēto pabalstu $200.-.

Visi šī fonda dalībnieki tiek lūgti viena mēneša laikā atjaunot iemaksas $1,10 apmērā no personas, pēc iepriekšējo gadījumu parauga.

Hamiltonas latviešu bēŗu fonda valde.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UZĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SĀLNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5193.

KAD UN KUR TIKSIMIES TORONTO?

3. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.

9. jūnijā E. Ošiņas-Bērziņas baleta studijas gadskārtējais baleta vakars sv. Andreja baznīcas zālē.

16. jūnijā, plkst. 6 sv. Trīsvienības baznīcā brīvm. M. Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu vakars.

20. okt. — Mednieku un makšķernieku Sezonas atklāšanas balle.

1957. g. 12. janv. — Zaķu balle.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

17. jūnijā Aizvesto piemiņas dienas sarīkojums

23. jūnijā DV Hamiltonas nod. un HLB rīkotais Jāņu sarīkojums.

1.-3. septembrim Daugavas Vanagu dienas.

3. septembrī HLB gada svētki un rudens sezonas atklāšanas balle Royal Connaught viesnīcā.

22. septembrī Kristus ev.-lut. draudzes bazārs.

13. oktobrī DV Hamiltonas nod. gada svētki Royal Connaught viesnīcā.

27. oktobrī Mednieku un makšķernieku balle.

17. novembrī Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

NO RĪGAS LĪDZ

KĀDA GAISA IZPALĪGA AT

III

NOKLUSTAM VENTSPILĪ

Ventspilī mūs norīkoja ostas iejas apsardzē, jau sagatavotos bunkuros iepretim ostas bākai, kur rēgojās nogremdētu kuģu masti. Šeit dzīve bija interesantāka, lai gan pilnīgi atšķirta no pārējās pasaules. Iebrauca un izbrauca kuģi. Brīvajos brīžos pastaigājamies jūrmalā ,jo nebija ko maskot, visu sedza Latvijas gaišās smiltis un zvirgzdi. Piedzīvojām vairākus krievu lidmašīnu uzlidojumus. Pat dienas laikā tās nekaunējās ielidot no jūras, bet mēs bijām gatavi — atvairījām un padzinām tās. Naktīs smagie bumbvežī nobēra bumbu kārtas uz Ventspils līdostu, tur izcēlās liels ugunsgrēks. Par kara darbību mēs neko nezinājām, latviešu vai vācu laikrakstus nesapēmām.

PĒDĒJIE ZIEMASSVĒTKI LATVIJĀ

Nosvinējām pēdējos Ziemassvētkus Latvijā. Mums izdalīja konservus un mazliet šokolādes. Pienāca jaunais 1945. gads. Dažas dienas vēlāk pēkšņi saņēmām ziņu, ka izbraucam uz Vāczemi. Uz ātru roku ar visiem lielgabaliem ieradāmies tuvējā ostā. Kuģī sāka iekraut smagos ieročus, tad pienāca pre-

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

TAUTA NAV VAIRS NEREDZĪGS SUNS...

Tuvojas Līgo svētki, kad atkal iedegsies latviešu sirdīs un sētās (kur tas trimdā būs iespējams) Jāņu nakts ugunis. Bet kāds liels latviešu tautas ugunskurs negrib un negrib iedegties gaišās ugunīs, lai apspīdētu visas trimdas debesis un aicinātu tautu vienībā.

Šogad vajadzēja ar godu un nacionālu sajūsmu visos latviešu trimdas pilskalnos atzīmēt latviešu tautas atmodas laikmeta 100 gadus. Līdz šim tikai nedaudzās vietās tas ir noticis, citur vēl arvien viss klusu.

Tādēļ vēl šodien no pagājušiem simts gadiem skan uz mums senās mudinātājas un brīdinātājas balsis. 1860. g. Juris Alunāns rakstīja par Leitāna vadīto Mājas Viesi:

Čuči, Mājas Viesi, čuči,
Īsu, sūru mūžiņu.
Uzgūlušies smagi kluči,
Spiež tam ārā dzīvību.

Bet dzejolī Latviešu biedrība Juris Alunāns sauca dedzīgi:

Mēs latvieši! Un pie šī vārda
Mēs mūžam draugi paliksim.
Kas tautas godu kājām spārda,
To varguli nožēlosim.

Mēs trimdas sākumā devām daudz zvērestu Latvijai, bet tagad sākam tos vienu pēc otra aizmirst. Lai mācāmies no Garlība Mērķeļa zvēresta. 5. g. vecumā mazais Garlības pastaigājās ar savu tēvu, Lēdurgas mācītāju, gar kaimiņu mācītāja mājām. Tur viņi dzirdēja briesmīgu cilvēka vaidēšanu un kliegšanu. Kādā ratnīcā abi nācēji redzēja gar zemi nostieptu sirmgalvi Krišjāni, kam divi vīri bija uzgūlušies uz pleciem, divi uz kājām, bet piektais to pēris ar smagu ādas pātagu, bet kaimiņu mācītājs skaitījis pērienus. Mazais Garlībs, kam Krišjānis bijis draugs, tik smagi pārdzīvojis šī latviešа pēršanu, ka zvērējis savu mūžu veltīt latviešu tautas atbrīvošanai no apspiestības. Un Garlībs Mērķelis turēja savu bērna zvērestu līdz mūža galam. Garlībs Mērķelis par latviešiem teica: „Tauta nav vairs neredzīgs suns, ko ar sītieniem var dzīt pie kēdes. Tauta ir tīgeris, kas klausās, dusmās grauž savas važas un ar ilgām gaida to acumirkli, kad varēs tās saraut un savu kaunu nomazgāt asinīs." Šie vārdi ir dzīvi Latvijā un vergu nometnēs.

Trimdinieki bieži vien svaru liek ne uz darbību pašu, bet stātītiem. Lai mācāmies no Krišjāņa Valdemāra. Lai legālizētu jauniešu sanāksmes nacionālo jautājumu pārrunāšanai, Valdemārs nodibināja „Baltjas jūras izsmelšanas biedrību." Biedrības protokoli rakstīti humora garā, jo nozīme bijusi tikai nacionālam darbam. Pirmā protokolā rakstīts: „Sapulce nolēma izrakt jūras malā dziļu bedri un ielaist tur jūru." Nākamā sēdē nolemts: „Ja jūra bedrē nav sagājusi, tad rakt otru bedri" u. t. t. Pret šo biedrību muižnieki sūdzējās tiesā — biedrība gribot nosusināt daļu no Baltijas jūras un zemi piešķirt zemniekiem; zeme piederot tikai muižniekiem. Krišjānis Valdemārs šajā biedrībā pauda latviešu tautas brīvestības garu. Arī trimdas biedrības būtu jāvalda tikai Krišjāņa Valdemāra idejām!

Un Atis Kronvalds, tautas atmodas laika uguns vārdu teicējs, sauca: „Modies, celies, strādā! Tie acumirkļi manim ir tie laimīgākie, kad es spēju spert kaut kādu soli savas tautas labad. Un no šā stāvokļa nekāpšu zemē, kamēr vien būšu pie pilna atziņas spēka."

Ko mēs, trimdinieki, atstāsim nākamām latviešu paaudzēm par piemēru?

Saturns.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

LASĪTĀJU ATBALSTS

PALDIES PAR JAUKO GRĀMATU

Paldies majoram J. Ķīlītim par jauko grāmatu Es karā aiziedams. Šai grāmatā, bez kauju aprakstiem Krievijā un Vācijā, es radu arī atbildes uz trīs jautājumiem, kurus vēl šim man nebija izdevies pilnīgi noskaidrot. Vispirms autors apliecina, kā Dr. A. Valdmanis darījis iespējamo mūsu atbrīvošanai no gūsta Cēdelghēmas nometnē. Viņš nav lūdzis, bet prasījis atbrīvot. Tālāk J. Ķīlītis tuvāk noskaidro jautājumu par DV organizācijas dibināšanu. Ierosinātājs un viens no dibinātājiem bijis kapt. Akermanis. To es arī savās gūsta atmiņās esmu minējis, bet nebiju pilnīgi pārliecināts. Savā grāmatā J. Ķīlītis tagad to apstiprinājis. Žēl, ka pēc atbrīvošanas no gūsta neesmu vairs nekur DV darbā manījis kapt. Akermani. Man pat nav zināma viņa dzīves vieta. Un beidzot majors J. Ķīlītis atzīstas, ka viņš ir mūsu organizācijas krusttēvs proti, devis trimdas lielākai organizācijai vārdu Daugavas Vanagi.

Gaidīsim grāmatas autoru nākamo vasaru Kanadā.

J. Gailītis, Hamilton

IEGUTS VAI ZAUDĒTS?

Latvijas Amerikā red.: R. Ancāns DV KV sēdē paskaidroja par iemesliem, kādēļ dibināta latv. kara invalīdu apvienība. Kā pirmo un svarīgāko iemeslu R. Ancāns piemin netaisno ziedojumu sadali. Bet vai tad 9 gadus viss bija kārtībā un sadale pareiza, un kļūdas sākās tikai tad, kad R. Ancāns atstāja DV CV? Ja nu sadale ir pielaistas kādas kļūdas, tad manuprāt par šīm kļūdām būtu tiesīgas saņemt ziņojumus lielākas ziedojumu devējas apvienības — ASV un Kanada. Tādus būtu bijis ļoti patīkami saņemt tai laikā, kad Kanadā viesojās pikv. V. Janums, un kad būtu bijis iespējams visas neskaidrības uz vietas noskaidrot. Strādājot aprūpes laukā, nācies piedzīvot, ka tas, kas saņem visvairāk, parasti kliedz visskaļāk. Pārbaudot apstākļus uz vietas, ļoti bieži noskaidrojies, ka raudātājs no DV saņēmis pabalstus ne tikai simtos, bet pat tūkstošos RM. Šogad Lieldienās vācot dziedājumus un jautājot, kam ziedotājs vēlas nodot savu ziedojumu — kara invalidiem vai vergu nometnēm, ļoti bieži nācās dzirdēt frazi „Ak, ko nu tiem dzērājiem Vācijā. Sūtiet tautiešiem uz vergu nometnēm." Šie ir rūgti, bet patiesi vārdi, ar kādiem mums, ziedojumu vācējiem, nākas sastapties. Šo jautājumu atrisināšana manuprāt bija iespējama arī bez kara invalīdu apvienības dibināšanas.

R. Ancāns vērsas arī pret UK viriem un to iestāšanos DV. Vai R. Ancāns pats ir brīvprātīgais karavīrs, vai iesaukts? Ja viņš ir starp pirmajiem, tad cepuri nost, bet ja pēdējais, tad viņš ir tāds pats „UK vecītis," tikai ar to starpību, ka viņam iesaukšanas pavēle nav gājusi secen. Bet ja nu kara invalīdi nodalās no DV organizācijas, tad jau pēc Latvijas parauga vajadzētu atdalīties Dzelzs krusta kavalieriem, nodibināt savu biedrību, Jaunuma pulka apvienībai, Tornas grāvraču apvienībai, kurā kalpoju arī es, un mani tad varētu ievēlēt par priekšnieku... Bet kas tad būs palicis pāri no mūsu DV organizācijas? Jau tagad kalpakiešu saimes locekļi ir saskaitāmi uz pirkstiem ,un lai tā pavisam neizņīktu, tad tur tagad uzņem kalpakiešu ģimenes locekļus resp. kalpakiešu dēlus. Kas notiks ar Lāčplēšiem? Vanadžu neatzīšana no R. Ancāna puses līekas pavisam dīvaina lieta. Hamiltonas Daugavas Vanadzes Lieldienu palīdzības akcijā 1956. g. savāca pusi no visiem ziedotājiem. Ja R. Ancānam zināmi DV statūti, tad viņš nepaskaidrotu, ka kara invalīdiem jāmaksā biedru nauda DV organizācijai. VI nodaļas 3. p.Ziedotājkemas statūtos nosaka, ka no biedru naudas atbrīvoti tie kara invalīdi, kas zaudējuši 30% darba spējas un vairāk. Ja R. Ancāns visu laiku ir maksājis biedru naudu pret šo paragrafu, tad viņš ir darījis nevajadzīgi, un samaksāta nauda viņam pienākas atpakaļ. Ar Kara invalīdu apvienības nodibināšanu ir panākts tieši pretējais iecerētam, invalīdu cieņa un prestižs ir mazinājušies, to varu apliecināt kā ziedojumu vācējs un DV organizācijas darbinieks un līdzdibinātājs.

G. G., Hamiltonā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt, ja tie ir pārāk gari. Manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja tiem pievienota pastmarka.

Visas vēstules, kuras vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav redakcijas viedoklim.

NO RĪGAS LĪDZ REINAI

KĀDA GAISA IZPALĪGA ATMIŅU STĀSTS

III

NOKĻŪSTAM VENTSPILĪ

Ventspilī mūs norīkoja ostas iecejas apsardzē, jau sagatavotos bunkuros iepretim ostas bākai, kur rēgojās nogremdētu kuģu masti. Šeit dzīve bija interesantāka, lai gan pilnīgi atšķirta no pārējās pasaules. Iebrauca un izbrauca kuģi. Brīvajos brīžos pastaigājamies jūrmalā ,jo nebija ko maskot, visu sedza Latvijas gaišās smiltis un zvirgzdi. Piedzīvojām vairākus krievu lidmašīnu uzlidojumus. Pat dienas laikā tās nekaunējās ielidot no jūras, bet mēs bijām gatavi — atvairījām un padzinām tās. Naktīs smagie bumbvēži nobēra bumbu kārtas uz Ventspils līdostu, tur izcēlās liels ugunsgrēks. Par kara darbību mēs neko nezinājām, latviešu vai vācu laikrakstus nesaņēmām.

PĒDĒJIE ZIEMASSVĒTKI LATVIJĀ

Nosvinējām pēdējos Ziemassvētkus Latvijā. Mums izdalīja konservus un mazliet šokolādes. Pienāca jaunais 1945. gads. Dažas dienas vēlāk pēkšņi saņēmām ziņu, ka izbraucam uz Vāczemi. Uz ātru roku ar visiem lielgabaliem ieradāmies tuvējā ostā. Kuģī sāka iekraut smagos ieročus, tad pienāca pretēja pavēle, zeņītartilerija bija jāatstājs tepat, to izkrāva. Kuģī iekāpa kāds tūkstotis latviešu bēglu. Septītajā janvārī iekāpām arī mēs un kuģis, kura vārdu neatceros, pacēla enkuru. Ar grūtu sirdi atvadījāmies no savas zemes. Uz kuģa klāja šņukstēja māmuļas, un ar saraudātajām acīm, baltos nezdodziņus vicinot, noskatījās uz zūdošo tēvzemes krastu..."

Pēkšņi pārtrūka Eižena Zemes stāsts, piecēlies viņš piegāja pie savas lāviņas, kur parakņājies pa somu, no tās kaut ko izņēma.

„Šis ir vienīgais, kas man no tiem laikiem pāri palicis," Eižens man pasniedza salocītu sarkan-baltsarkanu rokas lentu — Latvijas krāsas. „Pat saulīte ir nozudusi, kas rokas lentai bija piestiprināta." Man acīs sametās miklums... Ārā bija apklusuši lielgabalu dārdi, iestājās īss klusuma brīdis. Vai komūnisti taisījās par jaunu uzbrukt?...

„Kas tad notika ar tavējo izpalīgu grupu?" klusi iejautājos.

Eižens Zeme paskatījās rokas pulkstenī, tad teica: „Drīz man būs jāiet nomainīt savus cīņas biedrus. Tā ir likteņa ironija, tikai pirms septiņiem gadiem pie Reinas es biju nozīmēts šaut pret saviem tagadējiem biedriem."

VECAS ŠAUTENES LIELGABALU VIETĀ

„Vai tad jūs tūlīt pēc iebraukšanas Vācijā nosūtīja uz Rietumu fronti?" es pārsteigts iejautājos, jo nebija agrāk dzirdēts, ka gaisa izpalīgus liktu ar ieročiem rokās ierakumos, lai tie stātos pretī sabiedroto spēkiem.

„Nē, tūlīt gan ne, bet aprīļa sākumā. Visu to laiku bijām gaidījuši uz jaunu ieroču sūtījumu, bet kad aprīļa sākumā saņēmām ieročus,, tie nebija zeņītlielgabali bet gan parastas šautenes un vecmodīgi franču vieglieložmetēji. Lielgabalu fabrikas bija sabumbotas, no turienes pat neatgriezās tie vīri, kuŗus vācieši bija aizsūtījuši lielgabaliem pakaļ.

No Gdiņas, kur bijām izkāpuši krastā, pēc formālas atutošanās mūs lopu vagonos pārveda pāri visai Vācijai uz Diseldorfas - Ķelnes apgabalu. Pa ceļam vairākas reizes vilciens bija jāatstāj, jo tam uzbruka sabiedroto lidmašīnas.

Latviešus nometināja kādā skolas ēkā, mazā, kalnainā ciematā, kamēr vāciešus sadalīja pie zemniekiem, kur ar pārtiku viņiem gāja pavisam labi, bet mēs badojāmies. Dažreiz gan kāda vācu ģimene mūs, jaunos zēnus, ielūdza uz pusdienām. Šie tad bija īstie badošanās mēneši. Sabiedroto aviācija mums nelika mieru, no rīta līdz vēlam vakaram gaiss rūca pilns lidmašīnu....

Tika pārbaudīts viss, kas kustējās, pat gūstekņi, kas tūļājās pie tanku aizsprostu rakšanas darbiem. Nabaga cilvēkus apmētēja ar baltā fosfora bumbām. Skolas nams, kuŗā mēs dzīvojām, atradās blakus baznīcai un mazai kapličai. Vācieši pat nekaunējās uzvilkt Sarkanā Krusta karogu uz skolas namu un, kapličā noglabāja municiju, pretēji Ženēvas konvencijas noteikumiem.

PRETĪ IZPLETŅU LĒCĒJIEM

Mēs jutām, ka karam drīz būs beigas. Dažus no gaisa izpalīgiem, kuŗi bija vecāki, paaugstināja „kanoniera" kareivja pakāpē. Liekas, mēs bijām kļuvuši par vācu armijas sastāvdaļu, neviens neatcerējās vācu virspavēlniecības dotos solījumus uz Rietumu fronti vai ārpus Latvijas mūs nesūtīt.

Aprīļa sākumā, kādā klusā vakarā zvanīja baznīcu zvani, tālumā varēja redzēt Ķelnes divtorņīgo baznīcu. Mums ziņoja, ka nomesti izplētņu lēcēji. Piestāja smagās auto mašīnas, un mēs, mantas atstājot, iekāpām tanīs ar ieročiem, lai dotos nezināmā virzienā. Braucām pa tumsu, bez prožektoru gaismas. Visu prāti bija sasprindzināti, mēs klusējām. Rībēja artilerija, un pret debesīm šaudījās starmešu pirksti.

Izviedojām retinātu ķēdi, un ar šautenēm, mašīnpistolēm un tanku dūrēm rokās virzījāmies uz priekšu. Pēc laba laika nokļuvām pie kādas platas upes krasta. Pār mums sāka lidot artilerijas lādiņi, un mūsu kolonnu apmētāja mīnām. Mēs ieņēmām jau izraktos ierakumus un gaidījām. Man, kā jaunākajam, bija iedota lielā tanku dūre, atrados ierakumu flankā. Pār ierakumu bija pārlikti koku zari, es biju ierāvies pašā stūrī un dreboju ,man patiešām bija bailes, es gribēju dzīvot, dzīvot!

Sākās apšaudīšanās ar vieglākiem ieročiem. Pāri upei, kas izrādījās Reina, kaut kas tūļājās. Uz turieni tad arī bija vērsti ieroči. Sabiedroto artilerija pārcēla uguni tuvāk mūsu ierakumiem.

(Turpinājums sekos)

Saturns.

JAUNIEŠU IESVĒTE MONTREĀLAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV.-LUT. DRAUDZĒ

No kr. 1. r. iesvēt.: Tērauda Aija, Trīsvienības draudzes māc. A.Gaudiņš, arhibīskapa vietnieks prāv. J. Kuplītis, Otavas latv. sv.-lut. draudzes māc. E. Lange, iesv. Adamoviča Inta. Otrā rindā iesv.: Tiltiņš Ivars, Tērauds Juris, Trīsvienības draudzes priekšnieka v. i. A. Mednis, iesv.-Baltiņš Raimunds, Iztrūkst Jankovskis Ulfs. Foto J. Baltiņš.

BRĪVĪBA POLITIKĀ

KRISTĪGĀ BRĪVĪBA NOZĪMĒ NE TIKAI ŅEMT, BET ARI DOT

Suverēnitāte, kas modernai valstij resp. tās varas nesējiem pieder vismaz atiecībā uz valsts iedzīvotājiem, pirmatnējam cilvēkam piederēja pašam. Viņš varēja darīt ko grib un ko spēj bez jebkādas atbildības. Tagad to pašu var darīt valsts, par cik tā savu varu nav ierobežojusi, bet ne vairs kādas valsts pavalstnieks. Ja viņš nogalina kādu citu cilvēku, valsts vara jau par to eventuāli pakaļ viņu pašu. Cilvēks ir zaudējis tiesības otru cilvēku nonāvēt, bet arī ieguvis valsti kā sargu savai dzīvībai. Vispār, dots pret dotu: nekas nav zaudēts. Bet slepkavības panti kriminālkodekos nav vienīgās valsts normas. Modernās valstīs ir milzīgs daudzums dažādu normu. Lai vērtētu kādu no tām tāpat kā slepkavības normas, jāraugās ne tikai uz to, par cik tā ierobežo brīvību, bet arī, cik lielam iedzīvotāju daudzumam tā nāk par labu resp. cik ar to katrs zaudē un cik iegūst. Piemēram, šai kontinentā iedzīvotāju lielākais vairums ir mūžīgi parādnieki tiem nedaudzajiem, kam ir nauda ko aizdot. Tādēļ normas, kas atļauj ņemt par aizdevumiem 2% mēnesī un pat procentus bez normēšanas — nenāk par labu vispārībai, bet nedaudziem. Tātad, ne tikai nepareiza normēšana, bet arī nenormēšana vai pilnīga brīvība var nākt par sliktu vispārībai. Tātad — brīvība ne katrreiz ir vērtība.

Juridiskās normas ir gan kopdzīvei minimālās nepieciešamības, gan humānu likumdevēju, gan šķiru interešu un šķiru cīņas rezultātu diktētas. Tiesību teorijā juridiskās normas mēdz apzīmēt par ētikas minimu. Vispār tas ir pareizi, kaut gan dažreiz šai minimā ētikas prasības nemaz nav pildītas, bet tas jau arī ir tikai relatīvs minims.

Metot skatu šī kontinenta valstu slavenajā brīvībā, mēs pārsteigti atrodam, ka cilvēku vairākums šeit nemaz nav tik brīvi, kā tas, raugoties no okeāna otras puses, izliekas. Te cilvēks dzīvo pastāvīgās rūpēs kā atrast darbu, kā ne zaudēt darbu kā sakrāt naudu vecumam un slimnīcu un ārstu rēķiniem. Ja kāds immigrants, kuŗš vēl nav šejienes pavalstnieks, nonāk tādā stāvoklī, ka nespēj sevi uzturēt, viņam draud sūtīšana atpakaļ, no kurienes tas nācis.

Kristus saka un jautā: „Es biju slims. Vai jūs mani esat apmeklējuši? Es biju izsalcis. Vai jūs mani esat ēdinājuši?" Šīs kristīgās ētikas prasības, kas atbilst jēdzieniem par brīvību no trūkuma un bailēm, kā ētikas minimu, vajadzēja pārvērst par juridiskām normām neatkarīgi no tā, ka ne kristīgās morāles, bet citu iemeslu dēļ tās tādas ir kļuvušas citās vietās. Protams, agri vai vēlu tādas tās kļūs arī šeit.

Modernās valstīs slimnīcu celšanai nav jāvāc ziedojumi, kā to dara šeit: tās jācel valstij kā sociālai kopībai budžeta kārtībā. Ne tikai vēža apkarošana, kam arī šeit vāc ziedojumus, bet sirgstoša cilvēka ārstēšana vispār ir tās pašas valsts kopības lieta.

Pat apdrošinājumi, kam jākalpo vispārības interesēm, šeit pirmām kārtām kalpo privātas peļņas, t. i. nedaudzu interesēm, un tādēļ drošība, ko tie dod, ir ļoti ierobežota. Pat publiskais apdrošinājums pret bezdarbu ir ierobežots un atkarīgs no saņēmēja iemaksām.

Šīs lietas šeit, ieskata par sociālisma elementiem, kas liekas nesavienojami ar kapitālistiskas valsts jēdzienu, bet nelielās vecuma pensijas un ASV new deal arī ir sociālisma elementi. Valsts pati ir sociāla kopība, kuŗā ir un būs sociālisma elementi.

Saprātīga valsts vadība, neatkarīgi no tā, vai tā, ir demokratiska vai diktatoriska, cenšas radīt tādas normas, kas veicina vispārējo labklājību.

Pareizi būtu, ja valsti vaditu un likumus rakstītu saprātīgi un taisnīgi cilvēki, kā to jau mācīja senie grieķu filozofi. Ja tas būtu iespējams, tad, protams, nekāda demokratija nebūtu vajadzīga un pret šādu saprāta diktatūru neviens nebūtu. Bet karaļi ar absolūtu varu un diktātori reti tā ir valdījuši, un tas novedis pie demokratijas. Demokratiskā valstī principā valda

LATVIETI,
PALĪDZI CIETĒJIEM SIBIRIJĀ — PARAKSTI JAUNATNES PETĪCIJU!

tauta ar savu pārstāvju starpniecību. Pārstāvji izteic tautas domas, bet, kā mēs sevišķi šeit redzam, apmēram puse no šīs tautas neizteic nekādas domas, jo vēlēšanās nemaz nepiedalās. Otra puse izteic savu gribu, vai pareizāki, to, ko viņi domā viņi arī grib, bet par cik tas atbilst tautas resp. valsts vai pat viņu pašu patiesām interesēm, ir cits jautājums. Katrā ziņā kristīgā brīvība nozīmē ne tikai ņemt, bet arī dot. Valsts vadības resp. vispārējās brīvības nodrošināšanas jautājums tātad atstāj daudz ko vēlēties. Par visām lietām, ir pieņācis laiks, kad katrai valstij likumdošanas kārtībā jāreālizē normas par brīvību no trūkuma un bailēm, kas ir tikai kristīgās ētikas prasību minims. Ja daudzos gadu simteņos prieks tā nav uzkrājies diezgan kristīgās brīvības gara, tad iespējams, ka šai sabiedrībai brīvība tiks atņemta pavisam.

K.Kampe.

VĒL NAV PAR VĒLU

Toronto latviešu sestdienas skolai svinīgajam izlaiduma aktam 38 šī gada skolas absolventu godalgošanai ziedot latviešu grāmatas! Tās paliks centīgajiem skolas audzēkņiem mūļā piemiņā, kas mudinās viņus nekad neaizmirst savu tautu un valodu. Ziedojumus (arī naudā) var nodot sv. Andreja baznīcā (skolas mītnē), vai skolas pārzinei A. Martinsonei, 71 Beaty St., tel. LE 2-9593.

Bet laika ir atlicis maz, jo skolas izlaiduma akts notiks 3. jūnijā, plkst. 3 pp.

MŪŽĪBAS CEĻĀ

Sietlas latviešu saime uz mūžu māju 19. maijā izvadīja inženieri Arnoldu Ozolu. Viņš dzimis 1896. g. 13. decembrī Jaunlaicenes Ķīpuros. Savu stingro dzīves stāju guvis no vectēva hernhutiešu, kas bija ieceļojis no Smiltenes apkārtnes. Pēc skolas gaitu beigšanas savā pagastā, A. Ozols izglītību turpina reālskolā Cēsīs pie Longina Ausēja, bet kara apstākļu dēļ to nebeidz. Nonāk Pēterpilī, kur beidz no Varšavas evakuēto reālskolu, vēlāk iestājas kadetu korpusā. Pēterpilī A. O. uzsāk studijas technikā institūtā. 1922. gadā, atgriezies Rīgā, turpina inženierzinātņu studijas Latvijas universitātē; to beidzis 1929. g. Pēc tam A. O. strādā pie Latvijas ceļiem, kur viņa vadībā uzcel ap 100 tiltu. No 1935.-44. g. A. O. ir būvinspektors Kuldīgas, Ventspils un Rīgas apriņķos. 1944. gadā ar ģimeni dodas bēglu gaitās. Ieceļojot Amerikā, viņš nonāk Grand Rapidos, kur strādā cementrūpniecībā. Par dzīves vietu vēlāk izvēlējies Sietlu, kur strādāja Vašingtonas valsts ceļu d-tā kā projektētājs.

Pag .gada rudenī pārcietis smagu plaušu operāciju, kam sekoja grūts slimības laiks, no kuŗas vairs neatspirga un acis slēdza 13. maijā. No Sietlas kapličas aizgājēju izvadīja prof. K. Kundziņš. Draudzes vārdā pr-ks E. Robiņš, sestdienas skolas — A. Pakule. Uz mūžīgo miera vietu Takomas Jaunājiem kapiem aizgājēju pavadīja piederīgie, draugi un paziņas. Pēdējos atvadu vārdus, guldot zemes klēpī, teica Takomas draudzes mācītājs E. Mačs.

Par aizgājēju skumst sieva ar 3 dēliem studentiem un draugi visā pasaulē.

J. V.

Savienotās VALSTIS

NJUJORKĀ

Bruklīnas svētdienas skolas izlaiduma akts un mācības gada noslēgums notiks svētdien, 3. jūnijā. Kopējs dievkalpojums Betlēmes baznīcā, plkst. 2 dienā. Pēc tam

— Kur. tad. jūs. tā. rāpsities, kundze?

— Kā redzat, mēģinu tikt augšā, jo ārsts man aizliedz kāpt pa kāpnēm...

akts baznīcas apakšējā zālē. Runās prof. Annuss. Paredzēta liecību un balvu izdalīšana, karoga nodošana un pārņemšana, priekšnesumi, azaids, rotaļas.

Latviešu baptistu koŗu dziesmu diena notiks 23. jūnijā, plkst. 3 pp. Riverside baznīcā, 490 Riverside Drive (pie W. 122 St.) Manhetenā. Piedalīsies apm. 100 dziedātāju no Nujorkas, Filadelfijas, Bostonas, Klīvlendas. Diriģenti būs Ed. Baštiks, H. Karlsons un E. Ķeris.

ROČESTRA (N. Y.)

Organizāciju ričības komiteja laikā no 1.-14. jūnijam vāks ziedojumus deportēto tautiešu atbalstam padomju spaidu darbu nometnēs. Jānožēlo, ka komiteja nav izlietojusi visas iespējas, lai sarīkotu aizvesto piemiņas aktu.

Draudzes dāmu komitejas rīkotie bērnu svētki notiks svētdien, 10. jūnijā, Genesee Valley parkā. Sacensības un balvas.

Beatrises Krieviņas baleta skolas audzēkņu vakars sestdien, 26. maijā, Auditorijas zālē, 875 Main St., East. Sākums plkst. 8.00 vakarā. — Gulbju ezers, Sarkanā magone. Komedianti un divertisments. Ieejas maksa — $1 — 2$.

Tuvāka informācija par ALP Fondu, kā arī iestāšanās anketas saņemamas pie fonda pārstāvja A. Vilka, 695 Meigs Str., tel. GReenfield 1199. Turpat izdarāmi arī maksājumi fondam.

— S.

Edgars Krieviņš

LATVIEŠI CARISKAJĀ KRIEVIJĀ

ZEMNIEKU DĒLI MĀCA ARISTOKRATUS KRIEVU SKOLĀS

(1906. — 1917.)

Pagājušā gadsimta beidzamajā ceturksnī Krievijas mācības iestāžu vācu valodas skolotāju un lektoru vidū sastopama vesela rinda nopelniem bagātu latviešu, kas neatņemami no mūsu kultūras vēstures.

Aristokratiskajā Smoļnas institūtā Pēterpilī par vācu valodas lektoru darbojās mūsu valsts himnas autors **Baumaņu Kārlis**. Viņa laika biedrs, Latvju Dainu sakopotājs **Krišjānis Barons** veselus trīspadsmit gadus (no 1880. līdz 1893. gadam) tādā pašā vietā bija Marijas institūtā Maskavā. Tieši tikpat ilgi Maskavā vācu valodu mācīja tautiskā atmodas laikmeta darbinieks un latviešu folkloras vācējs **Fricis Brīvzemnieks - Trellands.** Viņš nebija vēl pārnācis uz Kurzemi kā tautskolu inspektors, kad Maskavā atgriezās turienes universitātes absolvents vēsturnieks **Jānis Krīgers - Krodznieks,** kas, darbodamies 2. Maskavas ģimnazijā kādus trīsdesmit gadus par vācu valodas skolotāju, devis mums lielu skaitu pētījumu par Latvijas vēsturi. Savu mūža vakaru Krīgers pavadīja Rīgā, būdams Valsts vēsturiskā archīva pārzinis un Latvijas universitātes privātdocents.

Tautas atmodas laikmeta darbinieks un Baltijas vēstneša, Balss un Austruma centīgais līdzstrādnieks **Miķelis Klusiņš** savas vācu valodas skolotāja gaitas beidza Pleskavā, kur bija lektors kadetu korpusā. Dažus gadus par Klusiņu jaunākais **Kažoķu Dāvis (Pelēks),** kuŗu es vēl labi ateeros no saviem zēna gadiem, bija vācu valodas skolotājs Pēterpilī. Viņš sakopojis Ausekļa rakstu pirmo izdevumu, un viņa darbi par valodnieciskiem jautājumiem iespiesti Zinību komisijas rakstu krājumā. Tālāk minami divi augstskolu mācības spēki, kas darbojās arī vidusskolās: mūžīgo pazīstamais valodnieks **Jēkabs Velme,** Maskavas universitātes ilggadīgais lektors, un viņa kollēģis Odesas universitātē **Mārtiņš Bruņenieks.** Velme beidzis filoloģijas fakultātes salīdzināmās valodniecības nodaļu Tērbatā, Bruņenieks — šo pašu priekšmetu Maskavā.

Mēs varam būt lepni uz šiem kultūras darbiniekiem, ka viņi godam ir veikuši savu kultūrālo misiju Krievijā— tuvinājuši jaunatni Rietumeiropas gara pasaulei. Viņu personība tam ir par ķīlu.

Bet šai amatā darbojās ievērojami latvieši ne vien Iekškrievijā. Jau pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados latviešu valodas dedzīgais aizstāvis un mūsu pareizrakstības reformators **Kaspars Biezbārdis** Rīgā bija vācu valodas skolotājs. Šī gadsimta sākumā vācu valodu Tērbatas meiteņu ģimnazijas augstākajās klasēs mācīja privātdocents **Ernests Felsbergs,** vēlākais Latvijas universitātes pirmais rektors. Tāpat arī mūsu izcilais valodnieks **Kārlis Mīlenbachs** bija šī priekšmeta skolotājs Jelgavā, vēlāk Rīgā.

SĪ GADSIMTA SĀKUMĀ

Liktos, ka jau šo vīru vārdiem vien vajadzēja nodrošināt vācu valodas skolotājiem cienījamu vietu mūsu intelligences aprindās. Un tomēr viscaur tas tā nebūt nebija. Tā, piem., manos studiju gados Tērbatā šī gadsimta sākumā šīs darba lauks netika diezcik augstu vērtēts. Vācu valodas skolotāju reputācija bija cietusi no tā, ka viņu saimē, tieši beidzamajā laikā, bija iekļuvis diezgan prāvs skaits „mūžīgo" studentu.. Arī daži bij. Rīgas politechniķi bija izraudzījušies šo profesiju. Taisnības labā šeit tūlīt jāsaka, ka attiecībā uz daudziem no šiem augstskolu nebeigušiem vecīem studentiem aizspriedumi izrādījās nevietā: kā skolotāji tie ne vien apzinīgi veica savus pienākumus, bet viņu vidū bija arī izcili paidagogi.

1905. gada rudenī sakarā ar revolūciju Tērbatas universitāti slēdza, un nebija paredzams, kad lekcijas atjaunosies. Ko tagad iesākt? Tā sev jautāja tie kommilitoņi, kas nebija svētīti laicīgām mantām.

Francis Balodis, vēlākais archaiologs un L. U. profesors, **Pēteris Ķīlis,** Latvijas neatkarības laika L. U. lektors un Izglītības ministrijas vidusskalu direktors, un šo rindiņu rakstītājs nolēmām palikt Tērbatā un kopīgi gatavoties vācu valodas gimnazijas skolotāja pārbaudei. Kad mēs savu nodomu paziņojām citiem konventa locekļiem, daži to uzņēma ar pusīlīdzjūtīgu, pusironisku smaidu un paraustīja plecus; citi pat atmeta vienkārši ar roku, it kā grieztos durvis vairs nevirināsi!" —

Kāpēc gan mūsu pasākumam bija nozīmēt kādu noslēgumu? Mēs to drīzāk ieskatījām kā etapu pa ceļam uz kādu tālāku mērķi. Vecākajam no mums bija 23 g., jaunākajam 21 gads!

Trijatā mēs jau 1905. g. beigās novietojamies konventa namā, jo visi kommilitoņi no Tērbatas bija jau aizbraukuši. Mēneši pieci pagāja nepārtrauktā darbā. Kad mēs ap aprīļa vidu bijām piesavinājuši pārbaudei paredzēto programmu, eksāmenu termiņi Pēterpilī un Maskavā bija jau nokavēti. No Kijevas pienāca ziņa, ka līdz mēneša beigām mēs vēl varēšot eksāmināties, lai steigšus dodoties turp. Mēs nekavējoties posāmies ceļā. Valmieras dzelzceļa stacijā mācītājs Edgars Bergs mūsu gādībai uzticēja ceturto vācu valodas skolotāja amata kandidātu, kādu bij. lettoni un krievu armijas atvaļinātu seržantu.Viņam uz kamiešiem semestru bija apm. divreiz tik daudz kā mums pārējiem trijiem kopā. Mācītājs Bergs viņu kādu gadu bija noturējis pie grāmatām savā Rubenes mācītāja mužā.

KIJEVAS SKOLOTĀJU SAIMĒ

Pārbaudi mēs visi četri izturējām labāk, nekā bijām sagaidījuši. Kijevā mēs pavadījām trīs neaizmirstāmas nedēļas un paņēmām daudz patīkamu atmiņu: gan no krāšņās dienvidus dabas un grandiozās Dņepras, gan no 1. maija brīniškīgā saules lēkta u. c. Bet līdz ar to mūsos bija aususi nojauta, ka mūsu nākamie pienākumi, kuŗus mēs bijām apņēmušies apzinīgi veikt, prasīs no mums nopietnu darbu. Šo pārliecību mēs guvām nō sarunām ar vairākiem izcilīem Kijevas paidagogiem latviešiem, pareizāki būtu teikt, no viņu nostāstiem, jo mēs vienīgi jautājām un klausījāmies.

Kā pirmo mēs apmeklējām Lettonias filistru **Ramatu,** Tērbatas universitātes filoloģijas fakultātes šalīdzināmās valodniecības nodaļas absolventu. Kā vietējās vācu vidusskolas inspektors, vēlāk direktors, Ramats ieņēma redzamu vietu Kijevas skolotāju saimē. Viņš augstākās klasēs mācīja franču valodu un literatūru. Spriežot pēc atsauksmēm, viņš savā nozarē bija atzīta autoritāte. Mūs ļoti laipni apsveica vidēja auguma plecīgs vīrs, intelligentu seju. Katra viņa teikums, katra kustība un ārējo formu stingra ievērošana liecināja, ka mūsu priekšā bija īsts rietumnieks, vīrs, kas apzinājās savu svaru un nozīmi. Pie glāzes viņa viņš mums stāstīja par saviem tāliem ceļojumiem un piedalīšanos vairākos ārzemju kongresos, sevišķi par beidzamo vācu jauno valodu filologu sanāksmi. Viņš mums silti ieteica iestātties šinī apvienībā. Tā periodiski izdodot rakstu krājumus, kas mūs iepazīstināšot ar jaunām idejām mācību metodēs tieši mūsu nākamajā speciālitātē.

Mazāk ceremoniāli mūs uzņēma filistrs **J. Zariņš.** Mēs viņu apmeklējām vairākkārt. Arī viņš bija Tērbatā beidzis salīdzināmo valodniecību un bez tam Ņežinas filoloģijas institūtā slavu nodaļu. Par savu specālitāti viņš tomēr bija izraudzījis vācu valodu un literatūru un izdevis arī mācības grāmatas šinī nozarē. Jau ilgus gadus viņš bija nostrādājis par skolotāju, un mēs no viņa saņēmām daudz vērtīgu norādījumu mūsu nākamajam darbam.

(Turpinājums 4. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Gars meklē patiesību, ziemiskums turas pie meliem.
H. fon Hofmanstāls

*

Gars nozīmē — cik liels ir cilvēka pieredzes spēks par viņa dzīvi.
Sērens Kirkegords

*

Tumsa ir gaismas lielākais ienaidnieks un taču arī iemesls, ka mēs gaismu vispār ieraugām.
Žans Pols

*

Ir laiks beigt jautāt — kā ikdienā, tā mūžībā, tai vietā sākot ticēt.
Chr. Morgenšterns

DV NODAĻAS GADA SVĒTKOS NIAGARĀ

Nodaļas 4. gada svētku svinīgā akta dalībnieki un organizāciju pārstāvji. No kr.: E. Zvaunis, A. Pļavinskis, A. Bērziņš, E. Jēkabsons, P. Treijers, J. Celms, J.Rudovičs, P. Ruņģis, R. Vītols un J. Gailītis. J. Liģera uzņ.

BĒRNU TRIEKA KANADĀ DRĪZ BŪS IZNĪDĒTA

KANADAS BĒRNU TRIEKAS PRETPOTES PROGRAMMA

Pirms gada aprīlī pētniecības iestādes ziņoja, ka Salka pote ir lietojama bez bažām, un nodrošina aizsardzību pret paralītisko bērnu trieku 90 proc.

Kanadas veselības iestādes sāka rīkoties. Pāri par 880.000 zēnu un meiteņu saņēma poti līdz jūlija mēnesim, kad parasti sākās bērnu triekas sezona.

Tagad publicētie ziņojumi rāda, ka 1955. gada immūnizācijas programma bijusi iedarbīga un pilnīgi droša 85 proc. gadījumos.

Tuvākā laikā potes sūtījumus saņem attiecīgās iestādes visās valsts provincēs. Ir cerības, ka līdz jūlijam visi tie bērni, kas pagājušā gadā saņēma pirmās divas injekcijas, un daži, kas saņēma trīs injekcijas, saņems pēdējo pastiprināto devu. Tekošā gadā programma paredz dot pirmo un otro injekciju 2 miljoniem bērnu, bet iespējams, ka šis skaitlis būs arī lielāks.

Ontario province viena pati ir spraudusi sev par mērķi potēt vismaz 1.500.000 bērnus, lai gan federālās iestādes ir mazliet mērenākas savās cerībās.

Ir pasvītrots, ka līdz 1957. gada vidum būs panākts, ka visi 5.318.000 bērni vecumā zem 16 gadiem Kanadā būs zināmā mērā aizsargāti pret bērnu trieku ar šo poti.

Federālo iestāžu galā mērķis ir izplest immūnizācijas programmu tik plaši, lai tā ietvertu ne tikai tās vecuma grupas, kas visvairāk pieņēmīgas, bet ar laiku varētu iepotēt visus kanadiešus.

Pašreiz potes piešķir provincēm, atkarā no iedzīvotāju skaita. Izņemot Kvēbekas provinci, lielākā daļa potēšanu koncentrēja uz pieci, sešu un septiņu gadu vecuma grupām. Kvēbekas province deva priekšroku pirmsskolas vecuma grupai, jo agrākos gados šo grupu visvairāk bija skārusi bērnu trieka.

Federālie ierēdņi pasvītro, ka potes piegāde 1956. gadam liekas labi nodrošināta, bet arī apzinās, ka viens slikts ražojums var aizkavēt 500.000 injekcijas.

Toronto Konauta medicīnas pētniecības laborātorijas ražojušas potes 200 litru devās, nodrošinot ar to 200.000 viena kubikmetra potes. Tagad ražo 400 līdz 500 litru devas.

Jūtams kavēklis ir tas, ka Montreālas universitātes mikrobioloģijas institūts nevarēs uzsākt pošu ražošanu ātrāk par 1957. gadu. Iznākumā visu smagumu šogad nāksies uz saviem pleciem uzņemties atkal Konauta laborātorijām vienām pašām.

Kanadas oficiālās aprindas tomēr uzsver, ka drošība, bet ne ātrums, ir svarīgs visas programmas īstenošanai. Pagājušā gadā no 27 brūvējumiem trīs bija jāiznīcina, bet nav bijis neviens gadījums, kad bērnu trieka būtu cēlusies no injekcijas sekām.

Kā Kanada, tā ASV tagad lieto standartizētas pārbaudes metodes. Katra ražojuma paraugus katrā laborātorijā iešķircina 18 pērtiķiem. Smadzeņu un muskuļu izgriezumus pārbauda ar mikroskopu. Ja rodas kaut mazākās aizdomas, ka reakcija nav pietiekami laba, visu ražojumu iznīcina.

Poti iešķircina arī pelēm, jūras cūciņām, trušiem un olām, lai izdarītu visai rūpīgas pārbaudes. Bez tam visu ražošanas procesa gaitu pastāvīgi rūpīgi uzrauga.

Bērnu trieka Kanadā gan vēl nav galīgi iznīcināta, bet federālās un provinču valdības iestādes cer to drīzumā panākt. CS

Valdības sludinājumi kanadiešu laikrakstiem

Toronto jaunkanadiešu preses klubs bija rīkojis ceturtdien, 24. maijā, kokteiļu partiju Royal York viesnīcas bibliotēkas zālē, kurā jaunkanadiešu laikrakstu redaktorus un izdevējus uzrunāja kluba prezidents Bruno Tenhunens, iepazīstinādams klātesošos Kanadas valdības pārstāvjus un citus kanadiešu viesus ar jaunkanadiešu īpatnējo situāciju iebraucot svešā zemē, viņu centieniem un preses darbu. Vakara galvenais viesis un runātājs, Ontario satiksmes un sabiedrisko lietu ministrs Brians Katčarts (Brian Cathcart) apsveica daudzo tautību pārstāvjus — avīžniekus, un solot atbalstīt viņu darbu ne tikai morāliski, bet gādāt arī par to, lai jau tuvākā nākotnē Ontario valdība ievieto jaunkanadiešu laikrakstos vairāk sludinājumu.

Sanāksmē piedalījās arī parlamenta loceklis Jaremko, kas pazīstams kā sirsnīgs jaunkanadiešu interešu aizstāvis, progresīvi-konservatīvo partijas pārstāvis Normans M. Dans (N. M. Dunn), un vēl citi ievērojami kanadieši.

VĒSTULE MĀRTIŅAM DZIEDZERIM

Ja Tu, Ziepju Mārtiņ, par mani esi dzirdējis tādas baumas, ka es atmiņas rakstot, tad Tavā dzirdēšanā ir ielaidusies kļūda. Es mēnesnīcas naktīs staigāju gan pa jumtiem, sarunājos pa tālruni ar pērtiķiem, dažreiz man piezvana arī klaburčūskas, un es klausos arī papagaiļu ārijās. Ka Tu zinātu, cik šiem putniem labi skolotas balsis! Alfredo (visiem šiem dziedātāju putniem ir savi skatuves vārdi) vismīļākā ārija ir „Vai tev neilgojas sirds", Viktorio spīdoši izpilda „Tenku āriju", Pavelino ir vecs papagailis un dzied bez notīm, jo tās nepazīst, un no viņa līkā knābja atskan vairāku āriju melodijas uzreiz, vārdus viņš iekombinē, kādus noklausījies, kā jau papagailis; Irmelīna dzied tikai Kristīnes āriju „Manā dārzā, dārziņā barga krusa bira...", un šai dziesmā izskan viņas dzīves patiesā tragēdija, jo viņa savā „dārziņā kādu rītu blakus savām dēstītajām pukītēm bija atradusi arī svešas „pukītes", ko „tas laundaris" naktī, viņai guļot un sapņojot par laimīgu nākotni, bija iesējis. Tad nu Tu saproti, Dziedzeri, ka šie papagaiļi ar savu dziedāšanu nesagādā tikai prieku man vien, bet arī paši sev, dziesmā izteicot savas rūpes un raizes, dziesmā rodot apmierinājumu un remdinājumu savām sirds sāpēm, savām nelaimēm, savām... Aizmirsās, ko vēl gribēju teikt. Un ja nu tai jaunajā avīzē, ko tu kā zušu ietinamo makulatūru esi saņēmis, par to visu neviens vārds nebija teikts, tad — kas tā tāda par avīzi?! Tik neparasti notikumi ,pilnīgi nesamaksājamas reportāžas, bet avīzē neieliek neko vairāk, kā tikai tādu bildīti, kas Tavam dēlēnam sagādā prieku! Varbūt tā ir kāda jauna metode, mīļais kollēga, varbūt mūsu prese tagad pārslēgusies uz visjaunākajiem lasītājiem, uz tādiem, kas vēl paši nemāk degunu noslaucīt, lai tad tie jautā saviem tēviem, ko tā bilde vai virsraksts nozīmē, pēdējos tādā veidā ieinteresējot? Un tu pats jau to dabūji piedzīvot.

Par Tavu draudzību man jāsāk šaubīties: kad jūs rīkojat Sporta dienas ar iemešanām, Sporta karalienes vēlēšanām un citām šanām; kad skaistākās meitenes no skaistākām pilsētām kā nevainīgas stirniņas defilē Tev un citiem „mednieki" garām, tad Tu iepriekš par to man neatraksti nevienu pušplēstu vārdiņu! Un kad tas viss pagājis, tad Tu man zobgalīgi jautā: „Kāpēc Tu nebiji atbraucis uz mūsu Sporta dienām?" Un nu man jānožēlo, ka neesmu tur bijis. Vai tad nu es nezinu, ka Tu esi man noslēpis to, kas nāca pašās beigās? Tas jau nu viss, ko Tu raksti, bija jauki: bole, skaistākās meitenes, Sporta karaliene... Bet kad nakts nolaidās pār Alus pilsētu, vai tad Tu kādu klīvlendieti, linkolnieti vai čikāgieti nepavizināji motorlaivā pa Mičigēna ezeru? Jauns mēness pie zilām debesīm, jauna meitene, (varbūt vēl pati karaliene?) Tev sēž blakus laivā... Un man Tu šo prieku negribēji novēlēt! Lūk, kāds Tu man, jaunais strelķi, esi! Tu gan līdzcietīgi raksti, ka manas spēcīgās aknas būtu izturējušas deklamācijas, bet ka man vēl vajadzētu arī mazliet romantīkas, to Tu diplomātiski noklusē, laikam gan domādams ka vecais strelķis tādu situācijiņu neizturētu vis. Sieviete jau nav deklamācija, vai ne?

Par jūsu pilsētu esmu vislabākās domās, man palikušas arī labas atmiņas no Trīnes grēkiem. Kas par skaistu ansamblīti! Un tik dzīvu spēli, kādu pati Trīne rādīja, es sen nebiju redzējis. Dzīvē, redzi, tik dzīvi nevar izdzīvoties, jaudis tūliņ teiks: ar to cilvēku kaut kas nav kārtībā. Ja es pārcelšos no šejienes uz kādu citu vietu (jaudis tā runā), tad laikam gan izvēlēšos Alus pilsētu, pirmkārt jau tādēļ, ka tur vienā brūzī varot dabūt par brīvu alu nodzerties, bet otrkārt — gribu kļūt par aktieri. Jums tur vairāki ansambļi, gan jau vienā tikšu iekšā. Un kā tad es spēlēšu! Un kad būs izrāde, tad Tu pastaigājies zālē gar skatuvi, no viena gala uz otru, it kā Tu būtu nolikts par sargu pie munīcijas noliktavas, Tu jau, droši vien, tos laikus atceries. Jo var gadīties, ka es no skatuves lēcu iekšā publikā, ka man skatuve izliekas par mazu. Tavs uzdevums tad nu būtu — mani lēcienā noķert. Publika, saprotams, to uzskatīs kā starpspēli, un izrāde turpināsies. Iespējams, ka vēl pāris lēcienu... Tev jābūt ļoti vērīgam un veiklam. Kritiķi arī domās, ka tā vajaga būt, un rakstīs atsauksmes: „Dziedzeris bija perfekti savu lomu iestudējis, viņš vienmēr gadījās tieši tai vietā pie skatuves, no kurienes Alumsalums lēca iekšā publikā, un katru reizi viņš to gaisā uztvēra. Tie bija visskaistākie momenti šai izrādē."

Vēl dažus vārdus gribu pateikt par atmiņu rakstīšanu. Tik vecs strelķis es vēl neesmu, ka man jau vajadzētu sākt nodarboties ar memuāru izdošanu, te paklīdušajās baumās būs samainīti vārdi, mans draugs gan raksta atmiņas, bet viņš nestaigā pa jumtiem, pa tālruni nesarunājas ar pērtiķiem un neklausās papagaiļu dziesmās. Mans draugs nenodarbojas ar zooloģiju, un es nenodarbojos ar atmiņu rakstīšanu. Un Tu pasaki saviem tautiešiem, lai viņi iepriekš pārbauda faktus un tad tikai laiž baumas valā. Ceru ierasties pie jums visdrīzākā laikā. Varbūt nolasīšu referātu par jaunākajiem pētījumiem dzīvnieku valstī.

Sveicini cien. kundzi un god. dēlēnu. Tavs Alumsalums.

OKUPANTI SOVJETIZĒ LATVIEŠU ZEMI

Pēc smaga dienas darba kolchozā lauku laudīm pašu spēkiem kolchoza sādžā jāceļ sev gimenes mājiņas. Attēlā redzama Liekņa dzimta, kas tikko pārvākusies šaurajā valsts kalpā dzīvokītī.

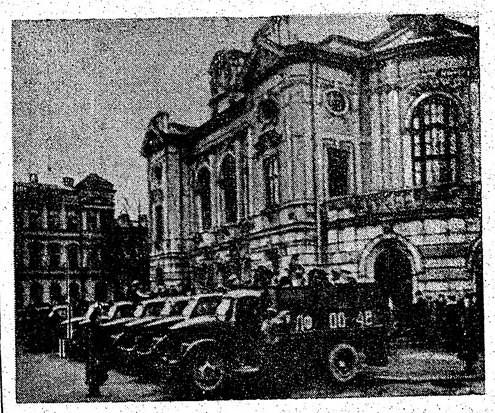

Pēc saulīņas sāls vai sērkociņiem kolchoznīekiem jāiet kājām uz tuvāko veikalu dažkārt 10 un pat vairāk kilometru, bet uz komunistu rīkotajām propagandas teātra izrādēm Rīgā piespiedu kārtā viņus ved ar smagajām mašīnām. Attēlā redzami kolchoznieki, kuŗus pēc izrādes dzen mašīnās, lai vestu atpakaļ uz kolchozu.

NO RĪGAS LĪDZ REINAI

(Pārnesums no 3. lpp.)

AMERIKĀŅU UGUNĪS

Sāka aust miglains rīts. Mums pavēlēja atstāt ierakumus un virzīties uz „dorfu"; kuŗu it kā bija ieņēmuši amerikāņi. Virzījāmies lēnām, no vienas mīnu bedres otrā, vienmēr meklējot aizsegu. Reinas otro krastu varēja jau itin labi saskatīt. Tur gulēja gumijas laivas. Šaudīšanās bija apklususi, mēs kļuvām drošāki, gājām pa divi kopā un, nonākuši iepretim ciematam, iegriezāmies pa galveno ielu, ar mugurām pret Reinu. Atradām amerikāņu ložmetēju patronu kēdes un munīciju. Apstājāmies apskatīt, bet sākās maza artilerijas viesuļvētra. Amerikāņi mūs bija ievērojuši. Skrišus vien, meklējot namu aizsegu, izkļuvām „dorfa" otrā pusē, kur bija izrakti ierakumi. Pa ceļam redzējām strelķīs tādu situācijiņu neizturētu vis. Sieviete jau nav deklamācija, vai ne?

PIRMĀJĀ IZLUKU GĀJIENĀ

Mani atbrīvoja no tanku dūres un iespieda rokā mašīnpistoli. Mums, diviem latviešiem, vācieši pavēlēja doties izlūku gājienā, apskatīt netālu esošo skolas namu, vai tur vēl neesot noslēpušies amerikāņi: Jutu, ka mēs tiekam izraudzīti bīstamākajam darbam, sakodu zobus un gāju paļaudamies likteņim. Nams izrādījās pamests. Liekas, amerikāņi tumsas aizsegā bija atkāpušies pāri Reinai.

Vēlāk dienā visiem pavēlēja Reinas krastā ieņemt pozīcijas. Ceļā uz jaunajām pozicijām mūs ievēroja artilerijas novērošanas lidmašīna, kas lidinājās šurp un turp virs upes. Drīz vien visapkārt sāka detonēt lādiņi. Ai, cik melnā zeme bija mūļa, pieplakām tai un rāpus kārpījāmies uz tuvāko iedobumu. Šajā pārgājienā krita daži vācieši. Slapstoties aiz dzīvžogiem un kosumkrūmiem, nonācām pie krasta. Pārlecot no vienas aizsegas uz otru, es gandrīz uzklupu mirušam jaunam kareivim, viņš gulēja pakritis uz muguras ar cauršautām krūtīm. Dīvaini, šeit, Korejā, šiem „činkiem" (ķīniešiem - šķībacainiem) es varu mierīgi kāpalāt pāri, bet toreiz pie Reinas to nekādi nevarēju.

Nākošā vakarā mūs aizsztāja cita vienība, Solojām kādus piecpadsmit vai vairāk kilometrus uz izejas vietu. Kājas bija tā piebriedušas un tulznainas, ka nevarēju nemaz vairs paiet vai novilkt zābakus. Atejot mūs turpināja apšaudīt artilerija. Dzīvi palikušie visi likāmies siena šķūnī uz guļu. Rādījās visādi nelabi murgi, mēs biJām iztūrējuši pirmās uguns krišanas...

(Turpinājums sekos)

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE,

Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMANS

(83. turpinājums)

Briesmu atskaņa bija jaušama arī šaurajā, mitrajā istabā, kur jau vairāk nekā nedēļu, smagā karstumu lēkmē murgodams, gulēja Krogzemis. Viņš bija saaukstējies, kas mitrajā un kodīgi vēsajā Pēterburgas klimatā nebija nekāda neparasta lieta, kāpēc ārsts viņu bija apskatījis diezgan paviršu un domājis, ka slimniekam nekas nopietns nedraudot. Taču kļuva aizvien ļaunāk, drudzis vairojās, un viņš bieži krita nesamaņā. Par viņu rūpējās draugi, ik dienas pēc kārtas dežurēdami viņa istabā. Baigajā vētras naktī turatradās Baumanis ar Jurjānu. Ap pulksten astoņiem vakarā, viņu aicināts, atnāca Tulupovs, kurš nu jau otru gadu bija ārsts. Viņš bija paņēmis līdz kādu vecāku kollēgu. Abi rūpīgi izmeklēja slimnieku, kurš bija nesamaņā, un iztaujāja arī viņa kopējus. Tulupova seja bija drūma.

— Nu, ko tu domā? — Baumanis jautāja.

— Tas ir tīfs. — Tulupovs teica, neskatīdamies viņam acīs.

— Bet pirms nedēļas svešais ārsts domāja, ka...

Viņš ir maldījies, — piebilda arī Tulupova kollēga, — visas pazīmes rāda, ka ir darīšana ar tīfu. Man par to nav nekādu šaubu.

— Tīfs!... — Jurjāns klusu nomurmināja. Tīfs bija Pēterburgas nelaime, kas ik gadus rudeņos un ziemā uzbruka kā ļaunākais ienaidnieks mazo, tumšo un mitro istabu iemītniekiem, aizraujot tos bez žēlastības kapā.

— Bija vajadzīga citāda ārstēšana, — svešais ārsts teica, — tad varbūt slimnieka spēcīgais organisms būtu slimību pārvarējis. Bet tagad... Vai viņš ir pareizticīgs? Tad būtu aicināms priesteris... —

— Vai tad tiešām nav vairs nekādu līdzekļu?... — Baumanis jautāja.

— Dažreiz notiek brīnumi, par kuŗiem ārsts nav noteicējs, — Tulupovs paskatījās slimniekā. Svešais ārsts paraustīja plecus. Tad viņi atvadījās un aizgāja. Šais mēnešos viņu darbs dažreiz iesniedzās dziļi naktīs.

Jurjāns apsēdās pie slimnieka un susināja dvieli viņa pieri. Baumanis skatījās pa logu vētrainajā naktī.

— Lielgabali un zvani ir apklusuši, tātad vējš mainījis virzienu un pilsētai briesmas vairs nedraud...—

— Man šķiet, ka arī Miks elpo it kā mierīgāk...— Jurjāns čukstēja, — varbūt, ka... —

Pie durvīm klauvēja, un Baumanis tās atvēra. Ienāca apsnigusi sieviete.

— Šeit ir slimnieks, — viņš teica, — vai neesat maldījusies? —

— Vai tas ir kungs Krogzemis? —

— Jā... —

— Valūjeva, — sieviete sevi nosauca, — es pazīstu kungu Krogzemi. Iebraucu šorīt no provinces... Mani brāļi man stāstīja. Varbūt varu viņam palīdzēt? Vai kāds no kungiem ir ārsts? —

— Nē, bet ārsti viņu nupat apskatīja. —

— Un? —

Baumanis nopūtās. Jaunā sieviete viņā nolūkojās izbiedētām acīm.

— Sakiet man taisnību, lūdzu! —

— Ārsti domā, ka nav nekādu cerību... —

— Ak mans Dievs! — jaunā sieviete iesaucās un piespieda abas rokas krūtīm, — es gribu viņu... es taču drīkstu?... —

Baumanis vinai palīdzēja atbrīvoties no slapjajām virsdrēbēm, un Nina pienāca pie gultas. Jurjāns piecēlās un atdeva viņai savu vietu.

— Michail Jākovļevič!... Ņina čukstēja, bet slimnieks to nedzirdēja un gulēja aizvērtām acīm. Ņina pieskārās ar roku viņa pierei. Bet arī to viņš laikam nejuta.

— Michail Jākovļevič... — Bet viss palika klusu. Tad jaunā sieviete sabruka klusās raudās. Baumanis un Jurjāns stāvēja viņai blakām, nezinādami, ko iesākt. Pēc brīža Baumanis nolieca pār slimnieku.

— Viņš vairs neelpo... —

Ņina iekliedzās un gribēja sabrukt pār mirušo, Baumanis viņu atturēja.

— Jums jāapmierinās, — nekas vairs nav grozāms, — viņš teica. Saņemdama visus spēkus, viņa piecēlās un meklēja ar acīm svētbildi, bet, to neatradusi, nedrošiem soļiem gāja uz durvīm. Baumanis viņai palīdzēja apģērbties un novadīja pa kāpnēm lejā uz ielas. Atgriezies viņš lika Jurjānam apģērbties un zināt, ko darīt pa Krogzemja nāvi Grosvaldam. Arī pats viņš ņot par Krogzemja nāvi Grosvaldam. Arī pats viņš uzvilka mēteli, tad atvēra mazo kaplogu un, sakrustojis rokas uz krūtīm, apsēdās pie gultas galvgala. Kad pēc stundas atgriezās Jurjāns ar Grosvaldu, viņi atrada to tai pašā stāvoklī.

Vētra bija mitējusies, arī sniegs vairs nesniga, un pa logu iespīdēja vārga mēness gaisma. Pamazām sāka pieņemties sals, kas nomierināja satrakotos Nēvas ūdeņus. Pēterburgas iedzīvotāji, murmināmi pateicības lūgšanas, noliecās svētbilžu priekšā un devās pie miera.

Kapu vārti veŗas ciet...

Plūdonis

Ziemeļvidzemē februāŗa otrā pusē ziema turas pavasarim pretī ar vēsajām un vēl diezgan garajām naktīm, kad dienā atkausētie ūdeņi tērcēs un grāvjos no jauna pārvelkas ar ledu, bet mitrais un netīrais sniegs pārklājas ar cietu garozu. Bet cilvēki par to nebēdā, un ir pat apmierināti, un izmanto skraukstošo sniega garozu, lai pārvestu no meža pēdējos malkas vezumus. Turpretī ciruļi, tikko uzlēkusi saule, droši paceļas tai pretī tīrajās pavasaŗa debesīs un gavilē tā, it kā auksto nakšņu nemaz nebūtu. Un drīz jau saules spēks valda visur: ūdeņi atbrīvojas no ledus, sniegs kļūst čaugans un saules sasildītajos sienmaļos, nezin no kādām slēptuvēm izlīdušas, vingrina spārnus pērnās mušas. Pie ikvienām mājām koku galotnēs redz strazdu pūlīšus, kas svilpo un bužina savas mirdzošās kakla spalvas un plīvina spārnus, it kā gatavodamies sākt kādu deju vai rotaļu. Kaut kur gabaliņu tālāk čalo zvirbuļi, kam ir slikta sirdsapziņa: viņi mūžīgie iezemieši, katru rudeni ir pārliecināti, ka strazdi nākamā pavasarī vairs neatgriezīsies, un steidzas ieņemt ērtās strazdu mītnes. Bet ik pavasari viņiem tās jāpamet, jo pārnācēju pusē ir ne vien tiesības, bet arī cilvēku vara: ja strazdi ar pašu spēkiem nespēj atbrīvot savas mītnes, cilvēki tiem nāk talkā un iztrenkā, un izbaksta no būrīšiem zvirbuļu ģimenes, dažreiz pat ar visiem vārgajiem pēcnācējiem. Kāds gan tad brīnums, ja zvirbuļu valsts pret šo varmācību saceļas ar skaļām žēlabām un pārmetumiem? Bet kā žēlabas, tā arī protesti un gaviles kopā rada lielu jaunā pavasaŗa simfoniju, kuŗā iekļaujas tiklab saule un dzidrās debesis, tā arī zeme ar atbrīvotajiem ūdeņiem un visām dzīvajām radībām.

Arī gaŗā braucēju virtene, kas čauri mežiem un siliem, gaŗām baltajām bērzu birzīm, mājām un ciemiem lēnām virzījās pa lielceļu, likās daļa no atmodinātās pavasaŗīgās dzīvības plūduma. Tomēr cilvēku sejas, ko redzēja vienjūgu un divjūgu kamanās, bija dziļi nopietnas un skumju pilnas, jo pirmajā pajūgā gulēja skuju vainagiem noklāts šķirsts.

Ciemos, pie vientuļām mājām ceļa malās vai krogiem, kur gaŗā braucēju virtene piestāja, lai pabarotu vai dzirdītu zirgus, allaž pulcējās ļaudis. Kailām galvām tie sagaidīja pajūgu rindu, jo visi bija lasījuši Baltijas Vēstnesī ievietoto sēru ziņojumu, ka Pēterburgā miris latviešu dzejnieks Auseklis, pārvests šķirstā pa dzelzceļu Rīgā, un nu to Rīgas Latviešu biedrība izvada uz pēdējo dusu viņa dzimtenē Alojā.

Kādās vietās pie pagastu namiem un skolām bija pulcējušies dziedātāji. Tad pajūgu virtene brīdi apstājās, un pāri pavasaŗīgajiem laukiem aizskanēja cildenais korālis — Augšā aiz zvaigznēm. Pa retam no kādām mājām izslīdēja kamanas vai ragavas, kas pievienojās gaŗajai pajūgu rindai.

Ap pusdienas laiku gaiss kļuva pavisam remdens un vēsmas glāsts patīkams un maigs. Braucēji nolocīja kažoku apkakles, un kādi pat atjoza pērlēm izšūtās jostas un atbrīvojās no kažokiem pavisam. Nu kļuva redzams, ka augstās apkakles aizsegušas daudzas sejas, kas Rīgā bija jo labi pazīstamas. Kad pajūgu virtene slīdēja gaŗām kādai divu stāvu mājai, no tās otrā stāva loga to vērīgi pētīja divi vīri. Arī tiem bija jo labi zināms, kas gul smagajā ozola šķirstā, bet tas viņus vairs neinteresēja. Visa viņu vērība saistījās pie pajūga, kuŗš brauca tūliņ aiz šķirsta.

— Siehst du diesen da in dem zweiten Gespann?— pirmais jautāja.

— Den mit den breiten Schultern? —

— Doch, doch! —

(Turpmāk beigas)

ATKAL

Annija Simsone spēlēs

Ar pilnu sirdi prieka un skaistām atmiņām par suminājumiem, apļausiem, mīļiem vārdiem un jūsmīgiem svelcieniem, pagājušajā nedēļā no Čikāgas atgriezās mājās Toronto Annija Simsone, pavadījusi vairāk kā mēnesi Savienotajās Valstīs, kur ar Čikāgas teātŗa ansambli viesojās Ibsena Spokos Alvinga kundzes lomā.

Visur — gan pašā Čikāgā, gan tuvējās pilsētās — Milvokos, Kalamazū, Indiānapolē, — Annīju Simsoni skatīt steidzās gan seni, veci paziņas no Rīgas laikiem, gan vidējā un gluži jaunā paaudze, jo arī tie vēlējās redzēt paši savām acīm aktrisi, par kuŗu dzirdēts tik daudz...

Un tā arī viesņu visur sveica pilnas zāles skatītāju, aplausi, ziedi, apkampieni un atkalredzēšanās prieka asaras.

Pati māksliniece, nogurdinošo turneju kā lidodama izlidojusi, žirgta un jūsmas pilna stāsta, cik liels prieks bijis strādāt kopā ar jaunās paaudzes aktieŗiem, kuŗos tik daudz entuziasma un darba prieka, cik sāpīgi bijis šķirties no šiem jauniegūtajiem draugiem, īpaši no šīs turnejas organizētāja Otto Krolla, kuŗš visu savu dzīvi ziedē teātŗa un koncertu organizēšanai. Pēc gaŗām darba stundām tabrikā nenoguris mezdamies sabiedriskā darbā.

„Stāvot aiz kulisēm un gaidot savu gala vārdu, dzirdot tik pazīstamo un tuvo zuzoņu skatītāju telpā, man likās, ka pazuduši tie 20 gadi, kad biju aizgājusi no skatuves. Bija tā, it kā tikai vakardien būtu aizvēries pēdējās izrādes priekškars," vēl atmiņu varā šūpodamās, saka mākslinīece. „Un tagad es atkal spēlēšu - es gribu spēlēt, bet ilgojos piemērotas lugas, sev piemērotu lomu. Un par visām lietām — gribu spēlēt Kanadā, saviem tautiešiem šeit, kur esmu mājās, tādēļ arī ceru, ka jau šai rudenī Toronto un vēl citās pilsētās viesošos ar šiem pašiem Ibsena Spokiem. Priekšdarbi šim izrādēm ir jau ievādīti."

Un skatītāji? Tie ilgojas redzēt Annīju Simsoni, kuŗa uz brīdi bija kļuvusi neuzticīga Kanadai, un tie zina, ka viņa tos nepievils!

Mēnešraksts Dzimtenes Balss

Katoļu mēnešraksta Dzimtenes Balss 5. (121.) numurā raksti vis vairāk veltīti mātei, par to raksta pr. J. Grauds, prof. Z. Vitēns un A. Vanags, P. Cirsis S.J., S. turpinājumā polemizē par latviešu vēstur niekų līdzšinējo pieeju sakarā a kristīgās ticības ieviešanu un i platīšanu Latvijā; St. Kučinskis, J. Vatikāna mūzeju pētījumu r zultātā apskata jezuitu (šoreiz pa M. Rotu) darbību Latvijā. Vēl ra sta J. Dimants, M. Andžāne u. c.

Mēnešrakstu rediģē prāv. K. Vi nis Zviedrijā, Toronto to pārsti A. Kivlenieks, 12 Raglan Ave. G da abonēšans maksa ir $5.50.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces vir

3.

Kamēr viņi skaidrojā Grunduļa jaunkundzes sair un kāpēc sveši vīrieši te n ligts, un tā nevarot.

Pēteris gribēja taisnot „Cibulkina kundze," ko jūs runājat. Šis kungs dzama darīšana suņa liel šos, jo tad mēs ņemsim liel

Kad Pēteris, Zāru sa uz māju, viņam gribējās r

Un viņš laiku pa laik gan tagad Zāra gāja pav gas taksim pēc padarītā

Atgriezies mājās, Pē aeis rēgojās Lilija bāli r jā taustīdamās pēc zobe vārdi Cibulkina kundzei.

Kaut kā nogurums un uz rīta pusi miegs ar m bas Pēteŗa drūmu domu

No rīta pamostoties atkal bija acu priekšā. savu vakarnakts klīdīšan skatīja par pārkāpumu, vai pat sodu. Vēl vairā aizmirsumi.

„Tevi vajadzētu pēr vāļas malu pārlaidis, nik dzētu! Ja nu Grunduļa kas tad?! — Un tā visa

ETIZĒ LATVIEŠU ZĒMI

kolcho zā lauku ļaudīm pašu spēkiem
nenes mājiņas. Attēlā redzama Liekņa
usies šaurajā valsts kalpā dzīvokļi.

kociņiem kolchozniekiem jāiet kājām uz
un pat vairāk kilometru, bet uz kozmū-
das teātra izrādēm Rīgā piespiedu kār-
n mašīnām. Attēlā redzami kolchoznie-
n mašīnās, lai vestu atpakaļ uz kolchozu.

REINAI

virs upes. Drīz vien visapkārt sāka
detonēt lādiņi. Ai, cik melnā zeme
bija mīļa, pieplakām tai un rāpus
kārpījāmies uz tuvāko iedobumu.
Šajā pārgājienā krita daži vācieši.
Slapstoties aiz dzīvžogiem un ko-
šumkrūmiem, nonācām pie krasta.
Pārlecot no vienas aizsegas uz otru,
es gandrīz uzkliņģu mīrusam
jaunam kareivim, viņš gulēja pa-
krītis uz muguras ar cauršautām
krūtīm. Dīvaini, šeit, Korejā, šiem
„činkiem" (ķīniešiem - šķībacaiņiem) es varu mierīgi kāpalāt pā-
ri, bet toreiz pie Reinas to nekādi
nevarēju.

Nākošā vakarā mūs aizsztāja cita vienība. Solojām kādus pieopadsmit vai vairāk kilometrus uz izejas vietu. Kājas bija tā piebriedušas un tulznainas, ka nevarēju nemaz vairs paiet vai novilkt sāpākus. Atejot mūs turpināja apšaudīt artilerija. Dzīvi palikušie visi ilkāmies siena šķūnī uz guļu. Rādījās visādi nelabi murgi, mēs bijām izturējuši pirmās uguns krist-tības...

(Turpinājums sekos)

ATKAL MĀJĀS!

Annija Simsone spēlēs Kanadā šai rudenī

Ar pilnu sirdi prieka un skaistām atmiņām par sumināj̄umiem, aplausiem, mīļiem vārdiem un jūsmīgiem sveicieniem, pagājušajā nedēļā no Čikāgas atgriezās mājās Toronto Annija Simsone, pavadījusi vairāk kā mēnesi Savienotajās Valstīs, kur ar Čikāgas teātra ansambli viesojās Ibsena Spokos Alvinga kundzes lomā.

Visur — gan pašā Čikāgā, gan turvējās pilsētās — Milvokos, Kalamazū, Indiānapolē, — Annīju Simsoni skatīt steidzās gan seni, veci paziņas no Rīgas laikiem, gan vidējā un gluži jaunā paaudze, jo arī tie vēlējās redzēt paši savām acīm aktrisi, par kuŗu dzirdēts tik daudz...

Un tā arī viešņu visur sveica pilnas zāles skatītāju, aplausi, ziedi, apkampieni un atkalredzēšanās prieka asaras.

Pati māksliniece, nogurdinošo turaeju kā lidodama izlidojusi, žirgta un jūsmas pilna stāsta, cik liels prieks bijis strādāt kopā ar jaunās paaudzes aktieŗiem, kuŗos tik daudz entuziasma un darba prieka, cik sāpīgi bijis šķirties no šiem jauniegūtajiem draugiem, īpaši no šīs turnejas organizētāja Otto Krolla, kuŗš visu savu dzīvi ziedē teātŗa un koncertu organizēšanai. pēc gaŗām darba stundām fabrikā nenoguris mezdamies sabiedriskā darbā.

„Stāvot aiz kulisēm un gaidot savu gala vārdu, dzirdot tik pazīstamo un tuvo zuzoņu skatītāju telpā. man likās, ka pazuduši tie 20 gadi, kad biju aizgājusi no skatuves. Bija tā, it kā tikai vakardien būtu aizvēries pēdējās izrādes priekškars," vēl atmiņu varā šūpodamās, saka māksliniece. „Un tagad es atkal spēlēšu - es gribu spēlēt, bet ilgojos piemērotas lugas, sev piemērotu lomu. Un par visām lietām — gribu spēlēt Kanadā, saviem tautiešiem šeit, kur esmu mājās, tādēļ arī ceru, ka jau šai rudenī Toronto un vēl citās pilsētās viesosos ar šiem pašiem Ibsena Spokiem. Priekšdarbi šīm izrādēm ir jau ievadīti."

Un skatītāji? Tie ilgojas redzēt Annīju Simsoni, kuŗa uz brīdi bija kļuvusi neuzticīga Kanadai, un tie zina, ka viņa tos nepievils!

Pēc viesizrādēm ASV atkal Toronto H. Kligera foto

Mēnešraksts Dzimtenes Balss

Katoļu mēnešraksta Dzimtenes Balss 5. (121.) numurā raksti vīsvairāk veltīti mātei, par to rakstā pr. J. Grauds, prof. Z. Vītēns un A. Vanags. P. Cirsis S.J., 8. turpinājumā polemizē par latviešu vēsturnieku līdzšinējo pieeju sakarā ar kristīgās ticības ieviešanu un izplatīšanu Latvijā; St. Kučinskis, S. J. Vatikāna mūzeju, pētījumu rezultātā apskata jezuitu (šoreiz par M. Rotu) darbību Latvijā. Vēl raksta J. Dimants, M. Andžāne u. c.

Mēnešrakstu rediģē prāv. K. Vilnis Zviedrijā, Toronto to pārstāv A. Kivlenieks, 12 Raglan Ave. Gada abonēšans maksa ir $5.50.

Lietuvieši interesējas par latviešu dziesmu svētkiem

12. maija Literātūras un Mākslas pielikumā „Draugas", Dr. J. Prunskis ievietojis triju sleju gaŗu rakstu par latviešu kultūrālo dzīvi Ziemeļamerikā. Raksta lielāko daļu aizņem intervija ar tagadējo latviešu radio komitejas priekšn. Kārli Dzirkali (Čikāgā). Kā zināms, 1. jūlijā lietuvieši rīko Dziesmu svētkus (kultūras svētkus), un, lai neiekļūdītos šādu svētku sarīkošanā, K. Dzirkalis lietuviešus iepazīstināja ar latviešu Dziesmu svētku organizēšanu un labo izdošanos. Strap citu, Dzirkalis stāstīja, ka no 6000 apmeklētājiem ieņemts $19.457,38.

K. Dzirkalis pastāsta arī par latviešu Dziesmu svētku vēsturi, kā arī to, ka nākošie Dziesmu svētki notiksot 1957. g. Nujorkā.

Telefona saruna ar Kauņu

Jonas Markvaldas māsa Janina no Kauņas sarunājusies 3 minūtes ar brāli Čikāgā. Savienojums bijis ļoti labs. Māsa Kauņā bija iepriekš rakstījusi par šo sarunu, par ko pati samaksājusi Kauņā.

TCA nodot pasūtinājumus nākotnes vajadzībām

Trans-Canada Airlines pasūtinājusi ASV sešas Duglasa DC-8 pasažieŗu lidmašīnas ar britu ražotiem Roll-Royce Conway strūklu motoriem, tās paredzēts piegādāt apmēram 1960. gadā.

Jaunās lidmašīnas varēs pārvadāt 120 pasažieŗus katra, sasniedzot 550 jūdžu stundas ātrumu. Tas samazinās ceļojuma laiku no Montreālas līdz Londonai Anglijā līdz 6 stundām un 10 minūtēm, bet no Toronto līdz Vankuverai — līdz 4 stundām un 10 minūtēm.

Šekspīra slava paliek nesatricināta

Amerikāņu teātŗu kritiķis Kalvīns Hoffmans bija uzstādījis hipotezi, ka visas Šekspīra lugas un sonetus nav vis uzrakstījis Viljams Šekspīrs, bet gan angļu drāmaturgs Kristofers Marlovs. Šo hipotezi viņš pamato tādējādi, ka viņa rīcībā vairāki Marlova darbi, kas satura un stila ziņā ne ar ko neatšķiŗas no Šekspīra darbiem. Vēsture stāsta, ka pirms 363 gadiem K. Marlovs nonāvēts Deptfortas krogū, bet patiesībā nonāvēta un aprakta kāda cita persona un Marlovs palicis dzīvs, tādējādi izglābdamies no soda, kāds viņam draudējis par ķecerību. Nepārprotami pēc šāda notikuma Marlovs vairs nav varējis turpināt rakstīt ar savu vārdu, bet gan to darījis ar Šekspīra vārdu, dzīvodams sēra Tomasa Valsinghama paspārnē.

Lai šo savu teoriju pilnīgi pieŗādītu, Kalvins Hoffmans dabūjis no Iekšlietu ministrijas atļauju atrakt sēra Valsinghama kapu, ar nolūku meklēt pēc V. Šekspīra resp. K. Marlova lugu un sonetu manuskriptiem, bet Hoffmanim par lielu neapmierinājumu, kapā nekādi pierādījumi, kas apliecinātu, ka Šekspīra darbus būtu uzrakstījis Marlovs, nav atrasti. Pēc tam Iekšlietu ministrija paziņojusi K. Hoffmanim, ka neizsniegs tam vairāk nevienu atļauju kapu atvēršanai līdzīgiem nolūkiem, proti, lai meklētu Šekspīra lugu un sonetu oriģinālus. Līdz ar to mēģinājums iedragāt Šekspīra pasaules slavu cietis pilnīgu neveiksmi.

DRAUDZĪBAS ZĪMĒ

Teicama draudzības gaisotne 27. maija pēcpusdienā valdīja Toronto latviešu ev.-lut. Austrumu draudzes Dāmu komitejas sarīkojumā. Barnaba baznīcas zālē, 361 Danforth Ave, kur kuplā skaitā pulcējās draudzes pašu ļaudis un viesi. Kaut gan šis bija tikai otrs jaunās draudzes šāda veida sarīkojums, taču tajā bija vērojama laba prasme izkārtojumā un visvairāk latviskā omulība. Draudzes čaklās dāmas, kuŗām kopīgā darbā netrūkst ne labās gribas, nedz ierosmes, bija gaumīgi klājušas gaŗu gaŗos galdus plašajā zālē no viena gala līdz otram, cienastam bagātīgi pasniedzot labu kafiju un pašu gatavotus garšīgus cepumus.

Rež. F. Lintiņš bija rūpējies par piemērotiem priekšnesumiem, kas labi iederējās latviskajā sarīkojumā. Vīru koris Viesturs diriģenta V. Rundāna vadībā braši noskandēja 8 mūsu populāro komponistu darbus, V. Lintiņa un jaunā dziedniece I. Gubiņa jauki nodeklamēja un Ed. Ābele sniedza humoresku. Priekšnesumi guva nedalītu piekrišanu.

Patīkami bija sarīkojumā tikties ar draudzēs mācītāju A. Briedi. Ticams, ka viņa sirsnības ietekmē sapratības gaisotne draudzē veidosies tālāk. Cerams arī, ka enerģiskās dāmas, kas darbā aktīvi piedalās visas bez izņēmuma, šādas jaukas pēcpusdienas sarīkos jo bieži.

V.

Valdis Krāslavietis

UDEŅI UN CILVĒKI

Udeņi visur tie paši,
Udeņi zili un ūdeņi zaļi,
ūdeņi klusi un ūdeņi skaļi;
ūdeņi vienmēr tie paši;
mainās tik krasti...

Cilvēki visur tie paši,
Cilvēki zīlē, mīlē un cer,
cilvēki prieku un atmiņas dzeŗ;
cilvēki balti, dzelteni, melni —
jā, kas tad mūs šķiŗ? —
... mūsu dievi un velni,
jo smiekli skan visur tie paši...

Udeņi visur tie paši,
Udeņi zaļi un ūdeņi zili,
ūdeņi sekli un ūdeņi dziļi;
ūdeņi vienmēr tie paši;
mainās tik krasti...

Rietumu žurnālisti apmeklē Lietuvu

Vijņas radio ziņojis, ka okupēto Lietuvu apmeklējuši Anglijas, Itālijas, Francijas, Zviedrijas un Beļģijas žurnālisti, kas akreditēti Maskavā. Viņi viesojušies Kauņā. Viļņā un citās vietās un noskatījušies „darba tautas demonstrācijās" un 1. maija svinībās. Avīžnieki aprunājušies ar redzamiem lietuviešiem, kā arī ar kolchozniekiem.

Še piezīmējams, ka šis ir bijis pirmais šāda veida apmeklējums. Pēc Otrā pasaules kaŗa Lietuva bija hermetiski noslēgta ārzemniekiem.

Pūt, vējiņi Klusā okeana krastā

Nākošās izrādes Portlandē un Longvjū

Pēc rūpīga darba Sietlas latviešu biedrības drāmatiskā kopa uzsāk apceļot ziemeļrietumu krasta latviešu centrus ar J. Raiņa pieci cēlienu Pūt, vējiņi. Pirmizrāde 12. maijā bija pašu mājās Latviešu namā un atkārtojums 13. maijā.

Luga sagatavota režisora Friča Rutka vadībā. Drāmatiskās kopas ansamblī ir jauni tēlotāji, bet galvenās lomas šinī lielajā darbā veica jau nobrieduši spēki.

Ar atzīstamu veikumu Pūt, vējiņi galvenajā lomā Uldi tēloja kopas vadītājs Margers Sekste. Arī viņa ārējais ietērps bija bajāriski greznstautas tērps, caunādas cepure un vareni Daugavas laivinieka apavi.

Baibu tēloja Laimdota Rūse. Ja kautro tēlojumu var atzīt pirmajos cēlienos, tad šis kautrīgās pazemības pēdējos cēlienos bija pardaudz. Nekur neparādījās pameitas gara parākums, ko pazīstam tautas gara mantās. Arī varenā Ulža aizsardzībā Baiba neatplauka un pat nāvē ejot nebija lepnuma. R. spēlē bija daudz pārdzīvojumu bagātu īstu brīžu,bet viscaur Baiba bija kā rudens lietus pielijusi, kas skatītājus nomāca.

Tēlojumā izcēlās mātes meita Zane — Rasma Vēlika. Dzīva un draiskulīga Andu spēlēja Renate Mangule. Aktrise Alīde Grīnberga sniedza skatuviski nobriedušu mātes tēlu. Lielisks bija Didzis, ko tēloja pats režisors Fricis Rutkis. Tāpat lieliska bija Olga Švarce: tā vien likās, ka pati Berta Rūmniece no aizsaules ieradusies sietliešiem notēlot Ortas lomu. Gaudeno Gatiņu atzīstami veica Tālis Jaundālderis. Jaunais aktieris, šķiet, spējīgs veikt vispusīgas lomas, kā tas bija redzams šinī un citos uzvedumos. Čiepa (M. Plavina), kalps (K. Rīdzenieks) un kaimiņu sievas (L. Rocēne un E. Rīdzeniece) savās lomās bija iedzīvojušies.Mazā skatuve gan bieži traucēja tēlotāju saspēli. Pūt, vējiņi skatuvisko ietērpu teicami veicis lietuviešu mākslinieks Vitas Raciborskas, kas šeit dzīvo latviešu vidū un vienmēr ir izpalīdzīgs skatuvisko ietērpu darināšanā. Dekorāciju veidojums ir lielākais un arī mākslinieciski augstvērtīgākais V. Raciborskas darbs. Pats iespaidīgākais ir pēdējā cēliena Daugavas skats. Jābrīnās, kā mākslinieks mazajā skatuves aizmugurē varējis dabūt vareni plašu Daugavu ar dziļiem krastiem un plašu tālumu. Šī, ka visi šie mākslas darbi pēc izrādēm būs padoti izniīcībai.

Šīs lugas sagatavošanā i elikts liels darbs un izdevumi: dekorācijas vien maksā ap 500 dol. Paši tēlotāji gatavojuši skaistos tērpus ar saviem līdzekļiem. Atliek izteikt pateicību mazajai aktieŗu saimei, kas neskatās atpakaļ, bet meklē ceļus, kā uzturēt latviešu kultūru rietumu krastā, kur lielo attālumu dēļ austrumu krasta teātŗiem ieradšanās ļoti grūta.

Nākošās izrādes notiek Portlandē un Longvjū maija beigās, bet Kanadas Vankuverā 9. jūnijā. Pēdējais Pūt, vējiņi uzvedums būs vēl Sietlā kā tautas izrāde.

J. V.

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRATU TRAĢĒDIJA

Bruno Kalniņš: „Latvijas sociāldemokratijas 50 gadi, LSASP Ārzemju komitejas 1956. g. izdevums

V

Autors būtu savu darbu padarījis daudz vērtīgāku, ja viņš būtu kaut cik apgaismojis šīs parādības cēloņus, kas nebūt nav tik mazsvarīgi.

Lai gan „revolūcijas neveiksme veicināja LSDSP biedros uzskatu, ka nepieciešami labāk organizēt revolūcionāros spēkus", tomēr no saviem pamatmaldiem tie nespēja pilnīgi atbrīvoties, un glābiņu meklēja pie Krievijas sociāldemokratiem, kas paši bija sašķēlušies maziniekos un lieliniekos jeb bolševikos, bet 1906. gadā Stokholmas kongresā raudzīja abus šos naidīgos dvīņus atkal apvienot un „krievu mazinieki uz laiku apvienojās vienā partijā ar lieliniekiem." LSDSP tur reprezentēja J. Ozols un divi vēlākie komūnistu līdzgaitnieki A. Buševics Ar V. Dērmani... Raksturīgi, ka „par apvienošanos ar LSDSP referēja M. Lītvinovs, vēlākais Padomju Savienības ārlietu komisārs, kas kongresā piedalījās kā Krievijas SDSP Rīgas komitejas delegāts", bet ne kāds no latviešu delegātiem, kam tačū savu lietu vajadzēja labāk pārzināt, kas arī liecina, ka Krievijas s.-d. nebūt latviešu s.-d. organizāciju, revolūcijas sirsnīgo atbalstīšanu un sasniegumus masu aģitācijā tik augstu nevērtēja, kā to vēlētos atzīt autors. Pats „Ļeņins un lielinieki (sevišķi lielinieku Rīgas organizācijas delegāts Vaņušins) ļoti pretojās tam, ka LSDSP būs savs pārstāvis apvienotās partijas centrālajā komitejā", kaut gan „LSD bija vairāk biedru nekā lielinieku frakcijai visā plašajā Krievijā" (autora pasvītrojums); kaut gan pēc Ļeņina datiem, „trīs nekrievu partijām bija 79.000, bet krievu abiem virzieniem tikai 31.000 biedru" (18.000 maziniekiem un 13.000 lieliniekiem), noteicošo lomu apvienotajā Krievijas sociāldemokratu partijā spēlēja krievu revolūcijas ģenerāļi, kam ar ierindas cīnītājiem bija visai trūcīgi sakari, bet ne cittautiešu vairākums. Tāda bija tā „demokratija", ko toreiz apvienotā Krievijas SDSP atzina, un mūsu sociāldemokrati ar šādu netaisnību klusu cieši samierinājās, jo tai laikā „galvinovens partijas vadoņi" bija J. Ozols un seši komūnisti: A. Buševics, V. Dērmanis, Fr. Roziņš, J. Daniševskis un P. Stučka...

Kaut arī ar nosebošanos, Latvijas s.-d. atzina savu kļūdu, un 1907. g. vairs 2. Valsts domes vēlēšanas neboikotēja, sakarā ar ko par deputātu ievēlēja Jāni Ozolu, bet kad cars atlaida 2. Valsts domi, Ozols bija spiests emigrēt uz Savienotām Valstīm.

1907. gadā 3. Valsts domē ievēlēja s.-d. Dr. Andreju Priedkalnu, kas „dabūja 4.757 balsis (36,7%), bet tam trūka vajadzīgā absolūtā vairākuma." Pilsoņu kandidāti, par kuŗiem autors nekad nav domājis visai atzinīgi, izrādījās tā]redzīgāki un labāki politiķi, un lai panāktu latvieša, kaut arī sociāldemokrata, ievēlēšanu Valsts domē, „noņēma savas kandidatūras, un 1907. g. 8. novembŗa pārvēlēšanās Priedkalns uzvarēja."

„1908. gadā iestājās smags lūzums sociāldemokratijas darbā"... 2 biedru skaits lauku organizācijās 1908.-1911. g. stipri samazinājās... arī pilsētu organizācijas pārdzīvoja smagu krizi" — „Studentu b-ba „Zemgalija" bija 1906. gadā slēgta, un tās darba turpinātāja biedrība „Stars" gan simpatizēja LSD, bet partijas propagandas darbā nepiedalījās... Daļa intelligences šinī laikā arī vispār aizgāja no sociāldemokratijas un mainīja savus uzskatus.

Tādi bija, piem., Hermanis Asars, vēlākais „Latvja" redaktors, kas tolaik rediģēja pilsoniski progresīvo „Jauno Dienas Lapu", bij. partijas propgandists un vēlākais autoritārā laika „Sējēja" redaktors J. Lapiņš, vēlākais labā spārna iekšlietu ministrs Ansis Petrevics (Nemo), vēlākais L. U. prof. un demokratiskā centŗa darbinieks J. Bokalders u. c." Autors neko mums nepasaka par K. Ulmaņa, Dr. K. Kasparsona u. c. aiziešanu no s.-d. aprindām, kas liek domāt, ka tie nekad tik tuvu tām nav stāvējuši, kā to autors apgalvoja.

Autors mums pasaka, ka „1907. gada otrā pusē un 1908. gadā partijā ieviesās diezgan dziļa provokācija, no kuŗas pilnīgi atbrīvoties neizdevās līdz pat 1917. gada revolūcijai." Rodas jautājums, kāpēc autors šo nebūšanu nav apgaismojis sīkāki, minot kaut vai provokātoru vārdus? Mēs arī tagad zinām, cik tuvi sakari daudziem redzamiem krievu komūnistiem bijuši ar cara Ochranku. Būtu interesanti zināt, vai s.-d. bolševiku spārns Latvijā ir darījis to pašu? Uz šādām domām pavedina autora konstatējums, ka „1907. g. augustā policija apcietināja Rīgā visus maziniecisko amatnieku rajona konferencen dalībniekus, to skaitā Voldemāru un Mildu Salnos."

Raksturīgi, ka apcietināja galvenokārt mazinieku novirziena sociāldemokratus, bet lieliniekiem P. Stučkam, J. Daniševskim, J. Lencmanim, R. Pelšem u. c. bijas iespējams atrast patvērumu Krievijā ... un „gada laikā partija bija zaudējusi vairāk nekā divas trešdaļas no sava biedru skaita."

„Centrālcietums toreiz daudziem partijas biedriem kļuva par „centrālo akadēmiju", kur viņi no plašās cietuma bibliotēkas guva zināšanas, un kamerās veica intensīvu teorētisku pašmācību" ... „arī sakari ar ārieni bija labi, un cietumā iekļuva partijas nelegālā literātūrā." Tas liecina, ka cara cietumi ir bijuši daudz cilvēcīgāki par marksistisko komūnistu no skaitāmām ieslodzīšanas vietām, lai arī tās sauc par „labošanas", „pārskološanas" nometnēm vai citos jaukos vārdos.

Ar somu s.-d. palīdzību 1908. g. notika LSD kongress Helsinkos, kur „piedalījās 14. balstiesīgi delegāti un 4 viesi"... un „pieņemtā rezolūcijā ieteica dibināt arodbiedrības un kooperātīvus" ... uzdodot „LSD biedriem ... pārņemt šo legālo biedrību vadību savās rokās" ... un „partijas biedriem katrā legālajā biedrībā bija jāsastāda sava nelegāla frakcija." Šo strādniekiem tik vajadzīgo arodbiedrību, kultūras biedrību un kooperātīvu politisko prostitūēšanos partijas šaurāku interešu labā autors ne tikai neuzsoda, bet uzlūko par visai teicamu lietu! kaut gan pasaulē arodkustības un kooperātīvās kustības lielākā daļa atzīst, ka šīm kustībām ir jābūt politiski neitrālām, lai vislabāk varētu sasniegt savus tiešos mērķus, kas iziet uz strādnieku stāvokļa saimniecisko uzlabošanu.

(Turpinājums sekos)

Voldemāra Avena akvarēļu izstādes atklāšana notiks French Art Center galerijā, 2 King St., Nujorkā, 2. jūnijā no plkst. 4-8 vakarā. Avens dzimis 1924. g., mācījies glezniecību pie latviešu mākslinieka trimdā un Art Students League Nujorkā. Viņa darbi bija redzami American Watercolor Society izstādē 1955. g. un Knickerbocker Artists izstādē 1956. gadā. Šī ir viņa pirmā patstāvīgā izstāde, kurā būs redzami 30 viņa darbi. Izstāde būs atvērta līdz 10. jūnijam no plkst. 11-8 vakarā ik dienas.

Amerikas lietuvieši izsludinājuši maiju par „grāmatas mēnesi". Starp daudzajiem grāmatu izplatītājiem esot kādi 20, kuŗi nenorēķinājoties ar izdevējiem. Šī mēneša beigās viņu vārdus publicēšot visi lietuviešu laikraksti, jo viņi izdevējiem nodarījuši lielus zaudējumus.

Lietuviešu plašākajā dienas laikrakstā „Draugas" literātūras un mākslas pielikumā, 19. maija numurā garākā rakstā lietuviešu sabiedrībai attēlota latviešu trimdas rakstnieku darbība pagājušā gadā.

Autors raksta, ka 1955. g. aktīvi darbojušies 40 rakstnieki. Visvairāk lasīti romāni — V. Kārkliņa, G. Salnāja, J. Miesnieka, Rītas Liepas, Aidas Niedras, J. Klīdzēja, u. c.

Starp stāstu un novelu krājumiem, kas pievērsuši lasītāju uzmanību, minēti Knuta Lesiņa, Irmas Liepsalas, Irmas Grebzdes, Jāņa Sarmas, K. Ābeles, tāpat Marisa Vētras, Zentas Mauriņas, P. Ērmaņa un F. Cielēna atmiņu un memuāru grāmatas.

Piemīnēti arī jaundarbi drāmā un ražīgākie dzejnieki, īpaši izceļot jaunos liriķus — Dzintaru Fremani, Raitu Birkmani, Rasmu Gailīnieci, Olģertu Rūsi, Andreju Pabilo Mierkalnu, Gunāru Saliņu, Olafu Stumbru, u. c.

Raksta autors tuvāk apskata arī Andreja Eglīša radošo personību, pieminot viņa jaunākos darbus un viņa ceļojumu pa Austrāliju.

Apceri par latviešu trimdas rakstniecību 1955. g. autors nobeidz ar otru Eglīti — Anšlavu, veltot viņam veselu laikraksta sleju.

ka no būrīšiem zvirbuļu ģimenes, dažsiem vārgajiem pēcnācējiem. Kāds gan a zvirbuļu valsts pret šo varmācību samu žēlabām un pārmetumiem? Bet kā protesti un gaviles kopā rada lielu jaumfoniju, kuŗā iekļaujas tiklab saule un s, tā arī zeme ar atbrīvotajiem ūdeņiem ajām radībām.

braucēju virtene, kas čauri mežiem un baltajām bērzu birzīm, mājām un cieīzījās pa lieleceļu, likās daļa no atmodigās dzīvības plūduma. Tomēr cilvēku ēja vienjūgu un divjūgu kamanās, bija s un skumju pilnas, jo pirmajā pajūgā ainagiem noklāts šķirsts.

ie vientuļām mājām ceļa malās vai krobraucēju virtene piestāja, lai pabarotu irgus, allaž pulcējās ļaudis. Kailām galdīja pajūgu rindu, jo visi bija lasījuši esī ievietoto sēru ziņojumu, ka Pēteratviešu dzejnieks Auseklis, pārvests šķirļu Rīgā, un nu to Rīgas Latviešu biedz pēdējo dusu viņa dzimtenē Alojā.

ētās pie pagastu namiem un skolām bis dziedātāji. Tad pajūgu virtene brīdi pāri pavasarīgajiem laukiem aizskanēja ālis — Augšā aiz zvaigznēm. Pa retam ājām izslīdēja kamanas vai ragavas, kas ārajai pajūgu rindai.

ienas laiku gaiss kļuva pavisam remdens sts patīkams un maigs. Braucēji noločkakles, un kādi pat atjoza pērļēm izšū atbrīvojās no kažokiem pavisam. Nu s, ka augstās apkakles aizsegušas dauas Rīgā bija jo labi pazīstamas. Kad pašlīdēja gaŗām kādai divu stāvu mājai, šāva loga to vērīgi pētīja divi vīri. Arī labi zināms, kas gul smagajā ozola šķirviņus vairs neinteresēja. Visa viņu vēpie pajūga, kuŗš brauca tūliņ aiz šķirsta. t du diesen da in dem zweiten Gespann? — āja.

mit den breiten Schultern? —
h, doch! —

(Turpmāk beigas)

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces vinete

ROMĀNS

3. turpinājums

Kamēr viņi skaidrojās, pie istabas durvīm pieklauvēja Grunduļa jaunkundzes saimniece — kas te esot par suņu jakti, un kāpēc sveši vīrieši te nākot ar savām atslēgām. Tā neesot līgts, un tā nevarot.

Pēteris gribēja taisnoties, bet Lilija aizsteidzās priekšā.

„Cibulkina kundze," viņa stingri teica, „jūs padomājiet, ko jūs runājat. Šis kungs ir mans līgavainis, un viņam ir steidzama darīšana suņa lietā. Un pēc nedēļas es tikpat izvadāšos, jo tad mēs ņemsim lielāku dzīvokli. — Vai ne, Pēteri?"

Kad Pēteris, Zāru saitē vezdams, vēlāk tumšā taustījās uz māju, viņam gribējās raudāt.

Un viņš laiku pa laikam nikni saraustīja Zāras saiti, lai gan tagad Zāra gāja pavisam mierīgi un godīgi, kā tas sugas taksim pēc padarītā nedarba pieklājas.

2.

BĒGLIS

Atgriezies mājās, Pēteris ilgi nevarēja aizmigt. Viņa acīs rēgojās Lilija bāli rožainajā nakts kreklā, izmisumu sejā taustīdamās pēc zobiem, un ausīs skanēja viņas pēdējie vārdi Cibulkina kundzei.

Kaut kā nogurums tomēr pārvarēja satrauktos nervus, un uz rīta pusi miegs ar maigu roku izgludināja pēdējās grumbas Pēteŗa drūmu domu izvagotajā vaigā.

No rīta pamostoties baigā īstenība Zāras izskatā tomēr atkal bija acu priekšā. Pēc tam sāpīgākais bija, ka Zāra savu vakarnakts kļūdīšanos ceļa mērķa izvēlē, kā likās, neuzskatīja par pārkāpumu, par ko būtu pelnījusi pārmetumus vai pat sodu. Vēl vairāk — likās, ka viņa to šorīt pavisam aizmirsumi.

„Tevi vajadzētu pērt." Pēteris, celdamies un kājas pār vāļas malu pārlaidis, nikni runāja, „Pēriena — tā tev vajadzētu! Ja nu Grunduļa jaunkundze kādam to pastāsta — kas tad?! — Un tā visa tava vaina!"

Bet Zāra Pēteŗa vārdus ieskatīja par laipnības un sirsnības izpaudumu, piecēlās no migas, izstaipīja vienu pakaļkāju, otru un tad, asti vēdinādama, piegāja pie Pēteŗa un arī ieinteresēta aplūkoja tā kāju pirkstus, ko viņas kungs kā katru rītu pirms apaušanas izstaipīja un izgrozīja uz visām pusēm, jo kāds viņam bija iestāstījis, ka tas esot veselīgi.

„Kas nu tagad notiks?" viņš izmisis jautāja, un Zāra paškieba galvu drusku uz sāniem, lai labāk dzirdētu, ko kungs gudru teiks. Bet kungs neteica vairs nekā — tikai pūta un vaidēja.

Zāra, saprazdama, ka noticis tiešām kaut kas sevišķs, piecēlās pakaļkājās un mēģināja gar Pēteŗa stilbu ierāpties klēpī.

Šuņa asie nagi nepatīkami skrāpēja Pēteŗa kailo kāju, un viņš savu mēmo draudzeni diezgan parupji pagrūda nost.

„Vai liksies mierā! Labāk izdomājusi, kas tagad darāms!"

Zāra pavēdināja asti — kunga vārdi tās suņa dvēselei šķita jauki un mīlīgi. Viņa ieņurdējās, atkāpās pāris soļu atpakaļ un ar strauju lēcienu iešāvās Pēterim klēpī. Tā kā viņam pidžama vien bija mugurā, tad suņa sirsnība viņu gan sāpīgi un nepatīkami pārsteidza, bet tai pašā laikā arī glaimoja. Viņš apglāstīja Zāras melno, spožo galviņu.

„Labs sunītis, labs. Mīļš sunītis, bet ko nu tagad darīsim? Tepat blakus, kaimiņu ielā uz mums uzglūn. Uz tevi Ādams, uz mani tā saimniece. Sunīt, sunīt — vai tu saproti, ko tas nozīmē?"

Zāra piegrūda vēso purniņu kunga degunam. Tas nepatīkā atrāvās un noslaucīja vaigu pidžamas piedurknē.

„Ej tu! Tas man netīk! — Bet kur mēs palikām? Ak tā, — pie mūsu nožēlojamā stāvokļa. Nu — ko tagad lai darām?"

Viņš saņēma suņa galvu abās rokās un skatījās tā acīs. Bet Zārai šāda veida sirsnība nepatika, un tā ar īsu un noteiktu kustību atbrīvoja galvu.

„Nu tad ej arī!" Pēteris kuci nogrūda no klēpja uz grīdas, „tik tu zini kā laizīties un darīt visu pa savam prātam, bet kad kaut kas svarīgs jāizdomā, tad nekā."

Saruna ar suni, tāpat suņa pieglaudība viņu tomēr bija drusku nomierinājusi — varbūt izdosies Grunduļa jaunkundzei visu izskaidrot. Lēni un prātīgi pa istabu rosīdamies, viņš apmēram stundas laikā bija sakopis savu miesīgo būti tik tālu, ka varēja rādīties ļaudīs. Nevainojami izgludinātais spoži baltais krekls spilgti atšķīrās pret patumšo ādu. Apkaklīte bija atstāta vaļā, jo svētdienu priekšpusdienās Pēterim patika radīt pašam sev omulīgu mājas noskaņu, un tāpēc kravati nesēja. Tāpat aproces bija atrotītas līdz pus dilbam un labi parādīja slaidās, skaisti veidotās rokas, uz kuŗām spalvu bija uzaudzis tieši tik daudz, lai roka izskatītos vīrišķīga un stingra.

Sakārtojies viņš devās apakšējā stāvā pie saimnieka brokastīs. Šīs bija pirmās, un Pēteris ar lielu iekšķīgu nemieru un ziņkāri gāja vērot, ko jaunā saimniece būs sagādājusi, un kā tā būs novērtējusi viņa ēstgribu.

Ļaunās nojautas piepildījās. Tā kā viņš bija izslavēts par smalku eilvēku, tad visur, kur gāja — izņemot tuvāko draugu mājas — viņu piemeklēja viena un tā pati liksta: visi gan sacentās sagādāt dažādus retus gardumus, ko likt galdā, bet gardumu skaits nekādi neatbilda to daudzumam, un tā Pēterim, lai pielasītu vēderu pilnu vajadzēja ņemt no neskaitāmām blodām un bieži vien ēst to, kas īstenībā viņam nemaz negaršoja. Cik dažu labu reizi viņš būtu ēdis vēl trešo cāļa stilbiņu, bet tā kā tā nebija, tad gribot negribot vajadzēja ņemt vai nu lasi, vai pat zuti, ko Pēteris pagalam necienīja.

Tā arī šeit. Uz galda bija vesela rinda labu mantu, bet īsta paēdiena neviena. Pati Rembāniete, uzslavas gaidu pilna, stāvēja virtuves malā un priecīgi skatījās Pēterim acīs. Tad viņa nobālēja un, pat labrītu neatņēmusi, gandrīz vai sviešus sviedās pie ledusskapja.

„Vai die! Un majonēze! Majonēzi gandrīz pavisam aizmirsu! Neņemiet nu ļaunā — es tūlīt..."

Pēteris apsēdās pie galda un apskatījās. Tā kā vai nu nezināšanas, vai tāpat nevīžības dēļ saimniece uz galda mutes drāniņu viņam nebija nolikusi, viņš izņēma no kabatas pats savu mutautiņu un uzsedza uz ceļgaliem.

„Vai! Kur man tā galva!?" Otro kļūdu redzot, Rembāniete nelaimīgi iesaucās un klupa pie virtuves skapja, izrāva drāniņu — vienu, otru, trešu — tikai ceturto atzina par Pēteŗa Pūpola cienīgu un mākslīgi salocījusi nolika viņam priekšā.

„Paldies," Pēteris laipni pateicās par saimnieces rūpību un līdz ar to rādīja, ka viņas atvainošanos pieņem. „paldies. Vai es saimnieci pagājušajā naktī netraucēju? Iznāca tāda vēlāka mājās nākšana..."

„Haha! Mūs — un traucēt!" Rembāniete smējās pilnā balsī, priecīga, ka Pēteris viņas nevīžību neņem ļaunā. „Es jau vēl kādreiz dzirdu, kas mājās notiek, bet vecais — tas kā krīt, tā krāc. Tā kādreiz gribētos vēl kādu vārdu parunāt, vai tāpat šā vai tā — esam tak vēl abi diezgan jauni, un ar jums jau var runāt — bet nē. Un ņemiet no tiem šrimpiem, vakar tik vien vēl bundžu attaisīju."

„Paldies," Pēteris atstūma saimnieces pasniegto vēzu lipiņu trauciņu sāņus, „man no rīta vairāk garšo vienkāršākas lietas — šķiņķ

„The Holiday"
TRIJU VEIDU PĀRNESAMAIS RADIO

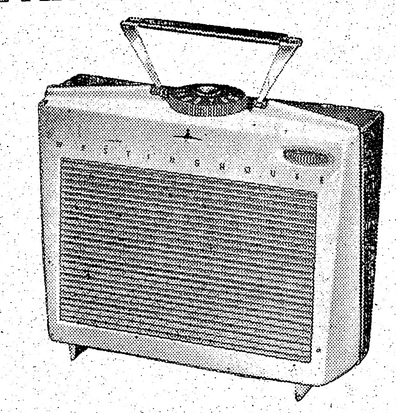

Jūsu klausīšanās priekam mājās... vai arī ceļā!

Šis jaunākais Westinghouse pārnesamais radio ir skaistākais uzsakot, kā arī klausoties un lētākais, ko var iegūt. Var paņemt līdz, vienalga, kurp jūs ejat. Mājās pieslēdzot elektriskam tīklam un ārpusē ar parastām baterijām. Zaļas krāsas ar zelta rokturi un ielogojumiem, vai pelēku un melnu ar sudraba rokturi un ielogojumu.

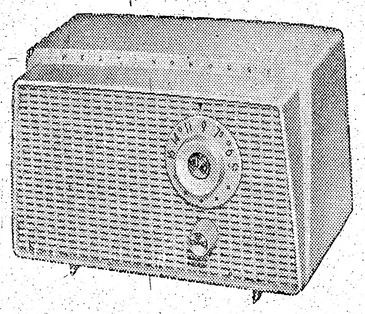

'The Bandleader'

ir Westinghouse visjaunākais un modernākais radio. Nocenots pārsteidzoši joti zemu priekš šāda izskatīga radio aparāta. Izturīgās kastēs — skaplšos: kā rieksta koka, melnā, zaļā, sarkanā vai arī baltā krāsā. Spīdīgi zeltā skālas numuri ātrai stacijas sameklēšanai.

Apskatiet tos jau šodien pie jūsu tirgotāja!

YOU CAN BE SURE... IF IT'S

Westinghouse

PADOMI NAMAMĀTĒM

H. KRONE-BALDUMS

AUGĻU SALĀTI

Augļu salāti ir visvienkāršāk sagatavojami. Tie garšīgi un atspirdzinoši īpaši karstajās dienās. Augļu salātiem var izmantot dažādu augļu kombinējumus. Kā garšvielas der citrona sula un cukurs, bet var pievienot arī ogu sulas, vīnu, liķieri, rumu un putu krējumu.

Augļu salātus var pasniegt kā saldo ēdienu vai atspirdzinājumu.

APELSĪNU SALĀTI

6 apelsīni, 30 gr. cukura, 2 ēd. kar. apelsīnu liķiera.

Nomizotos apelsīnus sagriež šķēlēs, izņem sēklas, ieliek traukā. Pārkaisa ar cukuru un pārslacina ar liķieri. Trauku pārsedz, noliek vēsā vietā. Liķiera vietā var ņemt arī konjaku.

JAUKTI AUGĻU SALĀTI

Āboli, bumbieri, banāni, rozīnes, lazdu rieksti, 1 šķēle ananasa, cukurs pēc garšas un vīns.

Ābolus, bumbierus apelsīnus nomizo sagriež šķēlēs, izņem sēklotnes, tad pieliek šķēlītēs sagrieztus banānus, sarīvētus riekstus, gabaliņos sagrieztu ananasu, izmaisa un visu pārkaisa ar cukuru un pārslacina ar vīnu.

ZEMENES AR VĪNU

2 mārc. dārza vai meža zemeņu izlasa, noskalo un pārkaisa ar 100 gr. cukura un pārlej vienu pudeli baltvīna. Noliek vēsā vietā līdz pasniegšanai galdā.

PAMPELMUSU SALĀTI

2 pampelmusi, 100 gr. medus, 1 citrona sula.

Pampelmusus nomizo, izdala gabaliņos un sagriež, pievieno citrona sulu, medu, izmaisa un noliek vēsā vietā.

PAMPELMUSU APELSĪNU SALĀTI

2 pampelmusi, 3 apelsīni, 3 ēd. kar. cukura (45 gr.), 1 ēd. kar. kiršu liķiera.

Gatavošanas veids kā augšā minēts.

ANANASU SALĀTI

1vidēja lieluma ananass ½ pud. baltvīna, 3 ēd. kar. cukura, 1 ēd. kar. liķiera.

Ananasu sagriež šķēlēs, nomizo un izgriež cietās daļas. Sagriež mazos četrkantīgos gabaliņos un tālāk gatavo, kā iepriekš minēts.

APRIKOŽU — FIRZIĶU SALĀTI

1 mārc. aprikožu, 1 mārc. firziķu, 1 citrona sula, 3 ēd. kar. medus.

Aprikozes nomazgā, izņem kodolu un sagriež četrās daļās. Firziķus noplaucē, novelk ādu, pārgriež, izņem kodolu un sagriež šķēlēs. Saliek traukā, pievieno citrona sulu, medu un izmaisa. Noliek vēsā vietā līdz pasniegšanai galdā.

FIRZIĶU — VĪNOGU SALĀTI

2 mārc. firziķu, 1 mārc. zilo vai zaļo vīnogu, 2 ēd. kar. kiršu liķiera, 75 gr. cukura.

Firziķus noplaucē, novelk ādu, izņem kodolu un sagriež šķēlēs, pārkaisa ar cukuru un pievieno liķieri. Vīnogas nomazgā, notecina uz sieta un pievieno firziķiem. Noliek vēsā vietā.

DZELTENO PLŪMJU SALĀTI..

2 mārc. lielo dzelteno plūmju, 50 gr. cukura ½pud. baltvīna, 1 citrona sula.

Plūmes noplaucē, novelk ādu un pārdala. Izņem kodolus un sagriež gareniski četrās daļās. Pārkaisa cukuru, pieliek citrona sulu un pārlej vīnu. Noliek vēsā vietā.

ZIĻO PLŪMJU SALĀTI

2 mārc. lielo zilo plūmju, 3 ēd. kar. medus, 1 citrona sula, ¼ pud. burgundieša.

Zilo plūmju salātus gatavo kā iepriekš minēts.

BUMBIERU — FIRZIĶU SALĀTI

1mārc. labi nogatavojušos bumbieru, 1 mārc. firziķu, 1 citrona sula, 50 gr. cukura, ½ glāze jāņogu sulas.

Bumbierus nomazgā, izņem sēklotni un sagriež šķēlēs. Firziķus gatavo, kā iepriekš minēts. Saliek traukā, pārslacina ar citrona sulu, pārkaisa ar cukuru un pārlej jāņogu sulu. Noliek vēsā vietā. Bumbieru - firziķu salātiem var pievienot arī dzeltenās plūmes.

FIRZIĶU SALĀTI AR AVEŅU SULU

2 mārc. firziķu, ¼ glāzes aveņu sulas (saldinātas), 1 citrona sula.

Sagatavotos firziķus pārslacina ar citrona sulu un pārlej aveņu sulu. Noliek vēsā vietā.

Visiem augļu salātiem var dot klāt sīkos cepumus.

IZNĀCIS KĀRĻA ZARIŅA ROMĀNS

DZĪVĪBA UN TRIS NĀVES

Šajā darbā ievērojamais latviešu rakstnieks attēlojis 1905. gada revolūcijas pēclaiku Rīgā. Spraigā stāstījumā autors meistariski veidojis kā laikmetu, tā cilvēkus un viņu traģiskos likteņus.

Lasītājs tagad varēs vilkt interesantas parallēles starp toreizējo un šīsdienas varmācīgo krievu pārvaldi Latvijā.

Grāmatu ikviens lasīs ar lielu interesi

Tā maksā broš. $2.00, glīti iesieta $2.50.

PIEDĀVĀ

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto, Ont.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-2451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķigās, sievlešu un veneriskās slimībās

3537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc nornnas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

Dr. A. BRETTLER

Speciālists nieru, asins un pūšļa slimībās. Vispārējā ārstniecība.

Pieņem no 2—7 pp. un pēc nornnas.

398 BLOOR St. W., tel. WA 1-7671

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 3-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Māmiņa vēlas vietu

PIE BĒRNIEM.

Ar mieru izbraukt arī uz laukiem.

ZVANIT

LE 2-6175, Toronto

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

JA ZAGLIS IR KOMUNISTS — NAV TIESĀJAMS

Milicija Liepājā pārsteidza pilsoni Šneideru, kas nopirka lopbarību no labības sagādes Liepājas nodaļas pārziņa Jefima Mišūrina. Izmeklēšanas materiāli nepārprotami pierādīja, ka Mišūrins ir zaglis, kas sistēmatiski iedzīvojies uz valsts rēķina. Pirms rajona prokurātūra nodeva lietu tiesai, par izmeklēšanas materiāliem paziņoja LKP Liepājas rajona komitejai. Partijas rajkoma izmeklēšanai bija savāds raksturs. Visas liecības tika apšaubītas, izņemot vienu — paša Mišūrina.

„Redziet, no kādas kļūdas mēs jūs glābām," rajkoma sekr. Kupčs nolasīja prokurodam morāli, „Cik tur trūka — nevainīgs cilvēks būtu aiz restēm. Citu reizi mācieties no mums, kā fakti jāpārbauda."

Bet prokurātūras darbinieki nerimās. Viņi savāca papildmateriālus un beidzot rajona komitejai bija jāatzīst: Mišūrins ir zaglis.

„Nu ko, ja tā — dosim viņam stingro rājienu," b. Kupčs ierosināja.

„Bet kā būs ar tiesu?", ieminējās kāds no biroja locekļiem.

„Izticsim tāpat. Cerēsim, ka Mišūrins labosies."

Tādu „loģiku" atzina arī rajona prokurātūra. Tās darbinieki šai brīdī aizmirsa, ka likuma priekšā visi pilsoņi ir vienādi. Lietu kaut kā nomuļļāja un papīrus noglabāja archīvā. Mišūrinu iecēla par pr-ku kādā apgādes organizācijā.

Pilsonis Šneiders attapās: ja Mišūrins nav noziedznieks, tad milti nav zagti un tie man jāsaņem atpakaļ. Un kad Šneidera pūliņi izrādījās veltīgi, viņš iesūdzēja Mišūrinu tiesā — lai atdod 900 rubļu. Tautas tiesas darbinieki bija galīgi apjukuši. Tas tiesu vēsturē bija nedzirdēts gadījums, kad zagtās mantas uzpircējs ierosina prasību pret tās piegādātāju.

APZOG KOLCHOZU

Varaklāņu rajona kolchozā Sarkanā zvaigzne bij. pr-ks Romualds Poplauskis, rēķinvedis Jānis Ikaunieks un kasieris Jānis Jansiņš, izrakstot fiktīvus rēķinus sistēmatiski piesavinājās kolchoza naudu. Kolchoza kasieris Jansiņš izdarīja viltojumus kases grāmatā. Tādējādi kolchozam radušies zaudējumi pāri par 53.000 r. Tiesa sodīja R. Paplauski ar ieslodzījumu labošanas darbu nometnē uz 10 gadiem, konfiscējot viņam piederošo mantu. J. Jansiņu ieslodzīja labošanās darbu nometnē uz 13 gadiem un mantas konfiskāciju, bet J. Ikaunieku ar iesl. labošanas darbu nometnē uz 8 gadiem.

IZĶER ZIVJU MAZUĻUS

Ezeru saimniecībā vērojama nepareiza prakse, ko piekopj Iekšējo ūdeņu tresta u.c. nozvejas organizāciju darbinieki. Ezeru zvejnieku brigādes nesaudzē plaužu, zandartu, repšu, sīgu, līņu u. c. vērtīgu zivju mazuļus, bet izķer tos kā nevērtīgas sīkās zivis,.. kuŗas pārdod izbarošanai cūku un vistu farmām...

NEKĀRTĪBAS ZIVJU KOMBINĀTĀ

Ventspils zivju kombināts uzcelts, bet tam trūkst ražošanai tik nepieciešamā ūdens. Arī kanālizācijas nedarbojas. Bet bez kanālizācijas kombināts ir kā cilvēks bez rokām. Pērn ierīkoja dažas filtrakas, tādu aizmirsa izdarīt ūdens sastāva analizes. — Ledu pērn vasarā uz kuģiem stūma ar ričiem. Katrai komandai rīkojoties ap ledus kaudzi, tā ātri saplaka un vasaras otrā pusē ledus izbeidzās. Tāpēc pasliktinājās zivju produktu kvalitāte... Pērn labo lomu laikā, (kad vēl piestātne nebija sabojājusies) zvejas kuģi nostāvēja pat 20 stundas, iekāms atbrīvojās no zivīm... Dažos gadījumos zivis aizgāja bojā. Kā būs šogad, kad piestātne sabojāta?

(Cīņa, 1956. g. aprīlī)

ARĪ „PIEMINEKLIS"

Kādai jauno novadu pētnieku grupai gadījās nokļūt aiz Grobiņas. Pamanījuši pievedceļu, kas zaroja no Rīgas — Liepājas šosejas, tūristi nosprieda paskatīties, uz kurieni tas ved.

Ceļš drīz izbeidzās. Tā galā bija redzama nepabeigta ēka, kuŗas pusuzmūrētās sienas laika zobs bija jau pamatīgi iegraužis. Turpat šķūnelī glabājās neapsargātas dažādas mašīnas, bet skrūves un uzgriežņi mētājās visapkārt.

„Kas tas?" izbrīnā jautāja ekskursanti.

„Piemineklis," iebilda kāds garāmgājējs.

Kad skolēni izgatavoja albumu par savu ceļojumu, viņi, kā kārtīgi novada pētnieki, uzzīmēja uz kartes arī noslēpumaino objektu ar parakstu: „Piemineklis."

Šo karti reiz redzēja Liepājas rūpn. kombināta direktors b. Rotivichs.

„Paskat, bērni uzmetuši mūsu jaunceļamās ķieģeļnīcas plānu," viņš nopriecājās. „Un cik pareizi! Te ir ceļš, kas mums izmaksāja 120.000 rub., te šķūnis, kuŗā glabājās mašīnas par 300.000 rub., te nākamā dzīvojamā ēka strādniekiem. Bet kāpēc viņi raksta, ka tas ir piemineklis? Piemineklis?" Kam?

Lai apmierinātu direktora ziņkāri, jāsaka, ka pussagrautā ēka, pajukušais ceļš un izmētātās mašīnas ir piemineklis Liepājas raj. rūpniecības kombināta vadības neizdarībai un nolaidībai. Tās dēļ Liepājas rajona kolchozi, lai gan ķieģeļnīcas celšanai valsts atvēl prāvus līdzekļus, jau 11 gadus veltīgi gaida, kad rajonā sāks ražot ķieģeļus. (A. Vārpa) (Cīņa, 1956. g. aprīlī).

SOCIĀLDEMOKRATI LATVIJĀ

Latvijā es pārliecinājos, ka F. R. Menders, bij. soc. dem. partijas pr-js, A. Rudevics, K. Lorencs, K. Eliass un citi agrāk pazīstami soc. demokrati, par kuŗiem stāstīts, ka tie ir deportēti vai nonāvēti — tagad dzīvo lielā pārticībā un viņiem ir pilnas pilsoņu tiesības. K. Lorencs ir pārtikas veikala direktors, K. Eliasam piešķirta pietiekama pensija. Pazīstamais bij. soc. dem. Zila Olģerts ir aktīvs kultūras darbinieks Rīgā.

Nekādas novirzīšanās pret emigrantiem. Zviedrijā dzīvojošā (?) rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa un komponista Jāņa Mediņa darbus tagad Latvijā izdod tādā tirāžā, par ko viņi nevarēja ne sapņot fašistu režīma laikā. Ja viņi atgrieztos, viņiem būtu labāki darba apstākļi nekā tautai naidīgā režīmā laikā.

(Zviedru komūnistu laikraksts Ny Dag, 1956. g. 16. maijā).

Piezīme: Tātad, arī zviedru komūnisti vilina bēgļus atpakaļ aiz dzelzs aizkara.

IZBĒGUŠI NO VERGU NOMETNES

Diezgan daudz ir tādu, kas no vergu nometnēm atgriezušies brīvajā pasaulē. Pēc viņu nostāstiem rodas priekšstats par dzīvi šīs nometnēs. Bet tas izdevies tikai joti nedaudziem. Tagad iznākusi grāmata, kuŗā aprakstīta šāda bēgšana. Šī grāmata var interesēt arī tādēļ, ka viens no ieslodzītajiem, kas uzsākuši bēgšanu, bijis latvietis. Šī grāmata saucas: The long walk. By Slawomir Rawicz as told to Ronald Downing, Harper's izdevumā.

Autors ir poļu virsnieks, kas pēc Hitlera iebrukuma Polijā atkāpies uz austrumiem, kur to krievi sapēmuši gūstā. Viņš nokļuvis komūnistu cietumos, kur viņam bija jāizcieš visādās spīdzināšanas. Beidzot, kad viņš kādu zāļu ietekmē nebijis pie pilnas saprašanas, čekistiem izdevies panākt no viņa atzīšanos spiegošanā. Viņam piespriesti 25 gadi vergu darba nometnē Sibirijā. Viņš apraksta šausmīgo ceļojumu uz Sibiriju. Nereti pavadījis dienas bez ēšanas un ūdens. Viņu vilciens apstājies Irkutskā. No šejienes gūstekņi uzsākuši divu mēnešu ilgu ceļojumu kājām ziemas laikā saķēdēti kopā, līdz beidzot nonākuši 303. nometnē pie Jakutskas.

Poļu virsnieks tūliņ sācis domāt par bēgšanu. Palīdzība nākusi no tās puses, no kuŗas to vismazāk gaidījis — no nometnes komandanta sievas. Viņam bijis uzdots salabot radio aparātu komandanta dzīvoklī. Tas novedis pie draudzības ar komandanta sievu. Viņa devusi vērtīgus padomus un palīdzējusi ar pārtiku un nepieciešamiem darba rīkiem. Kādā naktī 1941. g. aprīlī, sniegam sniegot, seši ieslodzītie no šīs nometnes izbēguši. Grupā bijuši divi poļi, viens latvietis, lietuvietis, jugoslavs un amerikānis. Viņi gājuši pa naktīm, bet dienās gulējuši sniega patvertnēs. Viņu barība bijusi nokertās zivis, kāds zaķis un vienreiz pat briedis. Kad tikuši līdz Baikala ezeram, tie nejauši sastapuši kādu poļu jaunavu, kas arī bijusi izbēgusi no vergu nometnes. Pēc 60 dienām bēgli sasnieguši Mongoliju. Grūtākais ceļa posms bijis pāri Gobi tuksnesim. Viņu vienīgā barība bijusi čūskas, bijis jāiztiek bez ūdens nedēļām ilgi. Sievietes un viens no vīriem tuksnesī nomiruši. Kad tuksnesis jau bijis šķērsots, nomiris vēl otrs. Kad nonākuši Himalaja kalnos, viens no bēgļu grupas nogāzies bezdibenī. Dzīvi palikušie, kas šķērsojuši gandrīz visu Āzijas kontinentu, pārcietuši aukstumu, tukšnešu svelmi, cietuši badu un slāpes, beidzot nonākuši Indijā un drošībā.

Elmāra Zieda apgādā Francijā iznācis

ANDREJA PABLO MIERKALNA

DZEJU KRĀJUMS

TRĀDIRIDIS

2 daļās, ar Anšl. Eglīša šaržu.

Grāmata liela formāta, 144 lpp. Iesieta $2.50, brošēta $2.00.

Pārdevējiem atlaide. Vairumā pie

J. Mierkalna, 2005 L St., Lincoln 10, Nebr., U.S.A.

Turpat dabūjamas agrāk izdotās dzejas: Saulē un ēnā (ASV) $1.00, Atlantida (Vācijā) ar ģīmetni $1.50, brošē.

IEPAZĪSTIES AR ŠOSEJU ZĪMJU NOZĪMI

Apturiet mašīnu, apskatalties pa labi un kreisi, vai ceļš ir brīvs, pirms uzbraucat uz šosejas

Nebrauciet ātrāk par 50 jūdžu stundā

Skolu rajonos brauciet lēnām, pieskatait bērnus, kas krusto ceļu vai rotaļājas tā apkārtnē.

Samaziniet atrumu uz 20 jūdzēm, — apskatiet abas ceļa puses, pirms krustojat dzelzceļa līniju — vērojiet uzliktos signālus — esiet drošs, ka vilciens nav tuvumā

Nebrauciet ātrāk par 30 jūdzēm stundā

Turies pa labi. Brauc droši.

Brauciet uzmanīgāk — skatalties uz kustību priekšā, uzbraucot uz tilta.

Ceļa zīmju pazīšana ir galvenais, kam piešķir vērību Ontario Department of Highways, izdodot braukšanas atļauju. Kandidātam ir jāizprot zīmju nozīme, pirms viņš dabū braukšanas atļauju.

Vairākas raksturīgākās zīmes ir illustrētas līdz ar viņu nozīmi, kā palīgs atļaujas kandidātam grāmatiņā "Highway Signs and What They Mean", un tās ir jāzina katram, kas grib dabūt atļauju braukt, jāprot tas pazīt un izskaidrot, ko tās nozīmē. So grāmatiņu var dabūt Motor Vehicles Branch, Queens Park, Toronto, Ontario.

ONTARIO DEPARTMENT OF HIGHWAYS

JAS. N. ALLAN — MINISTER

ONTARIO

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA

Kanadieši saka

"DARK HORSE" (DĀRK HORS)

Sacensībās "Dark Horse" ir zirgs, kuŗa spējas nav zināmas, par kuŗu ir maz informācijas. Šis teiciens dažreiz tiek lietots par nepazīstamām personām vai politiķiem.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario

TORONTO LATV
TRADICIONĀL
STUDENTU
Piektdien, 1. jūnijā, plkst. 8
ZIEDU KARALIENES VĒL
VISĀDA V
Galdiņi iepriekš pasūtināmi pa tel. L
Atlikums stipendiju fondam.

ILZES ŠTRĀ
KLAVIE
8. jūnijā, plkst. 8.15 va
koncertu zālē
Programmā: BA

ST. KATARINAS D
VANADŽU
rīko š. g. 2. jūnijā, plkst.
SEZO
NOSLĒGUM
Programmā: LATVIEŠU
UN TAG
DEJA UN JA
ATSPIRDZIN
Ieeja $1.25

Plašā izvēlē
Importētas kristalla, sudr
izstrādājumi; dāmām krist
DĀVANAS KATRA
Igauņu dāvanu
VIKING GIF
1022 Bloor St., West. Te

Latviešu farmaceits
piedāvā savus
HALLS DRUG
14 DIXON RD., TORO
Aptiekā CH 4-5678

490 College St., tel.
Automatisko un stand

KANADĀ
Veiksmīgs līdzda
Ikvienā jūsu darīj
ir jūsu partneris,
arī jums līdz ar t
Jums ir parocīgi
kas Kanadā jums
ra neskaitāmi kar
Vienalga, vai tirdz
kai līdzekļu uzkr
bankas jums tuvā
un laipni apkalpo
Iepazīstieties ar j
— viņa pieredze
dzekļu uzkrāšana
THE BANK O
Jūsu partneris

Labākais
kāds jebkad bijis jū
degunam!

Uzmekliejiet FACE-ELLE paciņas

IZBĒGUŠI NO VERGU NOMETNES

Diezgan daudz ir tādu, kas no vergu nometnēm atgriezušies brīvajā pasaulē. Pēc viņu nostāstiem rodas priekšstats par dzīvi šīs nometnēs. Bet tas izdevies tikai ļoti nedaudziem. Tagad iznākusi grāmata, kurā aprakstīta šāda bēgšana. Šī grāmata var interesēt arī tādēļ, ka viens no ieslodzītajiem, kas uzsākuši bēgšanu, bijis latvietis. Šī grāmata saucas: The long walk. By Slawomir Rawicz as told to Ronald Downing, Harper's izdevumā.

Autors ir poļu virsnieks, kas pēc Hitlera iebrukuma Polijā atkāpies uz austrumiem, kur to krievi saņēmuši gūstā. Viņš nokļuvis komūnistu cietumos, kur viņam bija jāizcieš visādās spīdzināšanas. Beidzot, kad viņš kādu zāļu ietekmē nebijis pie pilnas saprašanas, čekistiem izdevies panākt no viņa atzīšanos spiegošanā. Viņam piespriesti 25 gadi vergu darba nometnē Sibirijā. Viņš apraksta šausmīgo ceļojumu uz Sibiriju. Nereti pavadījis dienas bez ēšanas un ūdens. Viņu vilciens apstājies Irkutskā. No šejienes gūstekņi uzsākuši divu mēnešu ilgu ceļojumu kājām ziemas laikā saķēdēti kopā, līdz beidzot nonākuši 303. nometnē pie Jakutskas.

Poļu virsnieks tūliņ sācis domāt par bēgšanu. Palīdzība nākusi no tās puses, no kuras to vismazāk gaidījis — no nometnes komandanta sievas. Viņam bijis uzdots salabot radio aparātu komandanta dzīvoklī. Tas novedis pie draudzības ar komandanta sievu. Viņa devusi vērtīgus padomus un palīdzējusi ar pārtiku un nepieciešamiem darba rīkiem. Kādā naktī 1941. g. aprīlī, sniegam sniegot, seši ieslodzītie no šīs nometnes izbēguši. Grupā bijuši divi poļi, viens latvietis, lietuvietis, jugoslavs un amerikānis. Viņi gājuši pa naktīm, bet dienās gulējuši sniega patvertnēs. Viņu barība bijusi nokertās zivis, kāds zaķis un vienreiz pat brieds. Kad tikuši līdz Baikala ezeram, tie nejauši sastapuši kādu poļu jaunavu, kas arī bijusi izbēgusi no vergu nometnes. Pēc 60 dienām bēgļi sasnieguši Mongoliju. Grūtākais ceļa posms bijis pāri Gobi tuksnesim. Viņu vienīgā barība bijusi cūskas, bijis jāiztiek bez ūdens nedēļām ilgi. Sievietē un viens no viriem tuksnesī nomiris. Kad tuksnesis jau bijis šķērsots, nomiris vēl otrs. Kad nonākuši Himalaja kalnos, viens no bēgļu grupas nogāzies bezdibenī. Dzīvi palikušie, kas šķērsojuši gandrīz visu Āzijas kontinentu, pārcietuši aukstumu, tukšneša svelmi, cietuši badu un slāpes, beidzot nonākuši Indijā un drošībā.

---

rībai un nolaidībai. Tās dēļ Liepājas rajona kolchozi, lai gan tiekļņicas celšanai valsts atvēl prāvus līdzekļus, jau 11 gadus veltīgi gaida, kad rajonā sāks ražot kiegeļus. (A. Vārpa) (Cīņa, 1956. g. aprīlī).

SOCIĀLDEMOKRATI LATVIJĀ

Latvijā es pārliecinājos, ka F. R. Menders, bij. soc. dem. partijas pr-js, A. Rudēvics, K. Lorencs, K. Eliass un citi agrāk pazīstami soc. demokrati, par kuriem stāstīts, ka tie ir deportēti vai nonāvēti — tagad dzīvo lielā pārticībā un viņiem ir pilnas pilsoņu tiesības. K. Lorencs ir pārtikas veikala direktors, K. Eliasam piešķirta pietiekama pensija. Pazīstamais bij. soc. dem. Zila Oļģerts ir aktīvs kultūras darbinieks Rīgā.

Nekādas novirzīšanās pret emigrantiem. Zviedrijā dzīvojošā (?) rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa un komponista Jāņa Mediņa darbus tagad Latvijā izdod tādā tirāžā, par ko viņi nevarēja ne sapņot fašista režīma laikā. Ja viņi atgrieztos, viņiem būtu labāki darba apstākļi nekā tautai naidīgā režīmā laikā.

(Zviedru komūnistu laikraksts Ny Dag, 1956. g. 16. maijā).

Piezīme: Tātad, arī zviedru komūnisti vilina bēgļus atpakaļ aiz dzelzs aizkara.

Elmāra Zieda apgādā Francijā iznācis
ANDREJA PABLO
MIERKALNA
DZEJU KRĀJUMS
TRĀDIRIDIS
2 daļās, ar Anšl. Eglīša šaržu.
Grāmata liela formāta, 144 lpp.
Iesieta $2.50, brošēta $2.00.
Pārdevējiem atlaide. Vairumā pie
J. Mierkalna,
2005 L St., Lincoln 10, Nebr., U.S.A.
Turpat dabūjamas agrāk izdotās dzejas: Saulē un ēnā (ASV) $1.60, Atlantīda (Vācijā) ar ģimetni $1.50, brošētas.

TORONTO LATVIEŠU STUDENTU KOPA RĪKO
TRADICIONĀLO STUDENTU ZIEDU BALLI
Piektdien, 1. jūnijā, plkst. 8.00 vakarā, 62 Claremont Street, Toronto
ZIEDU KARALIENES VĒLĒŠANAS ◉ AMORA PASTS ◉ BALVAS ◉ VISĀDA VEIDA ATSPIRDZINĀJUMI ◉
Galdiņi iepriekš pasūtināmi pa tel. Lotus puķu veikalā LE 3-3884 un Calla puķu veikalā HA 9911
Atlikums stipendiju fondam. TORONTO LATV. STUDENTU KOPAS VALDE

ILZES ŠTRĀLS-DIDRICHSONES
KLAVIERU VAKARS
8. jūnijā, plkst. 8.15 vakarā, Toronto Karaliskās konservātorijas koncertu zālē (University un College ielu stūrī)
Programmā: BACHS, BĒTHOVENS, SHOPĒNS un DEBISĪ

ST. KATARINAS DV NODAĻAS
VANADŽU KOPA
rīko š. g. 2. jūnijā, plkst. 7.30, 79 Page ielā
SEZONAS NOSLĒGUMA BALLI
Programmā: LATVIEŠU IZDARĪBAS SENĀK UN TAGAD.
DEJA UN JAUTRĪBA
ATSPIRDZINĀJUMI
Ieeja $1.25 VANADŽU KOPA

Plašā izvēlē
Importētas kristalla, sudraba lietas un dārglietas, ādas izstrādājumi; dāmām kristalla komplekti smaržām
DĀVANAS KATRAI VAJADZĪBAI
Igauņu dāvanu veikalā
VIKING GIFT CENTER
1022 Bloor St., West. Tel. LE 5-9152, Toronto

Latviešu farmaceits T. KRAUMANIS
piedāvā savus pakalpojumus
HALLS DRUGSTORE LTD.
14 DIXON RD., TORONTO 15, ONTARIO
Aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
490 College St., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

KANADĀ
Veiksmīgs līdzdalībnieks katram...
Ikvienā jūsu darījumā Jaunskotijas banka Kanadā ir jūsu partneris, palīdzot Kanadai attīstīties — un arī jums līdz ar to!
Jums ir parocīgi kontaktēt ar Jaunskotijas banku Kanadā jums tuvāko nodaļu — tāpat, kā to dara neskaitāmi kanadieši.
Vienalga, vai tirdznieciskos darījumos vai personiskai līdzekļu uzkrāšanai, redzēsit, ka Jaunskotijas bankas jums tuvākā nodaļa jūs ar patiku sagaidīs un laipni apkalpos.
Iepazīstieties ar jums tuvākās BNS nodaļas vadītāju — viņa pieredze var jums daudz noderēt jūsu līdzekļu uzkrāšanai.
THE BANK OF NOVA SCOTIA
Jūsu partneris Kanadas jaunuzbūvei

Labākais draugs
kāds jebkad bijis jūsu degunam!

Kanadas pašu ražotās visu kanadiešu servjetes... Mīkstākas, daudz izturīgākas, arī kad mitras. Iepērcieties drogu un pārtikas veikalos.
Uzmeklējiet FACE-ELLE paciņas
Face-elle
MUTAUTIŅI

Meklē
FRICI EŠMITU
no Alojas — Rīgas. Kas ko zinātu par viņu, lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim.

Meklē Alidu Januška, dzim. Bierne.
Lūdz rakstīt Arturam Ķēniņam, 182 Lippincott St., Toronto, Ont. Canada (734)

JĀNI KĀRĻA d.
MISSI
meklē māsas Olga un Hilda Latvijā.
Lūdz rakstīt
HEDVIGAI GRASIS,
73 Tunis St., St. Catharines, Ont., Canada

LAUKSAIMNIEKI!
Kas var pieņemt uzraudzībā uz 2 mēnešiem divas meitenes — 7 un 4 g. vecas? Rakstīt P. Ulmanim, 321 Runnymede Rd., Toronto 9, Ont, Canada, vai zvanīt vak. — RO 6-5688.

ĢIMENES,
kas vēlētos pavadīt vasaru laukos, nelielas upes malā, Muskokas apkārtnē, lūdz zvanīt
EM 4-7910, Toronto

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER

SAGURIS ZĪDAINIS...

Lietojiet Zīdaiņu tabletes. Saldas, maigas un mazas. Nekas nav labāks ātrai zarnu tīrīšanai — bez sāpēm. Nav klāt miega zāļu, bez nogurdinošām vielām. Lietotas vairāk kā 50 gadu. Vienlīdz noderīgas zobu nākšanas laikā, kā arī pret cita veida traucējumiem. Labi garšo un ir viegli ieņemamas. Iegādājieties paciņu šo tabletšu jau šodien pie jums tuvākā drogista.
BABY'S OWN TABLETS
200-B

IZĪRĒJAMS nemēbelēts dzīvoklis divas istabas un virtuve. Laba satiksme un visas ērtības. LE 4-7498, Toronto, (733)

DV NAMĀ izīrējama nemēbelēta istaba vieniniekam-cei. Zvanīt dienā EM 8-0792, vakarā EM 6-0101, Toronto.

CARLAW — DANFORTH rajonā izīrējama mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vienai personai. Tel. GL 0586, Toronto. (729)

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

APGĀDA LATVJU GRĀMATA 5 DARBA GADI
Grāmata par Latvju angļu valodā — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA, bagātīgi illustrēta, cena, ies. $12.50
Rūdolfa Blaumaņa KOPOTI RAKSTI, 12 sējumi, 3860 lapaspuses, ies., cena $45.00
A. Rupaiņa rom. — MĀRA MOSTAS, I., II., ies., cena $8.00
V. Plūdoņa — DAĻDARBU IZLASE, ies., cena $3.50
J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, ies., cena $2.90
Irmas Grebzdes stāsti — RAGANA, ies., cena $2.50
T. Zeltiņa romāns — SLAZDĀ, ies., cena $3.00
O. Liepiņa romāns — VĒLĀ LIESMA, ies., cena $3.40
Andr. Niedras — KAD MĒNESS DILST, ies., cena $3.60
A. Niedras romāns — MAIJA PURENE, I, II, kopsējums, cena $5.90
A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES, ies., cena $3.50
A. Niedras stāsti — PASAULES PLAUKŠTA, ies., cena $3.40
Birznieka-Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA, ies., cena $2.60
Apsīšu Jēkaba — BAGĀTI RADI, ies., cena $2.40
Ed. Tūtera — TRAUCIŅŠ AR MEDU, broš., cena $1.40
E. Andersones stāsti — VASARA, broš., cena $1.20
E. Andersones stāsti — ZAĶI UN PĒLES, broš., cena $1.20
V. Richtera 3 cēl. kom. — TRAKIE, broš., cena $1.00
M. Vesterlindas biogrf. romāns — NEMIRSTĪGAIS MOCARTS, ies., cena $3.40
H. Sobeka sp. romāns — UZVARA, ies., cena $2.80
Dž. Londona romāns — JŪRAS VILKS, ies., cena $3.60
A. Elgūta — PAZĪSTI ČIKĀGU, (ģenerālkomisijā), cena $0.80
Dr. Z. Ligera — LATVIEŠU ETNOGRAFIJA (ģenerālkomisijā), broš., cena $6.50
Visiem par brīvu R. BLAUMAŅA KOPOTI RAKSTI pirmie 5 sējumi, ies., pasūtinot jebkuras sešas mūsu grāmatas.
Mūsu pasūtinātājiem par brīvu TRIMDAS GRĀMATU KATALOGS, kas aptver visus trimdas (apm. 2500) izdevumus, skaņu plates u. c.
APGĀDS LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Kapsi's Hair Styling
113 MAC PHERSON AVE.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Frank Vass B.A
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt. 408
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

EMĪLIJA ĀDLERS
Dzimusi: 1890. g. 13. janvārī, mirusi: 1956. g. 21. maijā
TORONTO SV. JĀŅA DRAUDZES BĒRU KASE
— Arvien vēl ziedons savas puķes bērs
Pār trūdiem kapsētā;
Arvien vēl siržu mīlestība būs
Par nāvi stiprāka...
Dziesma: 595-1a.

LITTLE BEAUTY SALON
(īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENĀS SLĒGTS

PACIŅAS
UZ AUSTRUMEIROPAS ZEMĒM
Ar šo atļaujamies paziņot, ka uzlabojam pārtikas, tekstil- un medikamentu paciņu sūtīšanu.
Informācijai rakstiet jau šodien un pieprasiet jauno cenrādi.
Mūsu cenas ir zemākās visā Kanadā un ASV.
Jūs droši varat uzticēties Kanadas lielākai paciņu pārsūtīšanas firmai.
INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE
1176 Sherbrooke St., West., Montreal 2, P.Q., Canada. Tel. Belair 4860

BAZNĪCAS ZIŅAS

NJUJORKĀ

Bethemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

DETROITĀ

Sv. Pāvila ev.-lut. draudze, Holmes Methodist Ch., Lincoln — Putnam ielās. 3. jūnijā, plkst. 1.30 skolas izlaiduma dievkalpojums. Māc. V. Līventāls, piedalās māc. J. Sīpols.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Rautenšilds.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2423.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luteriāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luteriāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luteriāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēnesī 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidā.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minēapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADA

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Dievkalpojumi notiek Port William, 560 Ma St.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

Niagarā 2. jūnijā, plkst. 6 vakarā, Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N. draudzes piecu gadu pastāvēšanas dievkalpojums. Māc. V. Šēfers un māc. A. Briedis no Toronto.

Londonā 10. jūnijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā Aizvesto pieminas dievkalpojums.

St. Katarīnā 16. jūnijā, plkst. 7 vak. Kristus baznīcā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Londonā 24. jūnijā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Trīsvienības b.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

3. jūnijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā.

10. jūnijā dievkalpojuma nebūs, jo plkst. 4 pp. Meseja zālē Aizvesto piemiņas akts.

13. jūnijā (trešdien), plkst. 8.00 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojumā dziedās vīru koris Viesturs.

17. jūnijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā. Dievkalpojumu vadīs māc. A. Voitkus.

24. jūnijā dievkalpojuma nebūs.

1. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

8. jūlijā, plkst. 2 dienā Jaunatnes iesvētes dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

15. jūlijā, pl. 11 brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

22. jūlijā, pl. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

29. jūlijā, plkst. 11 rītā brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 4-8171.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Māc. T. Avīks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Jaunatnes iesvēte, svētdien, 17. jūnijā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

Svētdien, 3. jūnijā, plkst. 3.00 pp. dievkalpojums bērniem; pl. 4 pp. dievkalpojums pieaugušiem.

Piektdien, 8. jūnijā, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda, 20 Carrick Ave.

Miris Rūdolfs Bija, 54 g. v., no Rīgas.

Kristīti: Omārs Egils Ivanovskis, Georga un Ināras d.; Normans Mierkalns, Romāna un Zigrīdas d.; Inese Beatrise Moisejs, Jāņa un Tusneldas meitiņa.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

3. jūnijā, plkst. 1 pp. Latviešu skolas mācības gada noslēguma dievkalpojums.

13. jūnijā (trešdien), plkst. 8 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

30. jūnijā (sestdien), plkst. 8 v. svētvakara dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

Otavā, sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St. 17. jūnijā, pl. 2 pp. Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas.

Korntālē — Anglikāņu baznīcā, Morobo un 1st. St. stūrī. 14. jūnija (ceturtdien), plkst. 8 vak. Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

20. maijā kristīts Arvīds Laimīte, Ilmāra un Maigas dēls.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. Otavā

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Māc. Elmārs Cauns (10127 - 124

Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Kruzs draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāči, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

ĻEŅINA NODEVĪBA

Vācu nauda un apvērsums Krievijā. Kā Ļeņins kļuva par savas tautas Jūdasu

Kopš 1. pasaules kara daudzi autori ir rakstījuši par to, ka vācu ģenerālštābs, resp. ģenerālis Lūdendorfs, Ļeņinu plombētā vagonā ietransportējis Krievijā, lai viņš tur izdarītu apvērsumu.

Patiesībā Lūdendorfs ir bijis tikai Vācijas ārlietu ministrijas rīkojuma veicējs, kā to viņš piemin savās atmiņās un kā to rāda nesen atklātībai nodotie slepenie dokumenti. Otrā pasaules kara noslēgumā Rietumu sabiedrotie Berlīnē ir apķīlājuši Vācijas ārlietu ministrijas slepenos dokumentus, kas pakāpeniski tiek publicēti arī presē. Pašā pēdējā laikā, jādomā, sakarā ar Staļina gāšanu Maskavā, un viņa, kā bij. Krievijas cara žandarmērijas aģenta atmaskošanu emigrācijā, Oksfordas vēsturnieks Dr. G. Katkovs žurnālā „Royal Institute of International Affairs" savukārt publicējis daļu no piemin ētiem dokumentiem, kas atmasko Ļeņina nodevību.

No publicējuma uzzinām, ka „ideja" sagraut Krieviju no iekšas 1. pas. karā, vienlaicīgi izpētinājusies Vācijas sūtņa Kopenhagenā — grāfa Brokdorfa - Rancaua (Brockdorf - Rantzau) un Krievijas emigranta Ļeņina - Uļjānova emadzenēs. Īsumā tas noticis tā: 1915. g. sākumā grāfs Brokdorfs - Rancaus ziņo savai ārlietu ministrijai, ka viņš iepazinies ar Krievijas lietu īstu speciālistu — kādu Dr. Parvus - Helphand. Tā paša gada augustā sūtnis turpina ziņojumus, ka Dr. Parvus organizācija, kuŗā esot 10 personas Kopenhagenā un 8 Krievijā, darbojas priekšzīmīgi, pie kam organizācijas dalībniekiem nav ne jausmas, ka tos financē Vācija. Turpat, atsaucoties uz Dr. Parvusu, sūtnis informē, ka Ļeņins ieradīsoties Stokholmā, bet naudas trūkuma dēļ nevarot plašāki aktivizēt savu darbību. Dažas nedēļas vēlāk Brokdorfs - Rancaus ziņo, ka Dr. Parvus izdevumus sekmīgai Krievijas revolūcijai vērtē uz 20 milj. rubļiem un jau 29. decembrī šis noslēpumainais Dr. Parvus izrakstā kvīti: „Saņēmu no Vācijas sūtniecības Kopenhagenā 1 milj. rubļu krievu naudā revolūcionāras darbības sekmēšanai Krievijā. Dr. A. Helphand." Ar to ielikts pirmais praktiskais (nauda ir teorija un ideoloģiju dzinējspēks, kas potenciālo enerģiju pārvērš kinētiskā) pamatakmens Krievijas lielajai revolūcijai: Ir nolīgts līgums starp diviem pretpoliem — sociālisma nāvīgu ienaidnieku Vācijas ķeizaru Vilhelmu II un Marksa pirmo apustuli Jūdasu — Ļeņinu.

Tai pašā laikā, kad Krievija ir mobilizējusi visus ieročus nest spējīgos vīriešus, kad krievu armijas nemitīgās cīņās noasiņo, kad vācieši ar paroli „Drang nach Osten" solo uzvaras gājienā Krievijas plašumos, iznīcinot miljoniem Ļeņina tautas brāļu, kad krievu militārā vadība arvien ir uzticīga saviem sabiedrotiem, noraidot separāta miera piedāvājumus, Jūdass — Ļeņins, bagātīgi saņemdams vācu financiālo atbalstu, ar pilnu jaudu pāri savas asinīs mirkstošās tēvuzemes robežām dirigē revolūcijas sagatavošanu, resp. savas valsts un tautas sakāvi. Tagad top arī skaidrs, ka toreiz izplatītās baumas, ko mēs, 1. pas. kara dalībnieki, tik bieži dzirdējām (Doloi vsech baronov, fonov i pročich špionov) par nodevību krievu armijas vadībā, ķeizara galmā, piesaistot nodevējiem pat ķeizarieni vācieti, ir bijusi tikai Ļeņina aģentu provokācija. Pat nelaikis soc.-rev. līderis V. Černovs, nezinādams Ļeņina darbības aizkulises, savā Krievijas revolūcijas apcerējumā šos apvainojumus kā nedibinātus noraida.

Ķeizara Vilhelma II un Ļeņina sazvērestība vainagojās spīdošā uzvarā: 1917. g. februārī Krievijā izceļas revolūcija, no troņa atsaukās cars Nikolajs II, Ļeņina avangards Pēterburgas strādnieku padome izdod vēsturisko armiju sagraujošo pavēli Nr. 1, un jau aprīlī ar lielu steigu Vācijas ģenerālštāba norīkotā speciālvilcienā revolūcijas virsdirigents Ļeņins ar Radeku un vēl kādiem 30 domu biedriem sasniedz savas asiņainās, revolūcijas liesmās degošās dzimtenes robežas un ierodas Sv. Pēterburgā. Varenais Krievijas lācis, divu pieminēto sazvērnieku smagi ievainots, gul agonijā. Pēdējo strichnīna iešļircinājumu tas saņem ar Ļenina vadīto boļševiku apvērsumu un varas uzurpāciju oktobrī.

Ir beigusi eksistēt Rietumiem noslēpumainā, ortodokso baznīcu zeltīto kupolu apmirdzētā 500- gadīgā caru valsts, iecerētā 3. Roma. Ir pavērusies jauna lapas puse ne tikai Krievijas, bet visas pasaules vēsturē, kur Dievu nomainījis sātans, kur brīvību aizstājis cietums, kur nāve nav nekas cits kā miljonu statistika, kur pārfrazētā dziesmā dzied: „Ja takoi drugoi strani ņe znaju, gde tak voļno gibņet čelovek."

Drīz pēc Ļeņina ierašanās Krievijā, Vācijas ārlietu ministrijas sekretārs fon Kūlmans (Kuhlmann) telegrafē ķeizaram Vilhelmam: „Krievija, šķiet, tagad ir visvājākais locekļis mūsu ienaidnieku virknē. Tāpēc mūsu uzdevums šo locekli pakāpeniski padarīt vājāku un, ja iespējams, notvākt. Tas bija mūsu mērķis, mūsu vadītai apvērsuma darbībai aiz frontes: pirmkārt veicināt Krievijas separātizēšanos no sabiedrotiem un, otrkārt, atbalstīt boļševismu. Tikai tad, kad boļševiki tekoši no mums saņēma naudas līdzekļus, viņi bija spējīgi nostabilizēt partijas organu „Pravda", iespaidīgi propagandēt un papalašināt viņu partijas bāzi. Tagad boļševiki ir pie varas, kas nebūs ilgs, noliīgt ar viņiem pamiera un pēc tam miera līgumus. Nevar būt nekāda runa par boļševiku atbalstīšanu tālākā nākotnē."

Arī šī priekšpēdējā vācu politiķu un ķeizara vēlme piepildās: Boļševiki Brestļitovskā 1918. gada 3. martā paraksta visapkaunojošāko miera līgumu — ar lielām kontribūcijām un aneksijām par labu Vācijai.

Uzvaras priekā ķeizars Vilhelms berzē rokas. Pašapzinīgi sev pie krūtīm sit grāfs Brokdorfs - Rancaus: Ko nespēja varenās vācu divīzijas, to panācu es viens pats! Viltīgi smīn Ļeņins: Ar vācu naudu es izdarīju apvērsumu Krievijā, bet ar krievu naudu es to pašu izdarīšu Vācijā.

Pēdējā vācu vēlēšanās tomēr nepiepildās. Ķeizars Vilhelms, zaudējot troni, aizejot trimdā un Vāciju iegrūžot postā un pazemojumos, ir bagātīgi ievācis ražu no darījuma ar Belcebulu. Vēl tautā neatmaskotais Vilhelma partneris Ļeņins pagaidām netraucēti atdusas blakus atmaskotajam nodevējam Staļinam komūnisma svētnīcā Sarkanā laukumā Maskavā. Bet cik ilgi?

Beidzot jāatzīmē tā paradoksālā konsekvence ar kuŗu Vilhelma un Ļeņina nolīgumu gadu desmitus slepenībā ir glabājusi kā Veimaras, tā Hitlera Vācija, kā Londona, tā Vašingtona. Neviens Krievijas revolūcijas vēsturnieks nav nojaušis šeit minēto slepeno darījumu. Iepriekš minētais V. Černovs savā 1934. g. sarakstītajā darbā gan piemin kādu 1915. g. sākumā vācu ārlietu ministrijas caur Deutsche Bank direktoru Monkevicu Stokholmā ievadītu akciju par separāta miera panākšanu ar Krieviju, un tanī no krievu puses figurē kāds nenoskaidrota uzvārda komersants. Diemžēl, saka autors, līdz šim komersanta personību nav varēts noskaidrot. Tagad var secināt, ka noslēpumainais komersants būs bijis Dr. Parvus. Mūs var interesēt vēl tas, ka pēc piedāvātā vācu separātā miera līguma, starp citu, bija paredzēts Kurzemi pievienot Vācijai. **Melrānietis.**

NO SPĀNIJAS KANADĀ

Kad 14 dienas kļūst 19 gadi

Šais dienās Toronto no Spānijas ieradies Džems Rimkeits, daudziem vēl labi pazīstams no Latvijas neatkarības gadiem, kad viņa raksti un uzņēmumi parādījās gan Jaunākās Ziņās un Atpūtā, gan arī Rītā un citos laikrakstos un žurnālos. Ar mūžīgu nemieru asinīs, Dž. Rimkeits mīlēja apceļot svešas, tālas zemes, un viņa speciālkorespondences allaž saistīja ar savu eksotisko pieskaņu un vērīga žurnālista uztveri.

1937. gadā Dž. Rimkeits laikrakstā Rīts uzdevumā dodas 14 dienu komandējumā uz Spāniju, bet — „šīs 14 dienas kļuva par 19 gadiem," ar smaidu stāsta romantiskās vēršu cīņu zemes viesis, „jo vērojot, ka Eiropas austrumos un ap dzimtenes robežām sāk slieties ieroču stobri, izšķīros pagaidām nogaidīt un palikt saulainajā Spānijā. un tā pagāja gads pēc gada..."

Spānijā Dž. Rimkeits atvēris savu foto piederumu veikalu, ko vadījis 17 gadus. Tomēr dzīve Spānijā ir grūta, īpaši saimnieciskā laukā, jo valūtas kurss ārkārtīgi zems, nodokļi lieli, un visas pazīmes rāda, ka stāvoklis Franko saimniecībā vēl pasliktināsies. Tādēļ arī Dž. Rimkeits pārdevis savu uzņēmumu un nolēmis pārcelties ar ģimeni uz Amerikas kontinentu.

Dž. Rimkeita rakstus par dzīvi Spānijā sniegsim lasītājiem tuvākajos Latvijas Amerikā numuros.

CITS TĀLRUNIS

Modistes A. Vītoliņas salona 1318 Bloor St. W., Toronto, jaunais tālruņa n-rs ir LE 5-3725.

Nupat pienākušas grāmatas:

K. ZARIŅŠ, romāns,
DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES
Iesieta $2.60, broš. $2.00

R. RAIDS
KAD KRIEVI NĀK
Cena $5.00

APSIŠU JĒKABS
BAGĀTI RADI
Cena $2.40

R. BLAUMANIS
KOPOTI RAKSTI 6. sēj.
Cena $3.80

J. KLĪDZĒJS
DŽENITORS
$4.00

I. LIEPSALA
SUMPURŅU LAIKS
$2.80

ANŠLAVS EGLĪTIS
LĪGAVU MEDNIEKI
$3.50

ES NEBIJU VARONIS
$4.50

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

APKĀRT ZEMES LODEI

● Franču armijas slepenais pretizlūkošanas dienests pēdējā laikā konstatējis, ka Francijā eksistē veseli 600 slepeni lidlauki, kuŗus ļoti bieži izmanto ne vien kontrabandisti, bet galvenokārt spiegi. No šiem slepenajiem lidlaukiem uz ārzemēm esot „aizlidojuši" daudzi slepeni un svarīgi valsts dokumenti vai to kopijas. Franču kriminālpolicija, muita un militārās pretizlūkošanas dienests tagad izveidojis kopīgu komiteju, kuŗas uzdevums pētīt cīņas iespēju pret nelegālajiem lidlaukiem un to izmantotājiem.

● Angļu frizieŗu apvienības prezidents šīgada frizieŗu kongresā žēlojies, ka tikai nepilna trešdaļa no visām angļu salu sievietēm ejot pie frizieŗiem sakārtot matus, pie tam no tām pašām laba daļa frizētavās gada laikā iegriežoties tikai vienu vai divas reizes. Visu vainu angļu frizieŗu prezidents uzveļ vīriešiem. No 20 angļiem 15 vispār neredzot, vai viņu sievas pie frizieŗa bijušas vai ne. Pieci „redzīgie" komplimentu vietā savām sievām un draudzenēm tūlīt pasakot, ka frizūra nepatīk, jo angļu vīrieši esot bez fantazijas. Viņi tādēļ arī nevēloties, ka sievietes izskats ar frizūru mainās, un tā pašā saknē nokaujot ne vien modes prieku, bet arī atturot sievietes no frizieŗu salonu apmeklēšanas. Labākās „kundes" angļu frizieŗiem esot ārzemnieces, kuŗas Anglijā ieceļojušas pēc Otrā pasaules kara.

● No Rietumvācijas statistikas pārvaldes ziņām redzams, ka katram vācietim tagad caurmērā piederot pieci pāri apavu. Ap 50 proc. algas saņēmēju skapjos patiesībā esot vairāk kā 7 pāri kurpju. Sievietēm caurmērā piederot divi pāri apavu vairāk nekā vīriešiem, un ap 15 proc. rietumvācietēm piederot vairāk kā 15 pāru kurpju. Apmēram vienam procentam pat vairāk par 50 pāriem kurpju.

● Par Miss Austrija 1956. vīnē nesen ievēlēta 18 gadus vecā Trūde Eichingera. Viņa ir 171 cm gara. Citi mēri ir šādi: krūšu apkārtmērs 92 cm, viduklis 59 cm, gurni 92 cm. Trūde runā četras valodas: vāciski, angliski, franciski un spāniski. Pēc nadarbošanās manekēne. Austrieši Trūdes ievēlēšanu uzņēmuši ar sajūsmu, jo viņa atbilstot austriešu sievietes ideāltipam. Viņa ir blonda, nav pārāk slaika un pie tam viņai ir strups deguntiņš.

● Kāds no jaunākiem pārskatiem rāda, ka caurmērā kanadietis, kas dzīvo pilsētā, tagad no katra dolara gandrīz 19 centu izdod savām atpūtas un brīvā laika nodarbībām.

VAJADZĪGI
mūrnieki, strādnieki un javas jaucēji.
Zvanīt
EZERAM
HU 8-2216, Toronto

KRUSTVĀRDU MĪKLA 28. N-RS

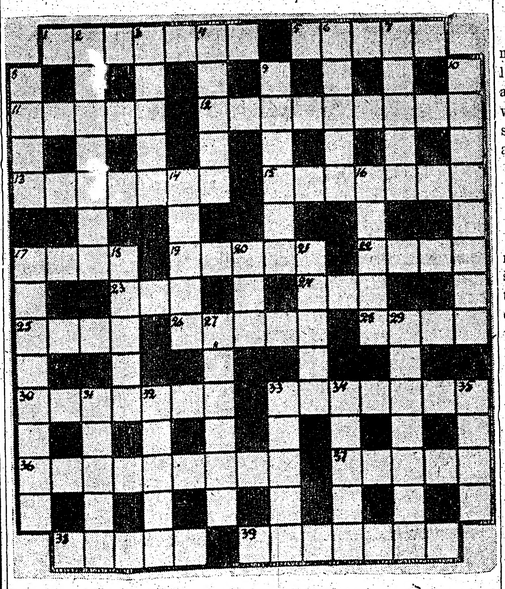

Līmeniski: 1. Mērs. 5. Slimība. 11. Amatas pieteka. 12. Īpašnieki. 13. Pag. Tukuma apr. 15. Nāves cīņa. 17. Sala Sporadu salu grupā. 19. Organs. 22. Putns. 23. Vēl to launāko. 24. Saitīte (gramatikā). 25. Pilsēta Fidži. 26. Sentauta. 28. Dzīvnieciska piedeva. 30. Skaļi saucot izteikt piekrišanu. 33. Latviešu rakstniece. 36. Īpašības vārds. 37. Udens krātuve. 38. Mūzikāls sacerējums. 39. Ogas.

Stateniski: 2. Koka daļa. 3. Puķe. 4. Iesaiņojums. 6. Mūzikāls sacerējums. 7. Skaitlis. 8. Saiklis. 9. Dīvains. 10. Nocietināta pilsētas daļa. 14. Siev. v. 16. Vientiesīga. 17. Koki, arī to augļi. 18. Zivs. 20. Kādreiz popul. latviešu akordeonists. 21. Siev. v. 27. Uzasināt 29. Pag, Jelgavas apr. 31. Vietas apst. v. 32. Vīr. v. 33. Daļa no kuģa takelāžas. 34. Ogas.

27. UZDEVUMA ATRISINĀJUMS

Līmeniski: Urna. 4. Gnū. 6. Soda. 9. Boa. 10 Zem. 12. Bedre. 13. Ūnija 16. Amerika. 18. Vadmala. 20. U. S. (Universitātes Sports) 21. Gīds. 22. Seši. 23. OS (Osmijs) 25. Ai. 27. Osta. 30 Auss. 32. Es. 33. Pededze. 35. Šautras. 38. Kasta. 39. Ēfeja. 40. Bar. 42. Pel 433. Osas. 44. Igo 45. Erss.

Stateniski: 2. Radze. 3. Abesīņi. 4 GA (Gadolijs) 5. Uz. 6. Smuidrs. 7. Dzira. 8. Abra. 11. Māra. 14. Bārs. 15. Avis 17. Mēs. 19. Leo. 20. Ūka. 24. Šis. 26. Īle. 28. Sudrabs. 29. Āres 30. Apse. 31. Skutele. 32. Ēra. 33. Pikē. 34. Dāsns. 36. Riets. 37. Skat. 41. Rī. 42. Po.

TĀLO CEĻU VALDNIEKS-EKSELENCE AUTOMOBILIS

Autorūpniecība ceļ Kanadā saimniecisko dzīvi

Žurnālā „Imperial Oil Review" Džejs Grēms sniedz interesantu rakstu par autorūpniecības attīstību Kanadā. Sniedzam to nedaudz saīsinātu mūsu lasītājiem.

„Pie apvārsņa bija tikai mazs mākonītis, — mākonītis, kas bija cēlies no Kanadas puteklainiem lielceļiem, kad tur parādījās dīvains rīks, ko sauca par automobili." Ar šādiem vārdiem liels, vecs Kanadas autorūpniecības vīrs no Ošavas R. S. Maklochlins, kas tagad iegājis savas dzīves 85-tā gadā, nesen atcerējās bezzirga ratu piedzimšanu gadsimteņu mijā.

PIRMAIS „SUDRABA SPOKS"

1905. gadā, kad Maklochlins pievērsās jaunā „rīka" ražošanai, Kanadā bija tikai 565 automobiļi un braukšanu ar auto uzlūkoja par avantūrisku sportu. Savienotās Valstīs Forda un Kadilaka sabiedrībām vēl nebija pagājuši pieci gadi, un ratu rūpnieks Viljams Durants bija paredzējis šai gadā ražot 750 Buikus. R. E. Oldsa vienna cilindra Oldsmobiļi pievērsa uzmanību uz dubļu un grants ceļiem. Anglijā Čarls S. Rolls un sērs Henrijs Roiss gatavojās izlaist savu pirmo Roll-Roisu — „Sudraba spoku."

Mūsu dienās šis „mazais mākonītis" izvērties par milzīgu rūpniecību, un „divainais rīks" uz puteklainiem ceļiem izaudzis par divi ar pus miljoniem automobiļu, ko kanadieši tagad vada pa labi asfaltētiem ceļiem un lielceļiem. Bez tiem vēl ir miljons smago kravas automobiļu, autobusu, motocikletu un traktoru. Tikai 50 gadus pēc tam, kad automobiļu rūpnieki uzsāka ražošanu, vienam no ik sešiem kanadiešiem ir automobilis, un ar katru gadu vairāk. Lai pirktu un darbinātu automobiļus, nu jau laudis izdod 2,5 miljardi dol. vairāk, nekā izmaksā valsts aizsardzība.

AUTOMAŠINA PĀRVEIDO DZĪVI

Vēl ap 1900. gadu tikai vienam no 100 pilsētniekiem bija zirgs ar ratiem, un ģimenes tikai visai retos gadījumos ceļoja pa dzelzceļu. 1956. gadā pilsētnieki lieto automobili, lai nokļūtu darbā, uz veikalu, lai apmeklētu draugus, ierastos kino teātrī, izmantotu brīvdienas vai vienkārši pabūtu ārpus mājas. Kontinents ir nolikts pie kanadiešu kājām — vai pareizāki riteņiem.

Pēckara pasaulē automobilis ir arī mainījis kanadiešu dzīves veidu, pamudinot tos izvākties no pārpildītām pilsētām uz nomalēm. „General Motors" prezidents Viljams A. Wekers to apzīmējis par pilsētu „eksploziju." No šīs eksplozijas dūmiem ir iznākusi zaļāka, daudz dārgāka pilsētas nomaļu dzīve ar lielajiem veikalu centriem, spēļu laukumiem, dārziem un dāžādām sabiedriskām nodarbībām. Šai procesā auto mašīna no luksa priekšmeta pārvērtusies ikdienas nepieciešamībā.

Tai pašā laikā autorūpniecība ir kļuvusi Kanadas lielajā saimniecībā par ievērojamu faktoru. Satiksmes līdzekļu pārdevumi sastāda vienu piekto daļu no visas zemes šiktirdzniecības apgrozījumiem. No vienas spēka ratu fabrikas, kas pirms 50 gadiem pagatavoja automobili trīs dienās, tagad izveidojušās 20 automobiļu fabrikas, kas dienā pagatavo 1.300 satiksmes līdzekļu vai tuvu pie pus miljona gadā. Automobiļu rūpniecība Kanadā ieņem pēc lieluma otro vietu, un ir mazāka tikai par papīra masas un papīra rūpniecību.

AUTORŪPNICAS VEIDO „SATELITUS"

Autorūpniecībai bija magnetiska ietekme Kanadas saimnieciskajā dzīvē, jo tā savirknēja ap sevi veselu apli „satelitu": finanču sabiedrības, kas 1953. gadā bija aizdevušas $725.545.000, lai palīdzētu nopirkt 640.512 jaunus un lietotus satiksmes līdzekļus, un kādas 180 rūpnīcas un veikalus, kas 8 cietzemes provincēs jau ražo 12.000 līdz 20.000 atsevišķās auto daļas, ko iemontē automašīnās.

Arī citas primārās un sekundārās Kanadas rūpniecības autorūpniekos atradušas savus lielākos noņēmējus. Tieši no tiem labumu baudījuši petrolejas, stikla, tērauda, niķeļa, alvas, gumijas un tekstilrūpnieki. Tekstilfabrikas pārdod kokvilnas drēbi automobiļu popjumiem apmēram tikpat daudz, cik izlieto kungu kreklu izgatavošanai. Pusi no gumijas rūpniecības ražojumiem sastāda automobiļu riepas un gaisa kameras. 1954. gadā kanadieši patērējuši gandrīz 2,5 miljarda galonu benzīna, — ar ko pietiktu, lai katru Kanadas vīru, sievu un bērnu nosūtītu 3.000 jūdzes garā individuālā auto braucienā!

Auto fabrikās nodarbināti tūkstošiem strādnieku, kas strādā pie jūdzēm garām montāžas līnijām un birojos. Tās gadā izmaksā 33.000 kanadiešiem, kas nodarbināti autorūpniecībā, 130 miljonus dolaru. Bez tam vēl citi 16.000, kas strādā daļu izgatavošanas rūpnīcās 400 dažādās pilsētiņās, nopelna vēl 81 miljonu dolaru gadā.

KATRS 12. STRĀDNIEKS PIE AUTOMAŠĪNAS

Var teikt, ka viens no katriem 12 Kanadas strādniekiem par savu maizi var pateikties autorūpniecībai. Papildus autorūpniecībā nodarbināti arī darbinieki automobiļu liel-un sīktirdzniecībā, pie riepu, kameru un citu piederumu pārdošanas, kā arī benzīna, eļļu un smērvielu tirdzniecībā. Tad nāk tie, kas krāso un labo automobiļus, taksometru vadītāji un vieglo automobiļu šoferi, kā arī moteļu un ceļojošo kino darbinieki. Nedrīkst piemirst arī tos, kas noviež to, uzglabā, mazgā un spodrina automobilus. Tad vēl nāk lielceļu būvētāji un labotāji un attiecīgie ierēdņi provinču un valsts iestāžu dienestā — vienā Ontario provincē vien — 5.500.

Visa zeme ir guvusi labumu no nodokļiem, ko gadu tecējumā samaksājusi autorūpniecība. 1953. g. federālā valdība iekasējusi akcīzi un pārdošanas nodokļus no motorizētiem satiksmes līdzekļiem $162.765.130 apmērā, un pāri par 17 milj. dol. par riepām un kamerām. Provinču valdības ieņēmušas pat vairāk — $218.155.000 no benzīna nodokļa, $77.797.960 no motorizēto satiksmes līdzekļu atļauju nodevām, $6.185.338 par autovadītāju atļaujām un $3.758.771 no pārējiem nodokļiem un nodevām, kopā 23% no visiem provinču ienākumiem. Municipalitātes krietnu naudu ieņēmušas no automobilistiem kā auto novietošanas maksas un soda naudas.

TRAKTORS NOMAINA ZIRGU

Kanadas lauku iedzīvotāji tieto pāri par 400.000 traktoru un 196.000 smago automobiļu. Pirms 30 gadiem Kanadas rietumos prēriju lauksaimniekiem caurmērā bija 10 zirgu un viena sestā daļa traktora. Šodien tiem ir trīs zirgi un viens traktors, un pāreja no zirgiem uz mašīnām ietaupa viņiem laiku, apgādā tos ar zemes platībām, ko kādreiz izmantoja kā ganības, un ietaupa izdevumus. Bez tam lauku saimniecību mēchanizācija devusi lauku iedzīvotājiem vairāk brīva laika un iznīcinājusi lauku izolāciju.

Bet, varbūt, vislielākais motorizētā laikmeta sniegums ir tas, ka tas devis iespēju miljoniem kanadiešu pārvietoties uz pilsētu nomalēm, lai tur baudītu tīru gaisu, lielāku telpu un ērtāku dzīvi. Zaļajās lauku zemes joslās, kas apjož pilsētas pēdējos 10 gados, automobilis veicinājis tūkstošiem jaunu zemes gabalu iedalīšanu, kad ģimenes, apnikušas iekšpilsētas trokšņus, smakas un ūdzoņu, pārcēlās uz nomalēm. Pēckara laikā Vankuveras priekšpilsētas uzrāda 82%, bet Toronto 86% un Jaunbrunsvikas Sendžonsa 45% iedzīvotāju pieauguma. **C.S.**

SPORTS

MODRIS PĒTERSONS LOSANDŽELOSĀ

Sportists M. Pētersons šinīs dienās no Vācijas izlido uz Losandželosu, kur notiek vispārējās ASV armijas sporta sacīkstes, kuŗās viņš piedalīsies. Atlikušo karaklausības laiku M. P. pavadīs šejienes armijas vienībās. **J. V.**

SPORTA LAUKUMOS UN SKREJCEĻOS

Pēc triju nedēļu ilgas slimošanas trimdas rekordists diska mešanā O. Feldmanis atkal atsācis treniņus un angļu sacīkstēs sasniedzis trimdas šīgada labāko rezultātu — 43,76 m., tad pat grūžot lodi 12,65 m.

⁂

Parkdeiles vidusskolas audzēknis Valdis Priedītis Toronto vidusskolu sacīkstēs vieglatlētikā uzrādījis krietnus panākumus, izcīnot otrās vietas 440 j. skrējienā, strīssoļlēkšanā un barjērskrējienā, kā arī palīdzot savas skolas četriniekam uzstādīt jaunu skolu distrikta rekordu 4.440 jardu maiņas skrējienā.

Krietnu 46 pēdu (14,02 m.) rezultātu lodes grūšanā sieviešu sacīkstēs Kvebekas provincē uzrādījusi Toronto zaļo laukumu „Marlīna Monro" — Džekija Mekdonalde. Toronto laikraksti šo rezultātu reklamē kā jaunu britu imperijas rekordu, taču šī ziņa nesaietas ar patiesību — jau pag. gada 21. decembrī starptautiskās sacīkstēs Kristčerčā, Jaunzēlandē, turienes 18 g. v. skolniece Valērija Sloupere iespēja 46 pēdu, 3,75 collu tālumu. Pieminams vēl, ka Sloupere trenē bij. latviešu piecīņnieks Voldemārs Briedis — kādreiz slavenā holandiešu skrējēja Slikhuisa treneris, kas Valērijā saskata nopietnāko draudu krievietes Zībinas hegemonijai šajā disciplīnā.

⁂

Smagu sakāvi tradicionālajās Vasarassvētku sacīkstēs Londonā, Anglijā piedzīvoja britu skrējēji 3000 m. distancē, kad labākais mājinieks spēja ierindoties tikai 6. vietā. Uzvarēja pasaules rekordists — ungārs Ņaroš 8:02,6 laikā, atstājot tālākās vietās savu tautieti Rosnoju, dienvidslavu Mugošu un vāciešus Ritenheinu un Janki.

Raksturīgi, ka konservātīvie angļi arvien vairāk un vairāk pievērš metriskajām distancēm, kamēr viņu „jaunākie brāļi" — ieņēmi metrisko sistēmu nu jau atmetuši pavisam.

AMERIKĀŅU VIEGLATLĒTIKAS LAUKUMOS DEIVIDS SAIMS LABO PASAULES REKORDU 220 JARDU BARJĒRSKRĒJIENĀ

Djūka un Ziemeļkarolainas universitāšu vieglatlētikas sacīkstēs Dūrhemā, Ziemeļkarolainā, Djūka otrā gada students Deivids Saims sasniedza jaunu pasaules rekordu 220 jardu barjērskrējienā — 22,2 sek., labojot Herisona Diljarda 1947. gadā sasniegto līdzšinējo rekordu — 22,3 sek. S. uzvarēja arī 100 jardos, jau 3. reizi šogad uzrādot 9,4 sek, un 220 jardos — 20,3 sek., tikai 0,1 sek. aiz oficiālā pasaules rekorda.

VIDUSSKOLĒNS SASNIEDZ 2,076 M. AUGSTLĒKŠANĀ

18. gadskārtējās Rietumpensilvēnijas vidusskolu sporta līgas stafetēs Pitsburgā, Ņūkēsles (Pensilvēnijā) vidusskolas audzēknis Valters Mēngems sasniedza jaunu ASV vidusskolu rekordu augstlēkšanā — 2,076 m, labojot kalifornieša Čārlza Dūmas pagājušā gada maijā iespēto rekordu — 2,067 m.

KENS BANTUMS PĀRSPĒJ 18 M. LĪNIJU LODES GRŪŠANĀ

62. gadskārtējās Pensilvēnijas stafetēs Menhetenas kolledžas students Kens Bantums pirmoreiz pārspēja 18 m. līniju lodes grūšanā, sasniedzot 18,03 m, tā pietuvojoties Perrija Obriena un Viljema Nīdera pasaules labākajiem rezultātiem — 18,54 m., resp. 18,36 m.